

Karel Makoň

Pohádky nejen pro děti

1990 - 1991

Autor zakazuje jakékoliv úpravy textu (včetně gramatických)

V závorce jsou texty určené převážně pro dospělého vykladače.
(Začato v Ošelině 25. srpna 1990)

Představuje se vyprávěč pohádek

(Považuji za slušné, aby se představil vyprávěč pohádek. Ale u toho nejde jen o slušnost, bude-li vyprávět část své osobní zkušenosti a vetkne ji do hávu, kterému máme ve zvyku říkat Pohádka nebo Pověst.

On se ani autor jiných literárních útvarů neobejde bez toho, že by sebe představil, protože ať chce nebo nechce, pokud vyprávění pouze neopisuje od někoho jiného, představuje ve svém výplodu sám sebe. Ale měl by se vyjádřit zřetelněji, například takto:

Myslím, že jsem žil a dosud prožívám velmi bohatý život jak na události přicházející zvnějšku, tak na odpovědi, z nichž některé přicházejí zvnitřku, a proto se chci o toto bohatství s vámi podělit. Byly to někdy odpovědi nečekané. Vám se sice také dostává mnoho nečekaných odpovědí, ale na některou z nich musíte čekat a přitom se musíte moc trápit. Je to utrpení, které se dostavuje při zrodu každé nové věci, a čím důležitější věc se rodí, tím větší nastává utrpení. I toho vás chci zbavit.

Měl jsem totiž už ve dvou létech svého života příležitost se vzdát života, ovšem nechtěně a za velkého utrpení. Tato příležitost se pak opakovala rovněž nechtěně až do čtyř let celkem 14 krát, a pak už se v mé povaze objevil trvalým trýzněním navozený stereotyp, který se už z mého postoje k událostem nevytratil ani dodneška. To však je jen jedna z odpovědí na otázku k čemu je utrpení. Z těch ostatních vyslovím souhrnně jen jednu: každý lidský život nás má k tomu, abychom si zodpovídali otázky, které se vynořují při různých událostech. A tak se stáváme životem moudřejšími, a bohužel nejsme mu za to dost vděční. Všimněte si, co se často vyskytuje v pohádkách:

Ti nevděční nepochodili dobře, těm vděčným přicházeli na pomoc lidé i události často nečekaným způsobem. Aktivně projevená vděčnost budí v člověku vlastnosti, ke kterým by se bez vděčnosti nikdy nepropracoval. V pohádkách jsou ty nové vlastnosti obvykle zosobňovány, aby se jim snáze rozumělo a aby se mohly stát návodem k dalšímu jejich rozmnožení.

Ale já jsem přišel i k té vděčnosti nedobrovolně, nechtěně, takže si nemohu přivlastnit ani jejich účinky. A v tom je asi nejdůležitější moment přerodu člověka z hledajícího na nacházejícího.

Jen vás upozorňuji, že čtenář by se neměl dopustit té chyby, že by jenom četl, co jsem napsal, nýbrž aby se snažil pohádku se mnou převádět do skutečnosti podle svých možností. Následující texty jsou tedy podkladem pro tvůrčí činnost.

Mám skryté přání, abyste se pohoršili nad tím, že texty svatých Písem vydávám za pohádky a pověsti. Stav vědy mi k tomu poskytuje jedinečnou příležitost. Například v Písmu se praví, že svět byl stvořen za šest dní, a my dnes víme, že tento akt tvoření trvá ustavičně, a společně jakoby v protiváze s ním probíhá akt boření jak v malém, např. v lidském těle, tak ve velkém, např. ve vesmíru. A teď dopovím to skryté přání: chci, abyste se stali smířlivými, neboť má pravdu jak Mojžíš se svými šesti dny stvoření, tak i věda se svým tvrzením, že vlastně nic nebylo stvořeno, nýbrž že všechno je jen ustavičně obměňováno.

Vykládá-li se tedy, že něco bylo stvořeno, je to pohádka, ale stejnou pohádkou je, tvrdí-li se, že smyslem veškeré existence je soustavná přestavba. Ale každá pohádka má hlubší smysl, a k tomu vás povedu. Tento smysl není jen v ději jakéhokoliv druhu, nýbrž za ním, tedy v překonání časoprostoru. Jednou se budeme blahosklonně usmívat nad snahou překonávat vzdálenosti nasazování větších energií a větších rychlostí. Vždyť už i tříleté dítě dokázalo před mým zrakem překonat bez námahy vzdálenost 100 km bez ztráty zlomku vteřiny.

Pohádka o potopě

Napřed o tom, jak jsme se o ní dočetli v Bibli, v první Mojžíšově knize, kapitole šesté a dalších dvou (zkratka I M VI, 5 - 8) o potopě jako o ději nebo události, která naráz proběhla na celé Zemi, a pak o tom, jak každý z nás tou potopou prošel. Bude to porovnání pohádkového líčení se skutečností:

Viděl Bůh, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. Litoval, že na zemi učinil člověka, a trápil se ve svém srdci. Řekl: "Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazy i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil." Ale Noe našel u Boha milost.

Celý děj bude líčen pohádkově a nikoliv vědecky, protože lidé tehdy ještě neznali vědu. Pohádka nelže, nýbrž jen převádí děj, který není lidský, na běžné lidské myšlení, aby mohl pochopit každý, i bez nejmenšího vědeckého poznání. Pak ovšem pravda musí zůstat jen na pozadí děje, ale přesto nesmí být opuštěna. Je to těžký úkol pro vypravěče, aby věděl, co si smí dovolit přidat k pravdě a přitom jí neuškodil, nýbrž jen polidštil. Z toho přidaného zde čteme například, že se rozmnožila zlovůle člověka. Pravda se zde zužuje na vinu člověka, aby se snadno lidsky odůvodnilo, proč potopa vznikla. Za každé zúžení pravdy se musí něco přidat, a není toho přidaného málo, a bude toho stále více, aby se vůbec mohlo v ději pokračovat. Je to podivuhodné mistrovství vypravěče, nad kterým žasne každý, kdo umí jasně oddělit přidané od jádra pravdy. Tak např. je také přidána lítost Boha nad tím, že stvořil člověka. Bůh není člověkem, nemusí tedy litovat, že něco stvořil špatně. Bůh prostě ví, že ve stvořeném, aby jím vůbec bylo a mohlo jím zůstat, musí být stejnou měrou obsaženo dobro jako zlo. Bůh však nezapomíná na své tvorstvo a pořád v něm udržuje rovnováhu mezi dobrem a zlem. Jedním z takových prostředků, jimiž tu rovnováhu udržuje, je například ustavičná obnova stvořeného, a sem patří také rození dítěte, a ustavičná zkáza opotřeбенého, a tím je například také smrt člověka, každého člověka. Symbolem zkázy a obnovy zároveň je potopa. Není lepšího přídavku k pravdě o stvořeném. Pak ovšem musíme být rádi, že se nám zachovala pohádka o potopě. Vědecké přídavky k pravdě jsou daleko těžkopádnější, a kromě toho, jak věda pokračuje ve svém poznání, musí být dřívější přídavek opravován nebo zavržen jako chybný a nahrazen novým poznatkem, a ten čeká stejný osud zkázy.

(Byli a budou lidé, kteří jsou tak vzdělaní, že se pokoušejí svou vzdělaností zdůvodnit jednání Boží. Byl jím např. ve středověku svatý Albertus Magnus, ve své době velký přírodovědec. Měl dobrou vůli, ale dopustil se chyby: Dokonalé chtěl vyložit nedokonalým. Pak jako vždy nedokonalé bylo překonáno jiným nedokonalým a všechny Albertovy argumenty padly. Totéž se stalo v našem století Chardinovi. Jeho skvělé argumenty, kterým se nepřestávám podívat, padly do roku 1955. Škoda. To se nemůže stát pohádce, víme-li, že v ní jde jen o přibližování se k pravdě, o pouhý obraz pravdy, nikoliv o pravdu samu. Pak se ale musíme smířit s tím, že v pohádce se křivdí kdekomu. V první řadě Bohu, který chybí jako člověk, a pak tvorům, takže např. pohádka nechá zahynout nevinná zvířata i s provinilým člověkem. Berte to ale jako hru milosrdenství. V pohádce plujeme po vodách nevědomosti jako v oceánu hříchů, a přece neutoneme, neboť

máme k dispozici koráb, utvořený podle návodu Božího, a tím je naše tělo se vším, co k němu náleží. Dočtete se v pohádce o potopě, co všechno v tom korábu musí být obsaženo, aby obnova mohla být bez těžkostí provedena a nedivte se, až se setkáte se vším, co ve vašem korábu je, a někdy tím nebudete nadšeni, ba budete se muset s tím bojovně utkat. Ale je v něm také moudrý Noe, a už nežije v něm, nýbrž vyšel z něj na suchou zem, ale nebýt pohádky, tak bychom o jeho činnosti ani nevěděli. Moudrost totiž jedná bez nároku na odměnu, a proto nemusí na sebe ukazovat.)

Bible dále píše (I M, VI, 9):

Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení: Noe chodil s Bohem.

To znamená, že si byl vědom existence Boha. V tom smyslu se nám nepodobal, jak se zdá. Je v nás něco, co je si vědomo toho, že je Bůh? Napovím, že je, ale protože nejsme tak vyspělí jako Mojžíš, nejsme si toho vědomi. Mojžíšovi se ukázal Boží posel v plápolajícím ohni uprostřed trnitého keře (Viz II III,2). Nebudu si této scény zatím všímat, protože ona je také pohádkově převedena do děje. Musel bych děj sáhodlouze převádět do pravdy za dějem skryté. Potřebuji jen, abys věděl, že si nic nevymýšlím podle vlastního názoru.

Něco však přece musím říci o výroku, že Noe byl mužem bezúhonným. Dítě je ještě aspoň v něčem bezúhonné, a to ve své dětské důvěřivosti, pokud není ještě o ni obráno jinými lidmi. Známe scénu ze života Ježíšova, kdy se děti přibližovaly k Ježíšovi a dospělí se pokoušeli jim v tom zabránit. Ježíš jim řekl (Mat XIX,14): "Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské." Ježíš tehdy dětem požehnal a šel dál.

Měl jsem to štěstí, že mě matka ve dvou létech, když si myslela že umřu, odnesla do chrámu svatého Martina v Praze a Bohu mě obětovala tak upřímně a úplně bez výhrad, že z této oběti matčiny a z požehnání Božího dodnes žiji. Kdyby tomu tak nebylo, nebyl bych např. schopen za obrazem pravdy vidět pravdu. Musel bych si něco vymýšlet. Nebyl bych býval schopen už od útlého mládí vykládat dětem, sám jsa ještě dítětem, pohádky tak, že poznaly, o jaké pravdě v pohádkách mluvím, a byl jsem svědkem toho, že si vybojovávaly místo vedle mě na cestě ze školy. Šly však za mnou jen ty, které neztratily ještě bezúhonnost. Byl jsem přitom chráněn před vlivem těch dětí, které mě chtěly zkazit. Jeden, který měl ten úmysl a kterého jsem měl rád, spadl

ze stromu a zabil se, druhý, který měl opačný úmysl, nechtěně způsobil, že jsem se v obecné škole naučil francouzsky.

Napsal jsem, že Noe se nám nepodobal, jak se zdá, protože nemáme vědění o existenci Boha. Ale další děj, týkající se potopy, nám prozradí, že Noe se nám proto nepodobá, že je skrytou součástí bytosti každého člověka.

(Neulpěte na pojmenování té skryté části člověka jménem Noe, nýbrž přidržte se slov svatého Pavla, že jsme chrámem Božím a duch Boží v nás přebývá. To je náš Noe.)

Čtème dál (I M VI, 10 - 12):

A Noe zplodil tři syny: Šéma, Cháma a Jefeta. Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, protože všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu.

(Neodvažuji se vysvětlit dětem, jaké důvody vedly Boha k tomu, aby chtěl vyhladit člověka, jak jsou vypsány v I M, VI, 1 - 4, protože žijeme po potopě, jsme potopou obnoveni, nikoliv zahubeni, a nemůžeme se dopustit těch chyb jako před potopou. Potopou nastal výběr schopností uvnitř člověka, aby člověk nemohl na zemi pokazit svou cestu. Obdobný výběr nastal po pádu z ráje. Nedbejte na to, že vyhnání z ráje nastalo dříve než potopa. Časový sled je také jen pomocnou rouškou, která zakrývá pravdu. A dodávám že milosrdně zakrývá. Museli byste si přečíst celé Zjevení svatého Jana a výklad k němu, který není podán pohádkově, dějově, nýbrž jako postupné odhalování obrazu pravdy a teprve potom jako vstup do pravdy samé. Kdo by řekl, že vstupem do pravdy je následování Spasitelova díla?)

Jak pokazilo tvorstvo svou cestu na zemi? Náš pobyt na zemi a v těle není samoučelný. Jsme tu proto, abychom se pomocí života na zemi vrátili do vědomého chození s Bohem. Byli toho schopni Noe a jsme-li nositeli Noema, dokážeme to i my, a už proto, že žijeme po potopě a Noe vyšel s námi z naší archy na suchou zemi i do událostí kolem nás a odtamtud na nás působí zvnějška a ještě skrytěji zvnitřka už bez pomoci událostí. Proto je tu zmínka o třech synech Noemových. Později vysvětlím složení člověka 7 + 1.

I. M VI, 13 - 22:

I řekl Bůh Noemovi: "Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí. Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou. A uděláš ji takto: Délka archy

bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket. Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. Uděláš v ní spodní, druhé a třetí patro. Hle, já uvedu potopu, vody na zemi, a zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života. Všechno, co je na zemi, zhyne. S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou. Z rozmanitých druhů ptactva a rozmanitých druhů zvířat a ze všech zeměplazů rozmanitých druhů, z každého po páru vejdou k tobě, aby se zachovali při životě. Ty pak si naber k obživě různou potravu, nashromáždí si ji, a bude tobě i jim za pokrm! Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

Koráb, ve kterém Noe s rodinou a se zvířaty přežili potopu, je dost přesně popsán, aby ani starověký člověk z doby 1300 let před Kristem nemohl předpokládat, že by se do korábu vešlo všechno zvířectvo a ptactvo té doby. Zato si musel být jist, že se tam vešel Noe se sedmičlennou rodinou a že se snadno uchoval naživu. To je záměrem tohoto popisu korábu. Naproti tomu potopa mohla zahubit jen ta zvířata, která byla závislá na životě na suché zemi nikoli ryby. Nešlo tedy ani o záhubu všech zvířat, a tomu odpovídá vývin embrya v mateřském těle. Zárodek má napřed jákra pro dýchání ve vodě.

Loket je míra od 0.5914 do 0.777. Lod' měla délku 300 loktů, tedy od 177 m do 219 m, šířku měla šestinnou a výšku desetinnou. Stavba to byla úctyhodná i na dnešní stavební poměry v loďařství, ale opakují, že mohla pojmout jediného člověka rozčleněného na osm částí, na jednoho Noema a na sedm členů jeho rodiny, na 7 + 1 lidí. A o to Mojžíšovi právě šlo, aby naznačil čtenáři, že popisuje rozměry lodi podle kapacity lidského těla. Ta je rozdělena třemi patry, neboť lidská tělesnost obsahuje tělo, duši a ducha. A konečně těch osm lidí na palubě představuje sedm úrovní vědomí, které má člověk v těle k dispozici a nikdo nikde jinde ve vesmíru, pokud víme. Po této stránce je člověk vesmírem v malém, mikrokosmem. Osmý Noe je duch, který stojí nad úrovněmi vědomí, a proto je velitelem lodi. Všech osm dohromady tedy představuje jediného člověka se všemi jeho vnitřními složkami. A teď k těm zvířatům v lodi. Musela se tam vejít, a dnes už víme, jak. Pomohla nám k tomu embryologie, která zatím tak pokročila, že dokáže pomocí chirurgie a jiných praktik, sledovat vývoj zárodku v matčině těle pěkně od chvíle oplodnění zárodku až po zrození člověka. Člověk vzniká v matce z jediné buňky a ta

je oplodněna jedinou spermií. Původní nedělená buňka se začne v matčině těle dělit, tj. je uvedena do rozvojového života, zatímco před oplodněním žila životem statickým. Aby k tomu dělení došlo, k tomu bylo třeba ještě menších tělísek uvnitř buňky, ale tato řada nás nyní nezajímá. My potřebujeme vědět spíše něco o buněčné paměti. A toho už také víme dost. Ale i když ponecháme stranou dnešní stav vědy, postačí nám v této věci tři patra korábu. Nejnižší patro obsahuje například paměť o vývoji života na naší planetě od prvoků až po složitý lidský organismus s miliardami buněk rozličně na sobě závislý. Do těchto dvou extrémů se vejdou i všechna zvířata, která kdy žila na naší planetě. A tak se vešla i do Noemova korábu i s jídlem pro ně. Praví se v textu, že i pro ně nastřádal jídlo Noe. Nebylo třeba mu je dodávat zvnějška, zárodek v matčině těle je získá ze stále se střádajících zásob matčiných kvantitativně, a z dědických schopností matčiných po minulých generacích kvalitativně. A ta paměť se uskutečňuje v matčině zárodku tak, jak vývojově probíhal život na naší planetě kupředu fotogenezí a z jiných důvodů, pěkně od prvoka, přes mořského živočicha, až ke stále rozrůžňovanému pozemskému životu. Ještě nějaké slovo k buněčnému rozrůžňování v lidském těle. Buňka se dělí v matčině těle tak, že z další už zindividualizované buňky vznikne vždy konkrétní budoucí tělesný orgán. Tak např. z jediné buňky, zindividualizované jako mozkové, vznikne celý složitý mozek s miliardami mozkových buněk. Buňka mozková se nesplete a nevytvoří například játra. A jde-li o buňku zaměřenou na vytvoření jater, je i tato jediná buňka schopna zplodit celá složitá játra atd. V lidském zárodku v matčině těle probíhá ustavičné překotné plození, které je v podstatě hotové ve chvíli narození dítěte. Matčino tělo dále nesnese zárodek v sobě, a proto dochází k porodu.

Další dva druhy paměti nebudu takhle podrobně rozebírat, protože toho není třeba pro zdůvodnění funkce zvířat v korábě.

(Abyste si však aspoň vy, dospělí, nemysleli, že se vyhýbám odpovědi, protože o této stavbě korábu něčemu nerozumím, povím vám, že od dvou do čtyř let mého života nastávalo opakované vypuzování toho malého dítěte z jeho zvířecího patra vědomí vlivem obrovského násilí, které na něm páchali lékaři. Tehdy jsem se předčasně výjimečně dostal do dalšího patra korábu, do duševní úrovně paměti, a z té jsem, ještě za pomoci zvířat, např. husí, chápal a vzpomínal si na souvislosti, na které jinak dítě ani nevzpomene. Protože však máme v sobě živá zvířata na straně jedné, a duši na straně opačné, můžeme si, teoreticky vzato, všichni vzpomenout na ty souvislosti. Někteří

hudebníci si např. vzpomínají na souvislost barev a tónů. Totéž platí o mně. Proto si chodím na koncerty tzv. vážné hudby, abych si obnovoval tuto paměť. O tom i o potopě platí, že co se neobnovuje, to úplně zanikne. Hudební skladatel musí být opakovaně unášen nejen skladbou samou, ale i znovu objevovanými souvislostmi mezi tóny a barvami. Občas je vidí i mimo oblast své hudby, i když je slepý. Ale znalost těchto souvislostí jde dál. Poznám např. podle vzezření člověka, jakého je vnitřního povahového zbarvení, jak se toto zbarvení mění podle změněných okolností, podle stavu mysli atd. Kubánci mne např. učili bezpečně lovit žraloky, abych jimi nebyl ohrožen. Má-li člověk strach, změní auru a žraloci mají vidění této aury a na člověka zaútočí. Vidění aury a mnohé jiné schopnosti mají i jiná zvířata, neboť jimi sebe chrání daleko bezpečněji než my, kteří tyto schopnosti nemáme. Něco z toho však máme i my. Např. nedávno jsem se setkal s jednou paní, jejíž muž se nachází na dlouhodobé práci v Indii. Zhrozil jsem se jejího vzezření ještě dříve než mi řekla, co se stalo. Celá zhranatěla. Druh mimikri. Ona chce zůstat manželovi věrná. Tato paměť má praktický dopad na fakta z tohoto světa a osvětluje je jinak než obvyklým způsobem. Shrnutí: "Člověk pomocí této paměti lépe poznává sebe a své okolí a s oběma snáze vychází."

Třetí druh paměti a to je ještě závažnější než první dva, je paměť ducha. Překračuje totiž čas a prostor. Tuto paměť u Ježíše obnovili svatí Tři králové hned po narození Ježíše. U mě tato paměť se obnovila bez mého vědomého přičinění teprve v sedmnácti letech a změnila od základu mou povahu a zaměření života vůbec. Prožil jsem tehdy potopu svého starého světa a vynořil se přede mnou svět nový. Říká se tomu v křesťanství znovuzrození z vody. Zasahuje do nejmenších drobností lidského života, neboť je pronikavější než první dvě paměti. Pronikavostí zde míním míru závaznosti vzniku této paměti. Uvedu drobnůstku, abyste viděli, kam až ta paměť zasahuje. Šel jsem před mnoha léty na návštěvu k léčitelce paní Kamenické do Radnic, se svým přítelem S. K. Náhle jsem věděl, že nebude doma a kdy bude doma. Protože se měla vrátit zanedlouho, prošel jsem se maličko s přítelem a vrátil se přesně ve chvíli, kdy se paní K. vrátila. V tomto konkrétním případě mi nepomáhala zvířata, nýbrž lidé, především ti, kteří také měli občas tuto paměť. A takovým člověkem byla paní Kamenická, která přerušila návštěvu někde jinde, protože se dozvěděla, že jsem přišel. Za určitých okolností umí překročit časoprostorové závory, když má někoho vyléčit. Její odhad byl za takových okolností podivuhodný. Z téhož pramene svého živého ducha věděl Ježíš o pádu Jeruzaléma a plakal nad ním, věděl o vzkříšení

Lazara a plakal nad ním také proto, že věděl, jak toto utrpení souvisí s jeho potupným ukřižováním, které si zasloužil jen proto, že se dobrovolně obětoval za obrodu lidstva v jakési nové, další potopě, z níž vyšel nezávislý na těle a na okolnostech, za kterých tělo žije. Dovídal se, že jinak člověk nad sebou nezvítězí.

Zapomínáme snadno na tyto dvě složky paměti, protože jsme vyšli z korábu na suchou zemi, a ta nám poskytla příležitost, abychom rozptýlili své zájmy a tím stále zředovali svou paměť. Už nemáme všechno své pohromadě jako v korábu. V matčině těle jsme ještě neměli pocit tělesnosti, protože celé příbuzenstvo Noemovo vidělo na sebe, nikam dál mimo sebe. Chybělo rozlišení vlastního od okolního. Zbyl nám však ještě spánek beze snu, a ten je jakýmsi vymaněním z pocitu tělesnosti. Je odpočinkem v duchu, a s ním také obnovením paměti druhého a třetího patra. Musím však ukončit tyto výklady, abych se příliš nevzdálil od výkladu pohádky o potopě a od jejího převodu do skutečnosti. Koráb potopa nezničila. Je tu až do konce našeho pozemského života, ale příbuzní Noemovi jsou daleko od sebe. U dítěte jsou příbuzní Noemovi ještě blízko u sebe. Možná, že právě děti pochopí tento text lépe než dospělí. Před vámi lidé obvykle jen četli, a to znamená, že nepřeváděli děj Bible z pohádky na vlastní skutečnost. Proto dříve nebo později museli přestat text Bible považovat za něco závazného pro celý život. Tohoto se staří židé nedopouštěli, přestože textu málo rozuměli. Kam až mu rozuměli, tam ho ctili. Příklad. Dočetli se, že Bůh stvořil svět za šest dní a sedmého dne odpočíval. Napodobovali tento tvůrčí rytmus a dodržovali šest dní práce a sedmý den odpočinku, až je musel Pán Ježíš napomenout, že toto primitivní rozumové chápání Zákona neodpovídá potřebám života na zemi. Řekl na obranu své činnosti v neděli toto: "Padne-li ti osel v sobotu do jámy, zdaliž nejdeš hned a nevysvobodíš ho?" Dobročinnost Boží neustává ani na chvíli. Mluvím o tom v souvislosti s potopou, protože jsme všichni prošli potopou v matčině těle, žijeme těsně po potopě a neseme její následky. Obnova potopou je závazná, a proto Mojžíš připomněl z komplexního chápání života, jen ty body, na kterých nám má nejvíce záležet, stvoření světa, pád z ráje, potopa, zmatení jazyků. I já budu muset toto všechno pro vás převést do aktuální skutečnosti.

Ještě jedna maličkost, která může přiblížit důležitost lidské tělesnosti naší činné skutečnosti. Latinský název lokte, cubitus, znamená spojení paže s předloktím kloubem loketním. Jak bychom mohli být činní, kdybychom nemohli ohýbat paži v lokti. Chápejte i symbolicky.)

Čtěme dále text Bible v I M VII: 17 - 24:

Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země. Vody zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy. Do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byly přikryty hory. A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, ptactvo, dobytek i zvěř a také všechna na zemi se hemžící havěť, i každý člověk. Všechno, co mělo v chřípích dech ducha života, cokoliv bylo na suché zemi, pomřelo. Tak smetl Bůh vše, co povstalo, plazy a nebeské ptactvo, všechno bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše. Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.

Vysvětlil jsem jinde, že čtyřicet znamená vždy neurčité množství času: Tak Židé bloudili 40 let po poušti, než se vrátili do své vlasti, čtyřicet dní byl Ježíš voděn po poušti, než zlačněl apod. Ani ostatní číselné symboly už nebudu vysvětlovat, protože jsem se dosud nedotkl základu té vědy, a tou je šest dní stvoření. Na tomto základu je postavena celá stavba židovské vědy o číslech. Bližší viz spis Zk a jinde.

Po tom všem, co jsem vypsál z Bible a vyložil, by se mělo dát snadno pochopit, že z potopy vychází vždy jen jediný člověk, jediná dvojčata atd. Ale co je důležitější je, žeš to právě ty, který se tu ocitl po potopě, a na tobě je, abys byl náležitě vděčný za velkou milost, ojedinělou ve vesmíru, za milost rychlé obnovy, která tě přiblížila k vědomě žitému věčnému životu. Velkou úlohu, ničím nezastupitelnou, tu sehrála matka obnovitelka, obětavá prostřednice celé té obnovy.

Čtěme dál v I M, VIII, 1 - 14:

Bůh však pamatoval na Noema i na všechnu zvěř a všecken dobytek, který s ním byl v arše. Způsobil, že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily. Byly ucpány prameny propastné tůně i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe. Když přešlo sto padesát dní, začaly vody ze země ustupovat a opadávat, takže sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu. A vody ustupovaly a opadávaly až do desátého měsíce; prvního dne desátého měsíce se objevily vrcholky hor. Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily. Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily. Holubice však nenalezla místečka, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl

tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy. Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy. A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily. Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici, už se však k němu zpátky nevrátila. Léta šestistého prvního, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. Tu Noe odsunul příklop archy a spatřil, že povrch země osychá. Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla již země suchá.

Výklad pohádky může být dovršen dříve než si ocitujeme závěr, ve kterém promlouvá Bůh k Noemu, a taková řeč už není pohádkou. O tom bude za chvíli řeč. Ani řeč Boží před potopou nebyla pohádkou, byla jen mistrně zasazena do pohádkového děje. Je na čase, abychom si jasně oddělili pohádkový děj od skutečnosti.

Musíme si vzít na pomoc vědu, tentokrát geologii, obdobně, jak jsme si pomohli embryologií. Geologie nám praví: Ararat, kde domněle po potopě přistála archa, je sopečný masiv v Turecku, u hranic s Arménií a Iránem. Pohoří je složeno z třetihorních čedičů a dosahuje výšky 5165 m. Doba třetihor trvala zhruba 60 miliónů let. Předcházely starohory, éra asi jedné miliardy let, prvohory, éra dlouhá asi 330 miliónů let, druhohory, éra dlouhá přibližně 110 miliónů let, pak zmíněné třetihory a čtvrtohory, nejmladší geologická éra, trvajících zhruba 2 milióny let. Tato éra se vyznačuje střídáním ledových a teplejších dob a vznikem a vývojem člověka, zatímco babylónský mýtus vznikl dlouho potom, asi ve 20. století před Kristem, a vypráví o stvoření světa a o potopě. Byl pravděpodobně převzat od starších národů jakými byli např. Sumerové.

Nezáleží však mnoho na tom kdo od koho opisoval mýtus, jako spíše na tom, co za tím mýtem stále se opakujícím vždycky bylo. A ona to byla vždycky řeč a vůle Boha.

Protože jsem se dozvěděl z vlastní zkušenosti, co je to řeč Boha, jsem povinen vám říci, čím taková řeč je. Slyší-li člověk nějakou řeč, kterou připisuje Bohu, už neslyší řeč Boží, nýbrž v nejlepším případě přetlumočení Boží řeči do lidského vyjádření božské pravdy. U mne nikdy při řeči Boží nedošlo k lidskému překladu této řeči, takže ona zůstala skutkem, proti kterému se nedalo nic dělat. Z toho poznávám, že i vyprávění o potopě má pravdivý základ.

Řeč Boží byla například u mě silou beze slov, která mě obrátila naruby, zcela nečekaně a bez mé vůle, bez mé víry v Boha,

bez jakéhokoli předběžného pochopení této moci a bez upozornění. Dověděl jsem se náhle, že má pravá podstata je nesmrtelná, asi tak, jako se dověděl Noe, že bude potopa, jako se dověděla Panna Maria, že bez oplodnění mužem otěhotní a porodí Syna. Dosah řeči Boží je vždy nový a předem nečekaný. Rozeznává se od všeho ostatního, že není dojmem nebo pouhým vjemem, nýbrž jednající a přemáhající mocí. Takže ani Noe nereptal, že nastane potopa, nýbrž byl rázem Bohem přemožen, a proto poslušně udělal, co mu Bůh nařídil. Tedy i toto nařízení je skutkem a síla k jeho provedení je dána poslušností, podtrhuji: **okamžitou** poslušností, jako tomu bylo při andělském navštívení u Panny Marie. Nebo prostě člověk něco tak naléhavě ví, že tato naléhavost mu poskytuje příležitost jednat s velkou jistotou a rozhodností. Na počátku evangelia svatého Jana se praví, že Slovo tělem učiněno je a přebývalo mezi lidmi. Stejným způsobem přebývá Síla Boží v nás, jsme-li tak poslušní jako Noe nebo Panna Maria.

Ted' už mohu bezpečně ocitovat další slova Boha. I M VIII, 17 - 22:

I promluvil Bůh k Noemovi: "Vyjdi z archy, ty a s tebou tvá žena i tvoji synové a ženy tvých synů. Vyved' s sebou všechno tvorstvo, jež je s tebou, všechnu zvěř i ptactvo a dobytek a všechnu havěť plazící se po zemi. Ať se na zemi hemží, ať se na zemi plodí a množí." Noe tedy vyšel a s ním jeho synové a ženy jeho synů. Všechna zvěř, všechna havěť a všechno ptactvo, vše, co se plazí po zemi, vyšlo podle svých čeledí z archy. Noe pak vybudoval Bohu oltář a vzal ze všech čistých zvířat i ze všeho čistého ptactva a zapálil na tom oltáři oběť zápalnou. I ucítil Bůh libou vůni a řekl si v srdci: "Už nikdy nebudu zlořečit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé, jako jsem učinil.

Setba i žeň a chlad i žár,

léto i zima a den i noc

nikdy nepřestanou po všechny dny země."

Je zde mnoho otázek zodpovězeno a ještě mnohem více nadhozeno. Aspoň základ dovyprávím. Člověk vychází z lůna matčina v lidském složení 7 + 1 a ve zvířecím složení, jak bylo popsáno. Lidské je pak připraveno ke službě Bohu a lidem, zvířecí je připraveno k oběti, která je Bohu libá. Upozorňuji znovu, že se zde stále mluví o jediném člověku, který v sobě obsahuje božské, lidské i zvířecí, a všechno má své určení. Protože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý, a člověk, jak jej zatím poznáváme,

je výtvořem lidského srdce, je od mládí zlý, znamená to, že se ve svých složkách neřídí jejich určením, nýbrž svou vůlí, měl by být znovu vyhuben potopou. Protože však žije už po potopě v matčině těle, nemělo by smyslu, aby byl trestán další potopou, nýbrž má smysl, aby byl pozemským životem vychováván a proměňován. Slib Boha tedy znamená, že se nebude muset znovu narodit, znovu vejít do lůna matčina, nýbrž že se bude moci znovu narodit už bez matky z vody a z ducha, jak vysvětlil Ježíš Nikodémovi.

Všimněte si však, že Noe byl pochválen, protože první co učinil, bylo, že postavil oltář a obětoval zvířata Bohu. Oltářem je naše tělo a jeho určením je obětovat na něm svá zvířata. Jinak řečeno: Naše vůle se má stát prostředkem k tomu, abychom se pomocí ní mohli celí obětovat Bohu, celí v tom smyslu, že především, jak je patřno z textu. K tomu se člověk musí vychovat nebo je tvrdě vychováván, a nejen tvrdě, ale i s mateřskou jemností, pokud je ochoten poslouchat. Čili může si vybrat, jakým způsobem na něho život dolehne. I to je patřno z textu.

Další pohádky mně pomohou, abych vám o tom mohl říci více. Co tím chci říci obecně. Život nás vychovává k moudrosti a k moudrému jednání. Jen musíme jeho rytmu pozorně naslouchat. Je to rytmus 6 + 1, přičemž jednička nemá být vylučována ze šestky a šestka se má stát trvalým prostředkem k uskutečnění cílů jedničky. Celá pohádka o potopě se dá vyložit zjednodušeně takto: Přežil, přežilas potopu v matčině těle. Není mezi námi ani jediného človíčka, který by byl touto potopou neprošel a zdárně ji nepřežil. Pocházíme všichni z Noemovy rodiny.

27. 8. 1990

Pověst o stvoření světa

(Napřed uvedu verzi, kterou jsem po jejím napsání škrtl, jako příliš riskantní, ale přesto ji pro vás napíši, a to z tohoto důvodu: Vypravuji-li pohádku nebo pověst nebo svůj vlastní život nebo skutečný život kohokoliv jiného člověka, buď ještě žijícího, nebo již zemřelého, vím, komu vypravuji. Mám před sebou konkrétního posluchače a vím, nebo se během vyprávění dovidám, co unese. Píši-li však pro někoho, jehož reakci nemohu kontrolovat, je situace jiná. Protože nemám kontrolu, mohu právě z toho důvodu posluchače mást, a to nejen dítě, ale i dospělého. Mohu rozlišovat závorkami, co je vhodné pro dítě a co pro dospělého, ale ani tento způsob není dost obezřetný. Proto vám přece jen píši tu verzi, kterou jsem zavrhl, bude v ní opět text dvojího druhu, v závorce především pro vypravěče, text vně závorky pro posluchače,

především pro dítě. Všude tam, kde jsem něco zazávorkoval, ausgeklammert habe, a vy byste to neučinili a naopak kladli důraz na to, aby se o tom právě váš posluchač dozvěděl, tam radím počínat si opatrněji a jaksi na vlastní riziko. Ale riziku se žádný vypravěč nevyhne. Co dnes posluchač s radostí přijme, zítra může zavrhnout i s vámi. Prostě má na takovéto počínání právo, neboť má právo i se měnit i růst i váhat i nabývat nových jistot.

Nuže k té zavržené verzi:

(Napadlo vám, proč se dětem vykládají pohádky? Protože děti jsou ještě schopny vyslechnout nerozumné řeči a vyvodit z nich rozumné závěry, např. že pravda má zvítězit nad lží, že jí máme nadržovat, stranit, ale nejen to, že máme umět přiložit ruku k jejímu dílu, aby se snáze a za naší pomoci prosadila. Vy přece víte, že neexistuje žádný pohádkový Honza, který by jednou ranou usekl tři hlavy hrozného draka a osvobodil princeznu z jeho spárů. Ale vy, vypravěči, byste měli vědět toto: Je-li tím tříhlavým drakem míněn čas, který má tři hlavy, minulost, přítomnost a budoucnost, mohli byste na základě tohoto vědění snáze pochopit, že tou princeznou je naše uvězněná duše, čekající na svůj ortel smrti, protože odmítla vzít si draka za manžela, a jinak si ani počínat nemůže. Dokázali byste možná jinými jinotaji vysvětlit, proč o duši nic nevíme, především proč se nám ztratila. Ale budeme se přitom potýkat s velkými potížemi, protože všechno ostatní, o čem víme, že se neztrácí nebo víme kam se ztrácí, nachází se v čase a v prostoru, zatímco jeskyně, ve které je ukryta princezna, má povahu skrýše, která není v čase a v prostoru. Proto ji všichni marně hledají. Jinde v jiné pohádce se v té souvislosti mluví o tajemném hradu a v něm o zavřené komůrce, ve které princezna pláče. Koho hned tak napadne, že tím hradem je naše nitro, které je nám nepřístupné, že čarodějem je naše zevní stránka přirozenosti, která dokáže jenom hlídat a ne osvobozovat. V pohádkách je vždycky zlá, ale vy musíte umět vysvětlit, že je zlá jen proto, že nic jiného neumí, že pro nic jiného není vybavena. Přestanete křivdit čaroději, protože víte, že má princeznu rád, a nebyl tedy ve všem zlý. Láska naší zevní přirozenosti k naší vnitřní povaze je zvláštního druhu. Chce ji mít výlučně pro sebe, a ona výlučně miluje svého otce - krále, a teprve pak, až se dostaví její osvoboditel, začne milovat i jeho. Proto např. v pohádce sněhurka ví, že jednou přijde princ a řekne jí, mám tě rád, čímž ji osvobodí z kletby žárlivé čarodějnice, obdoby čaroděje.

Proč vám tohle říkám? Vyprávíte-li pohádku, a teď budete vyprávět pověst, musíte mít k ní živý vztah, musíte ji mít prožítu, totiž mít prožítu pravdu v ní zakletou. Musíte se sami v očích

dítěte bez předstírání stát bojovníkem za pravdu, lásku a spravedlivost. Nedokážete-li to, nebudete zároveň vypravěčem i vychovatelem. Předčítal jsem malému Petříkovi v jeho předškolním věku pohádky Boženy Němcové. Přiznám se, že jsem dlouhé věty rozděloval na kratší, některé výrazy převáděl do slovníku tak malého dítěte, ale výsledek byl zázračný. Petřík začal za to, co napsala Němcová, ji milovat a líbal její knihu. Toužil se podívat na Slavín, kde má Božena Němcová hrob téměř proti hrobu Jana Nerudy. Když jsme tam přišli, klekl si před hrobem té jeho světice a chtěl jej políbit. Zabránil jsem mu v tom. Pohlédl na mne chápavě a řekl: "Aha, ona je v nebičku, vid'?" Nemohl jsem se zdržet slz a odpověděl jsem mu: "Petře, ty dobře víš, kde je." Na protější hrobě Jan Neruda neměl kytičku. Protože Božena Němcová jich na hrobě měla dost, navrhl jsem Petříkovi, aby jednu vzal od ní a dal ji Nerudovi. Tomu Petr zabránil. Řekl: "Ty květiny jsou Boženčiny, ty jí nesmíme brát. Ohlédl se kolem a za plotem utrl nějakou chudobku pro Nerudu. Zůstal jsem ještě dlouho v té pohádce. Až ve vás začne ožívat pohádkový děj, stanete se pravými vykladači pohádek, protože, aniž budete vědět, jak se to mohlo stát, začnete svůj duševní stav převádět na dítě. Začnete vychovávat dítě k tomu, aby se stalo bojovníkem za spravedlnost. Vždyť ta princezna byla polapena nespravedlivě a neoprávněně. Drak ani čaroděj neměli právo si na ni činit nároky.

Podobně je tomu s pověstí o stvoření světa. Celý děj je dost neprůhlednou maskou pravdy, která se za ní skrývá. Dověděl jsem se o té pravdě až 21. 11. 1939 ve chvíli, kdy jsem se vzdal svého života. Lze říci, že jsem tehdy otevřel jeskyni, ve které byla uvězněna princezna a zároveň jsem jednou ranou usekl drakovi všechny tři hlavy. Dověděl jsem se nečekaně, jaké bohatství života se skrývá za pomíjející klecí života.)

Vysvětlíme napřed tu část Genese, která se přímo týká stvoření světa. I M I, 1 - 31 a II, 1 - 24 a III, 1 - 21:

*I řekl Bůh: "Bud' světlo!" A bylo světlo. Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy. Světlo nazval Bůh dnem a tmou nazval nocí. Byl večer a bylo jitro, **den první.***

*I řekl Bůh: "Bud' klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod!" Učinil klenbu a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. Klenbu nazval Bůh nebem. Byl večer a bylo jitro, **den druhý.***

I řekl Bůh: "Nahromad'te se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš!" A stalo se tak. Souš nazval Bůh zemí a nahromaděné vody nazval moři. Viděl, že je to dobré. Bůh také

řekl: "Zazelenej se země zelení: bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným stromovým rozmanitého druhu, které na zemi ponese plody se semeny." A stalo se tak. Země vydala zeleň: rozmanité druhy bylin, které se rozmnožují semeny a rozmanité druhy stromů, které nese plody se semeny. Bůh věděl, že je to dobré. Byl večer a bylo jitro, **den třetí**.

I řekl Bůh: "Budte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci. Budou na znamení časů, dnů a let. Ta světla ať jsou na nebeské klenbě, aby svítala nad zemí." A stalo se tak. Učinil tedy dvě veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo aby vládlo v noci; učinil i hvězdy. Bůh je umístil na nebeskou klenbu, aby svítala nad zemí, aby vládla ve dne a v noci a oddělovala světlo od tmy. Viděl, že je to dobré. Byl večer a bylo jitro, **den čtvrtý**.

I řekl Bůh: "Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte nad zemí pod nebeskou klenbou." I stvořil Bůh veliké netvory a rozmanité druhy všelijakých hbitých živočichů, jimiž se zahemžily vody, stvořil i rozmanité druhy všelijakých okřídlených létavců. Viděl, že to je dobré. A Bůh jim požehnal: "Plodte a množte se a naplňte vody v mořích. Létavci necht' se rozmnoží na zemi." Byl večer a bylo jitro, **den pátý**.

I řekl Bůh: "Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře." Bůh učinil rozmanité druhy zemské zvěře i rozmanité druhy dobytka a rozmanité druhy všelijakých zeměplazů. Viděl, že to je dobré.

I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi."

Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem,
stvořil ho, aby byl obrazem Božím,
muže a ženu je stvořil.

A Bůh jim požehnal a řekl jim:

"Plodte a množte se a naplňte zemi.

Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami,
nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi
hýbe."

Bůh také řekl: "Hle dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny.

To budete mít za pokrm. Veškeré zemské zvěři i všemu nebeskému ptactvu a všemu, co se plazí po zemi, v čem je živá duše, dal jsem za pokrm veškerou zelenou bylinu." A stalo se tak. Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro, den šestý.

Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A sedmý den Bůh požehnal a posvětil, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.

Toto je rodopis nebe a země, jak byly stvořeny. V den, kdy Bůh učinil zemi a nebe, nebylo na zemi ještě žádné polní křovisko ani nevzcházela žádná polní bylina, neboť Bůh nezavlažoval zemi deštěm, a nebylo člověka, který by zemi obdělával. Jen záplava vystupovala ze země a napájela celý zemský povrch.

(K tomu podotýká komentář k ekumenickému vydání Bible z roku 1979, že jde o cizomluvu, který se dostal ze sumerštiny přes akkadštinu do hebrejštiny. Tato záplava zdůlí navozuje představu pramoře, z něhož se časem vynořila souše.)

I vytvořil Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.

(K tomu zase komentář ekumenického vydání Bible: Bible odmítá báje o božském či polobožském původu člověka. Z pouhé lásky mu Bůh vdechuje dech života a povolává jej tak k obecenství se sebou. Běžný překlad "z prachu země" není označením materiálu, ale jakosti.)

A Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. Bůh dal vyrůst ze země všemu stromoví žádoucímu na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého.

Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky. Jméno prvního je Pišon; ten obtéká celou zemi Chavílu, v níž je zlato, a zlato té země je skvělé; je tam také vonná pryskyřice a kámen karneol. Jméno druhé řeky je Gíchon; ta obtéká celou zemi Kúš. Jméno třetí řeky je Chidekel; ta teče východně od Asýrie. Čtvrtá řeka je Eufrat.

Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. A Bůh člověku přikázal: "Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti."

I řekl Bůh: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." Když vytvořil Bůh ze země všechnu polní

zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve.

(K tomu komentář v ekumenickém překladu Bible: Zde už nešlo o stvoření, nýbrž o vytvoření vzájemných vztahů. Člověk smí tvorstvu dát jméno, tzn. je jeho pánem.)

Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve. Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná.

(K tomu komentář ekumenické Bible: tuto pomoc najde až v ženě, která - stvořena spolu s mužem - je utvořena v jeho žebro či bok. V této nedílnosti mají být obrazem Božího chrámu. Viz I. K III, 16 n; VI, 19.)

I uvedl Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal: Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata je."

Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

Pisatel Genese si především přál, aby se lidé dověděli, že všechno pochází od Boha, napořád bez mezer. Vždyť ve všem působí Boží síla k tomu, aby cokoliv existovalo a žilo, a vím, že se lze dopracovat osobní zkušeností k tomu, jak se prosazuje Boží síla i v nejmenší částěčce čehokoliv živého. V pravém smyslu slova bojuje za vyspělejší život než v jakém dosud žije. Nepochybujeme např., že ve zralém semeni je obsažen život, ze kterého může vyrůst tatáž rostlina, na které dotyčné semeno dozrálo. Zdá se nám, že se tímto způsobem rostliny starají o své potomstvo. Ale potřebuje rostlina vědět, že tomu tak je? Ví rostlina, že v jejím nepatrném seménku je obsažena celá rostlina jako by ve své dospělosti? Ovšem, že neví a ani to nepotřebuje vědět. Tak nevědomé jsou nejen rostliny, Ale i zvířata a lidé. Zeptej se maminky: "Jak vyrábíš v sobě děťátko?" Je-li upřímná, odpovídá: "Já je nevyrábím, ono se vyrábí samo od chvíle, kdy už připravený zárodek člověka je doplněn mužem. Je tomu podobně jako s opylením květu včelou. Spolupráce dvou, ze kterých vzniká nový život, probíhá v přírodě na každém jejím kroku. Včela si jde pro med do květu rostliny a přitom zavádí o zařízení uvnitř květu, jímž se přenese plodivá síla z pestíků na připravené seménko. To pak začne růst, dozraje, vypadne nebo vylétne z povadlého květu

a kde se na zemi uchytlí, tam z něho vyroste nová rostlina. Je to podobno narození dítěte."

Opakuji: Žádná matka, ať lidská, ať zvířecí nebo rostlinná nepotřebuje nic vědět o Boží síle a její schopnosti, kterou vzniká nový život. Jen zavede podmínky, aby tato síla mohla začít působit. A ona jedná velmi poučeně a moudře, pokud se týče nového života a v jiném smyslu velmi bezohledně, pokud se týká samotné rodičky. Ale obvykle matka zažívá obojí, jak bolest, tak radost, a tak je tomu v menší nebo ve větší míře v celé přírodě. Člověk se snažil sílu života nějak nazvat. Pojmenoval ji Bohem a nerozeznával Boha od jeho síly, kterou působí. Pisatel Genese však považoval za nutné tuto sílu zajímavým způsobem označovat. Viz I. M III, 22: "*Ted* je člověk jako jeden z nás", tj. jako Bůh stvořitel společně s jeho silami.

Mluví-li Genese na začátku o stvoření vůbec, dá se k tomu říci, že v době, kdy bylo toto psáno, lidé ještě neznali pojem "vesmír", proto pro lidi středem tvoření byla Země. (To je z dnešního hlediska neudržitelný omyl, kdyby pisateli šlo o stvoření všeho, co existuje. Ale o to pisateli vůbec nejde, nýbrž jen o přípravu podmínek, za kterých mohl vzniknout lidský život. Vidíme, že pisateli nešlo ani o to, aby popsal vznik naší planety. Dočítáme se např. že tu byla už voda, nerozdělené světlo od tmy a zem pod vodou atd. Vidíme tedy, že první podmínkou toho, aby se v této části vesmíru mohl objevit člověk, je nerozpojená země od vody atd. Víme už i ze školy, že dávno existovala naše planeta, než se na ní objevil člověk. V genesi se mluví např. o stavu lidského zárodku v matčině těle, kde se ještě nestřídá den s nocí atd. Ale o tom, odkud pocházejí ty neustále působící síly v celém vesmíru, o tom nám věda nedokáže nic říci. Zabývá se zatím jen vzájemným působením sil na sebe. Smiřme se s tím, že Genese nám ukazuje na původce všeho. Čteme, že Bůh vyslovil, co chtěl učinit, a ono se to tím vyslovením jeho vůle stalo. My lidé, když řekneme cokoli, ještě se nic podle našeho slova nestane. Musíme potom ještě něco učinit, aby se něco stalo. Toto rozdvojení vůle od činu zdánlivě v celé oblasti stvořeného trvá. Římský setník věděl, jak dochází k propojení obou, protože věřil v moc Ježíše Krista. S toutéž propojující vírou se setkáváme v rostlině, ve zvířeti i ve člověku. Můžeme o ní říci se svatým Augustinem jen, že je nesmyslná: "Credo quia absurdum." A přesto působí velmi mocně, ale považte:)

Dovídáme se z Genese, že Bůh nepotřeboval věřit, nýbrž věděl, že vyjádří-li svou vůli, už se ona promění ve skutek. A tak je tomu pořád. V biologii je už obecně známo, že existuje nějaká

vesmírová inteligence, která vládne každým tvorem, podle jeho schopnosti ji nést. Pro člověka první den začíná tím, že se při narození dostal do rytmu lidského života, který je mu určen strukturou jeho organismu. Shledává se s ním všude: v tlukotu srdce, ve vdechu a výdechu, v samovolném pohybu střev atd. a mimo sebe ve střídání dne a noci, přílivu a odlivu atd. Není v tom menší zázrak, než bylo uzdravení setníkova otoka. My si ani neuvědomujeme, že věříme ve střídání vdechu a výdechu, protože tento rytmus se uskutečňuje bez naší vůle a přičinění. Tam přírodní zákon, jakési Slovo, se ještě nerozešel se skutečností, a následkem Slova - Zákona se zárodek v matčině těle okamžitě po oplodnění začne začleňovat do řádu, ve kterém dříve aktivně nežil. Řád, do kterého se včleňuje člověk, budeme nazývat dualistický, protože se v něm střídají při nejmenším vždy dvě věci nebo dva stavy, rozuměj duševní stavy, např. radost a zármutek, dvě události, a jejich začátek a konec atd. Další dni tvoření jsou výčtem různých párů dvojic, jak jsou zamontovány do tvoření, nebo jak se stávají součástí stvořeného tak, aby z něho vytvořily novou soustavu už stávajících dvojic, schopných být nositeli stále složitějšího a vzájemně provázanějšího života.

Kdyby vypravěč o druhém až pátém dni stvoření mluvil k dnešnímu člověku, něco by vynechal. Jistě by vynechal, co souviselo s tehdejší vírou, např. ve schopnost zvířat, zvláště ptáků. Nemám na mysli starověké věštby podle letu ptáků ani věštby podle vnitřností zvířat. Starověký člověk věděl také o schopnosti zvířat znát něco, co neví člověk. Komentátor verše I. M 1, 20: *I řekl Bůh: "Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte nad zemí pod nebeskou klenbou,"* se v ekumenické Bibli zmiňuje o tomhle: "Není tu míněno jen ptactvo, nýbrž protějšky mořských netvorů. Tito létavci jsou schopni též přenášet a vyrazovat tajemství. Srovnej Kazatel X, 20).

Stojí tam psáno: *"Králi nezlořeč ani v mysli, boháčovi nezlořeč ani v pokojíku, kde uléháš, neboť nebeské ptactvo roznese ten hlas, okřídlenec vyzradí každé slovo."* To psal Šalamoun, který si nepřál mít nic jiného než moudrost, a proto mu bylo všechno ostatní přidáno.

Co se týče ptáků, mám na mysli schopnost ptáků předvídat zemětřesení, jako se to stalo v tomto století v Sarajevu. Čápi odletěli tři dni před zemětřesením, ačkoliv nebyla doba jejich odletu. Přečtěte si knihu Axela Muntheho "O zvířatech" a zvláště pak "Knihu o životě a smrti." Ale mně se líbí následující událost ze života svatého Josefa Kupertinského. Měl dobrý hudební sluch. Jako kněz těžce nesl, když mu na chóru jeptišky falešně zpívaly.

Slíbil jim, že jim pošle předzpěváka, aby předešel jejich chybné intonaci. Od chvíle toho slibu přilétal do chóru ptáček, který zpěvačkám udával správný tón. Jednou se stalo, že jedna jeptiška ze sboru se chtěla přesvědčit, zda jde vždycky o stejného ptáka. Přivázala mu na nožičku stužku. Od té chvíle se ptáček neobjevil, dokud nezakročil sám Josef Kupertinský. Řekl, že to jeptišky neměly dělat, protože ptáček nepřilétal proto, aby byla zjišťována jeho totožnost, nýbrž proto, aby předzpěvoval. Když Josef dostal slib o nápravě, ptáček přilétal až do jeho smrti. Po ní se vícekrát neobjevil. Člověk, jakým byl svatý Josef Kupertinský, může mít schopnost se dorozumět se zvířaty a dokonce jim může zadávat úkoly, jak víme např. o svatém Františku z Assisi nebo svatém donu Bosko.)

Uvedl jsem jen ukázkou ze zamítnuté verze.

(Touto ukázkou končí zamítnutá verze.) Verze další:

Dá se vyprávět o stvoření světa také s větším ohledem na člověka. Smíme si toto zúžení pohledu dovolit, protože v tomto duchu, vše pro člověka, je psána i Genese.

Pohádka o potopě světa je opravdu pohádkou, protože úplná potopa celého světa nikdy neexistovala. Ale pověst o stvoření světa není pohádkou. Mistrný vypravěč ji použil ke znázornění skutečností, které se ani tehdy nedaly vyjádřit pomocí náboženských prostředků jako pravda, ani dnes se nedají vyjádřit vědeckými prostředky, s tím rozdílem, že nábožensky se daly aspoň naznačit jako pověst, ale vědecká pověst by neměla existovat. Vědci si s tímto vyprávěním vůbec neví rady. Stvoření světa za šest dní už věda dávno právem zavrhla, a co se dělo s člověkem, dříve než se objevil na Zemi, o tom, jak je věda přesvědčena, se dá jen básnit nebo lhát. Jenže starověký vypravěč té pověsti ani nelhal, ani nebásnil, nýbrž mluvil způsobem, o němž bychom se mohli vyjádřit tak, že zahaloval pravdu do obrazů a dějů, z nichž některé se na naší planetě nestaly a nikdy nestanou, to nejsou místa v našem slova smyslu, nýbrž jsou to stavy nebo soustava přechodných stavů mezi stavem Božím (na nebesích) a stavem omezeného lidství a vědomí.

O tomto vztahu byl pisatel Genese dokonale informován, a my se teď spolu budeme snažit přijít na to, jakým způsobem to věděl, jak svou vědomost utajil ve svém vyprávění, jaký smysl mělo jeho utajení a jaký smysl má odhalení tohoto tajemství.

Především musíme překonat klamný dojem, že co je v Genesi psáno, to se kdysi dávno stalo, i když v neuvěřitelně

krátkém čase, za pouhých šest dní, a že už se to neděje, a že nám na tom pramálo záleží.

Budeme muset převádět jeden symbol za druhým, jak je převádí, aniž si toho všímáme, pisatel Genese do **přítomné**, nynější skutečnosti.

(Jak si mohu troufat říci, že něco takového prováděl Mojžíš? Je nám jasno, že při stvoření světa nebyl, a přesto o něm píše jako o faktu, o němž bezpečně ví. Mluví o své tehdejší zkušenosti, a tím způsobem zpřítomňuje děje, které popisuje. Kdo nemá jeho zkušenosti, má právo považovat jeho vyprávění za smyšlenou pověst.)

Pak šest dní neznamena čas, nýbrž číselně vyjádřený způsob, jak se člověk objevil na naší Zemi.

(Prosím vás o trpělivost, budu se snažit vysvětlit, že se člověk náhle neobjevil na Zemi, nýbrž že na ni vývojově sestupoval. Toto přesvědčení jsem nabyt ze styku se zvířaty a dodatečně z opuštění sebe samého.) Aby člověk nabyt zkušenost o tom, že také zvířata sestoupila na Zem od Boha jako my, k tomu potřebuje několik jiných zkušeností. Musí se naučit sebe poznávat jako stav vědomí a nikoliv jen jako tělo, které se na zemi narodilo. Musí se naučit vidět u zvířat nejen jejich tělesnost, ale poznávat i jejich stav, odpovídající jejich tělesnosti. Aby toto vůbec dokázal, musí se natolik seznámit aspoň s některým druhem zvířat, se kterým je možná lidská komunikace, a pak sestoupit se zvířaty do jejich stavu zbaveného tělesnosti. To se mi zdá být snazší než dovědět se o sobě, že jsem především stavem vědomí, které používá lidské tělesnosti k tomu, aby sebe aspoň částečně vyjádřilo. Stav odtěleného zvířete jsem poznal už v předškolním věku, zatímco stav odtěleného člověka až ve 27 létech. K tomu všemu mi dopomohli lékaři v předškolním věku a esesman, který mě chtěl zabít. Mezi těmito dvěma termíny jsem musel projít očistcem utrpení.

O tomto číselném vztahu byl pisatel Genese dokonale informován. Mojžíš znal dokonale význam šestky jako symbol člověka. Ale v jednom se mýlil. Myslel si, že vědomost tehdy snadno přístupná každému vzdělanému čtenáři, je dnes ztracena, a byla už ztracena, ještě před narozením Ježíšovým. Kdo dnes ví, že šest znamená člověka, a co se týká Genese, člověka příštího na svět odněkud, o čem bychom nemohli říci, že je to náš svět.

Člověk totiž přichází na svět z oblasti nestvořeného, jímž je např. lidský příbytek u Boha. Tento přechod se buď vůbec nedá vyjádřit, nebo se dá vypovědět jen řadou podobností, všechny

řádu stvořeného, jak se líčí na začátku Genese ve vyprávění o pěti prvních dnech stvoření. Pět v té staré symbolice znamená hmotu, respektive přeměny hmoty, za nichž byl člověk uveden do nynějšího stavu hmoty, nikoliv, jak by se zdálo, že proběhlo stvoření světa. Jaképak stvoření světa, když duch Boží se vznášel nad vodami a před tím nad nějakým chaosem. To něco už tu bylo a nevzniklo teprve v popisovaných dnech stvoření.

Máme štěstí, že hlášení o vzniku všech věcí prošlo také nějakým vývojem. Např. Svatý Jan na začátku svého evangelia praví, že na začátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh (Jan, I, 1)

Tento začátek, o kterém se tam mluví, **jest**, nikdy nenastal. Co **jest**, nepotřebuje se stát, protože to stále je. Mluví se tam o jiné existenci než o té, kterou poznáváme smysly. Ty nám zprostředkují vědomost o tom, co nastává a co se děje a stejně tak způsobují nevědomost o tom, **co jest**. Našel se vypravěč Jan, který věděl o tom, co je, a také věděl, že jakmile toto, co je, přejde do toho, co se něčím stává, je to jako přechod ze světla do tmy. Co je, přešlo do tmy. Jan o tom praví: "To světlo ve tmě svítí a tma ho nepostihla." (Jan I, 6). Jako by řekl: Nemluvím o světle, které se dá postihnout zrakem, smysly. Praví pak o sobě: "Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan. Ten přišel proto, aby vydal svědectví o tom světle. Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví. Bylo tu nové světlo, **které osvěcuje každého člověka**; to přicházelo do světa". (Jan I, 6 - 9)

Čili, takhle přišel do světa první člověk a po něm my všichni. Byl a je nositelem pravého světla, a jsme jím všichni. Je to světlo nestvořené, nezačínající a nekončící. Proto mohla pramáti Eva říci, když se jí narodil první syn Kain: "Získala jsem muže a tím Boha." (I. M IV, 1) a před ní mohl říci Bůh po vyhnání člověka z ráje: "Teď je člověk jako **jeden z nás**." (I. M, III, 22)

Ale nepředbíhejme, neboť se musíme napřed vypořádat s mezerou, kterou jsme se přenesli sem na naši planetu, to bude předmětem další pověsti o vyhnání člověka z ráje.

Nyní se musíme vypořádat s chybou, která se dostala do Genese překladem. Překlad je vždycky svým způsobem zrádný. Praví se v Genesi správně: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší potřeby." (I. M I, 26) Kdybychom nevěděli od téhož Mojžíše, který psal Genesi, že Židům bylo zakázáno jakýmkoliv způsobem znázorňovat Boha, ať obrazem, sochou, nebo čímkoliv, co se dá smysly postřehnout, nemohli bychom také pochopit, že Bůh měl také jedno jméno, které se nesmělo vyslovit, neboť podstatou toho

jména je: "Tu **jsem** (II. M III, 4) a dále: (II. M III , 14): **Jsem, který jsem.**"

Jak je těžko pochopit, že Bůh je, zatímco je snadné chápat, že my jsme se jen stali lidmi. Proto se ubírá Mojžíš cestou nejmenšího odporu našeho rozumu, a líčí v Genesi, jak se člověk stal člověkem, a nikoliv jak je chrámem Božím, jímž nemůže přestat být ani smrtí, ani jím nemůže začít být narozením a příchodem na svět. Je zkrátka také nestvořený a nenarozený.

Ale teď mířím k tomuto: Praví se v I. M I, 22: "Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil." (I. M I, 27). Tady je ta chyba v překladu. Text této věty má správně znít: "muže a ženu stvořil **jej**," a nikoliv stvořil je. Překladatel nepochopil, že člověk se do dnešního stavu rozdělení na muže a ženu teprve vyvíjel, a to dokonce ne na Zemi. Usvědčím překladatele z této nevědomosti.

Bůh řekl k jedinému člověku, ne ke dvěma lidem, k muži a k ženě: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." (I. M II, 18) A stvořil ženu.

A ještě jedno svědectví, které usvědčuje překladatele z chyby: Když už byli dva, Adam a Eva, měli dva syny, Kaina a Abela. Ale jak se mohlo stát tohle: "I poznal Kain svou ženu, ta otěhotněla a porodila Enocha." (I. M IV, 17) Kde se vzala ta žena, která porodila, když byli jen Adam s Evou? A pak to šlo dál stejným způsobem. Enochovi se narodil Irad, Irad zplodil Mechuíela atd.

A tak jedno vynechané písmeno "j" způsobí, že si čtenář myslí, že někdo jiný psal první verš I. M I, 26, než ten, kdo psal další verše a jeden potíral druhého, protože se neznali, zatímco pravda je mnohem jednodušší: Adam je krycí jméno celého stvořeného lidstva. Dobře nám to vysvětlil dr. Bedřich Hrozný ve své knize Nejstarší dějiny blízkého Východu, kde vykládá pátou kapitolu I. Mojžíšovy knihy. Dr. Hrozný, podobně jak před ním objevitel Tróji, nepovažoval vyprávění Starého zákona za pouhou pověst a Heinrich Schlieman nepovažoval Homérovu Ilias za pověst, nýbrž za vyprávění skutečnosti podané starověkými vypravěčskými způsoby, oba Schliemann i Hrozný se dokázali řídit domnělými pověstmi. Jeden objevil Tróju, druhý velký národ Chetiti i s jejich kulturou. Dr. Bedřich Hrozný poznal z pouhého pozorného čtení Bible, že Adam není jediným prvním člověkem, nýbrž že je symbolem celého lidstva, jak je znali pisatelé Genese. Také Chet nebyl jediným potomkem prvního člověka, nýbrž krycím jménem velkého národa Chetitů, jehož písmo podle jediného

Slova Chet, jímž se tento mocný národ podepisoval na hliněných tabulkách severní Mezopotámie a východního Turecka, podle jediného slova Chet převzatého z Genese, dr. Hrozný rozluštil celé písmo Chetitů, přečetl si, co dělali, s kým válčili a kde vládli, a protože Hrozný věřil, že ostatní potomci Adamovi představují nikoliv jednotlivce, nýbrž celé národy, podle údajů Genese zjistil, jaká území tehdy obývali Hamité, dnešní Arabové, Semité, tedy Asyřané a Židé atd.

Můžeme tedy i my naprosto bezpečně vyvést vyprávění Genese z pouhé pověsti do skutečnosti, a můžeme říci, aniž bychom potřebovali být tak odvážní, jak byl Hrozný, že

Adama znamená lidstvo, jak je znal pisatel Genese. Ale to je už lidstvo nikoliv ve stavu ráje, nýbrž po pádu z tohoto ráje, a toto vyprávění bude předmětem další pověsti o vyhnání člověka z ráje. Pozastavme se však u jednoho potomka lidstva nazvaného souhrnným pojmenováním Adam. Je psáno v I. M V, 18- 24:

Ve věku sto šedesáti dvou let zplodil Jered Henocha. Po zplození Henocha žil Jered osm set let a zplodil syny a dcery. Všech dnů Jeredových bylo devět set šedesát dvě léta, a umřel.

*Ve věku šedesáti pěti let zplodil Henoch Metúšelacha. A chodil Henoch s Bohem po zplození Metúšelacha tři sta let a zplodil syny a dcery. Všech dnů Henochových bylo tři sta šedesát pět let. I chodil Henoch s Bohem. **A nebylo ho** neboť ho Bůh vzal.*

Tady máme zachovánu zprávu, že část lidstva, pojmenovaná krycím jménem Henoch, dokázala, když chodila s Bohem, nezemřít, nýbrž přestat žít v pomíjející hmotě. Jinak řečeno převést pomíjející na věčné, dovršit okruh cesty od Boha k člověku nazpět od člověka k Bohu. O této možnosti pak už máme zprávu jen o jedincích, nikoliv o celé části národa. Takovým jedincem byl devět set let před Kristem, Eliáš, a pak ovšem Ježíš, který celý ten proces návratu člověka k Bohu popsal do všech podrobností svým 33 let trvajícím životem v těle.

Dozvěděli jsme se tedy, že ještě někdo ve 20. století podle Starého zákona došel k epochálnímu objevu celého starověkého národa Chetitů, o němž se před tím nic konkrétního nevědělo, protože se Starý zákon považoval za pověst. A my jsme se v té pověsti dali zmást pouhým přidaným písmenkem "j" ve slově jej..

Ale takhle důkladně a pomalu nemůžeme postupovat, abychom se vůbec dostali k něčemu pro nás velmi důležitému, abychom převedli celou pověst na věrohodný obraz pravdy.

A jsme tedy opět u toho verše: *"Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby."* (I. M, I, 26)

Chopme se tentokrát v tomto textu slova "naším" namísto "mým". Slovo "naším" není pouhým plurálem majestatikem, nýbrž tvrdou skutečností: Tvoří Bůh společně se svými silami, které jsou stejně věčného původu jako On. Od dob Starého zákona až dodnes se těmto silám říká "andělé". Podřídme se tomuto názvosloví. Andělé pocházejí od Boha, ale jsou jím stvořeni, vzhledem k člověku předstvořeni.

(Vynecháme dlouhé pojednání o předstvořeném, nebo před člověkem stvořeném. Stačí říci, že andělé vstupují do našeho pozemského života před naším narozením na Zemi a tvoří naši výbavu, bez které bychom nebyli lidmi. Neznamenají nic více než trvalou naši výbavu, bez které bychom nebyli lidmi. Jejich poslání je širší než vybavovat člověka schopnostmi, které by bez nich člověk neměl. Ty schopnosti bychom mohli souhrnně nazvat vesmírovými nebo stvořenými, nikoli božskými. Bez nich v nás vesmír nemohl dozrát k novému, obohacenému přebývání u Boha. Mluví se o nich v prvních pěti dnech stvoření před šestým dnem, před stvořením člověka. V tom smyslu v nás tvoření Boží pořád pokračuje. Ale jak se dovídáme z vyprávění o Henochovi, v člověku tak chodícím s Bohem, zažívá se opačný proces, než je proces tvoření, zažívá se proces odtvořování. Přibližným obrazem tohoto odtvořování je stárnutí. Existují také síly Boží typu odstvořovacího a náležejí k předtvořeným andělským silám. Kdyby se tedy mluvilo v Genesi o procesu vedoucím k odstvoření, začala stejně jako stvořitelská Genese: "I pravil Bůh..." Máme konečně o tom dost podrobnou a srozumitelnou zprávu ze života Eliášova. Svěřil se svému žákovi Eliseovi, že brzy odejde k Bohu. Vůle Boží ho postupně začala tak přemáhat, že jí nemohl dále odolávat a musel se vrátit tam, odkud každý člověk vyšel, k Bohu.)

Proč bychom si měli nějak znázorňovat Boha, když už jsme k jeho obrazu stvořeni. Snažme se na člověka dívat správněji než dosud, totiž jako na chrám Boží, jímž je lidské nitro. A co je nám bližšího než naše nitro, i když je neznáme? V člověku je nejen Bůh, ale i všechny jeho síly, jak se o nich mluví v prvních pěti dnech stvoření. Bylo by dobře, kdyby se mladý člověk dověděl, že ty síly v člověku se dají vyjádřit dějem. Bylo by dobře zaznamenat zde dějem, jak ty síly působí v člověku, který se už naučil je poslouchat, my říkáme, naučil se poslouchat Boha:

(I. Kr. XVIII, 17 - 40)

Když Achab uviděl Eliáše, řekl mu: "Jsi to ty, jenž uvádíš do zkázy Izraele?" Ten odpověděl: "Izraele neuvádím do zkázy já, ale ty a dům tvého otce tím, že opouštíte Hospodinova příkázání a ty že chodíš za baaly. Ale nyní zaříd', ať se ke mně shromáždí na horu **Karmel** celý Izrael i čtyřistapadesát Baalových proroků a čtyřista proroků Aséřiných, kteří jedí u stolu s Jezábelou."

Achab tedy obeslal všechny Izraelce a shromáždil proroky na horu Karmel. Tu přistoupil Eliáš ke všemu lidu a řekl: "Jak dlouho budete poskakovat na obě strany? Je-li Hospodin Bohem, následujte ho; jestliže Baal, jděte za ním!" Lid mu neodpověděl ani slovo. Eliáš dále řekl lidu: "Jako Hospodinův prorok zbývám už sám, ale Baalových proroků je čtyřistapadesát. Ať nám dají dva býky. Oni ať si vyberou jednoho býka, ať ho rozsekají na kusy a položí na dříví, ale oheň ať nezakládají. Já udělám totéž s druhým býkem: dám ho na dříví, ale oheň nezaložím. Vzávejte pak jména svých bohů a já budu vzývat jméno Hospodinovo. Bůh, který odpoví ohněm, ten je Bůh." Všechen lid odpověděl: "To je správná řeč." Eliáš vyzval Baalovy proroky: "Vyberte si jednoho býka a připravte ho první, protože vás je víc. Potom vzývejte jména svých bohů, ale oheň nezakládejte!" Vzali tedy býka, kterého jim dal, připravili ho a od rána až do poledne vzývali Baalovo jméno: "Baale, odpověz nám!" V poledne se jim Eliáš začal posmívat: "Volejte hlasitěji, vždyť je to Bůh! Třeba je zamyšlen nebo má nucení nebo odcestoval. Snad spí, ať se probudí!" Oni volali co nejhlasitěji a zasazovali si podle svého obyčeje rány meči a oštěpy, až je polévala krev. Minulo poledne a oni ještě pokřikovali až do chvíle, kdy se přináší obětní dar. Neozval se však nikdo, nikdo neodpověděl, nikdo tomu nevěnoval pozornost.

Tu řekl Eliáš všemu lidu: "Přistupte ke mně!" Všechen lid k němu přistoupil a on opravil pobořený Hospodinův oltář. Vzal dvanáct kamenů podle počtu kmenů synů Jákoba, k němuž se stalo slovo Hospodinovo, že se bude jmenovat Izrael. (Což znamená bojovník Boží.) Z kamenů vybudoval oltář ve jménu Hospodinově a kolem oltáře vyznačil příkopem prostor pro vyšetí dvou měr zrní. Pak narovnal dříví, rozsekal býka na kusy a položil na dříví. Nato řekl: "Naplněte čtyři džbery (džbány) vodou a vylejte ji na zápalnou oběť a na dříví!" Potom řekl: "Udělejte to ještě jednou!" Oni to udělali. Znovu řekl: "Udělejte to potřetí!" Udělali to tedy potřetí. Voda tekla okolo oltáře a naplnila i příkop. Nastal čas, kdy se přináší obětní dar. Prorok Eliáš přistoupil a řekl: "Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Izraelův (Izraelův čti v překladu: "Bojovníků Božích"), ať se dnes pozná, že ty jsi Bůh v Izraeli (rozuměj, že síla člověka je postavena na síle Boží, nezačíná u

člověka, nýbrž pramení z Boha) a já tvůj (následovník) služebník a že jsem učinil všechny tyto věci podle tvého slova. Odpověz mi, Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrať jejich srdce zpět k sobě. I spadl Hospodinův oheň a pozřel zápalnou oběť i dříví, kameny i prst' a vodu z příkopu vypil. Když to všechn lid spatřil, padli na tvář a volali: "Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!" Eliáš jim poručil: "Pochyťte Baalovy proroky! Nikdo z nich ať neunikne!" Když je pochytali, zavedl je Eliáš dolů k potoku Kíšonu a tam je pobil mečem (Slovo "mečem" je převzato až z další kapitoly XIX, 1.)

Upozorňuji, že takhle jednal mistr v poslušnosti. Eliáš uměl poslouchat Boha, a proto zakročil až ve chvíli, kdy už stál sám s Bohem proti čtyřistapadesáti nepravým prorokům. Nebál se, že zdánlivě sám nepobije všechny odpůrce Boží, a co hlavního, že nepřesvědčí lid o tom, že je sluhou pravého Boha, jelikož má po ruce slovo Boží, tj. sílu vykonat podle vůle Boží, podle obrazu Božího, všechno, co vykonal Bůh ve velkém při stvoření světa. Byl si ovšem jist, že pravý Bůh nespí, ani není zamyšlen, ani neodcestoval. Takhle chápal sedmý den odpočinku Božího. Odmysleme si všechny manýry, jimiž přivolal Boží oheň; způsob, jakým to udělal, byl jen proto takový a ne jiný, aby lidé pochopili, kdo je Bůh a jeho Moc. Z téhož důvodu viděli lidé sestupovat oheň z nebe, protože Bůh vyšel vstříc jejich víře, že Bůh se svou mocí dlí někde na obloze. Víra sama nepřivádí člověka k celé pravdě, protože je pouhým prostředníkem mezi lidským a Božským. Eliáš už byl ve stavu nebe a nepotřeboval žádných zprostředkujících důkazů.

Pohledme ještě na jiného mistra v poslušnosti, a tím byl Pán Ježíš. Musel své učedníky naučit této poslušnosti, a proto aspoň jednou jim poskytl tuto instruktáž; a to tehdy, když se ho učedníci ptali, nikoliv jindy, když se učedníci neptali. Čteme v evangeliu svatého Jana, kapitola devátá, verš 1. až 7:

Ježíš cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: "Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?" Ježíš odpověděl: "Nehřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, pokud je den. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa." Když to řekl, plivl na zem, udělal ze slíny bláto, potřel slepému tím blátem oči a řekl mu: "Jdi, umyj se v rybníce Siloe (to jméno znamená Poslaný). On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.

Tento způsob léčení Ježíš nikdy jindy nevolil, protože jindy dotaz učedníků zastoupila přímo vůle toho, kdo chtěl být uzdra-

ven, nebo vůle někoho, který si přál třeba za mrtvého, aby byl vzkříšen, nebo za nemocného, aby byl uzdraven. Eliáš si přál poučít svůj lid, aby nebloudil, Ježíš učedníky, aby věděli proč dělají zázraky. Všimněme si však aspoň jednoho případu člověka, který byl poučován Bohem o Boží Moci, byl jím Gedeon. Prosím vás však důtklivě, abyste ve vyprávění rozeznávali důsledně od sebe trojí: posla Božího, kterého Gedeon viděl na vlastní oči, ten byl viditelným ztělesněním síly Boží, my mu dnes říkáme anděl, pak Boha samého, kterého Gedeon neviděl, jenom slyšel, a tento druh slyšení je mocnější než zvuk, který prochází sluchem, ale nikdo jiný jej neslyší než ten, v jehož nitru promlouvá; a posléze známky přízně Boží, jakým jsou v tomto vyprávění např. změny na rounu a jeho okolí, Gedeonem vyžádané příznaky Boží moci, které Gedeon potřeboval vidět, aby uvěřil. Totéž viz např. při vzniku svátku Panny Marie Sněžné.

Čteme teď z knihy Soudců, kapitoly 6. a 7.:

Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. Proto je Hospodin vydal na sedm let do rukou Midjánských. Ruka Midjanců na Izraele mocně doléhala. Izraelci si dělali před Midjanci úkryty na horách, v soutěskách, v jeskyních a na nepřístupných vrcholcích. Sotvaže Izrael zasel, přitáhli Midjanci s Amálekem a syny východu a přepadali jej. Položili se proti nim a ničili úrodu země až po cestu do Gázy. Neponechávali v Izraeli k obživě ani ovci ani býka ani osla. Přitáhli vždy se svými stády a stany; přihnali se jako kobylky v takovém množství, že nebylo možno spočítat je ani jejich velbloudy. Přicházeli do země, aby ji ničili. Izrael byl od Midjanců úplně zbídačen. I úpěli Izraelci k Hospodinu.

Když Izraelci tak úpěli k Hospodinu kvůli Midjancům, poslal k nim proroka, aby jim řekl: "Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem vás přivedl z Egypta, vyvedl jsem vás z domu otroctví. Vyprostil jsem vás z moci Egypta i z rukou všech vašich utlačovatelů. Vypudil jsem je před vámi a jejich zemi jsem dal vám. Řekl jsem vám: Já jsem Hospodin, váš Bůh. Nebojte se bohů Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Ale vy jste mě neuposlechli."

I přišel Hospodinův posel a posadil se v Ofře pod posvátným dubem, který náležel Jóášovi Abiezerskému; jeho syn Gedeón mlátil pšenici v lisu, aby s ní utekl před Midjanci. Hospodinův posel se mu ukázal a oslovil jej: "Hospodin s tebou, udatný bohatýře." Gedeón mu odpověděl: "Dovol, můj pane, je-li s námi Hospodin, proč nás tohle všechno potkává? Kde jsou všechny jeho podivuhodné činy, o nichž nám vypravovali naši

otcové? Říkali: "Což nás Hospodin nevyvedl z Egypta?" Ale teď nás Hospodin zavrhl a vydal do rukou Midjanců."

Hospodin se k němu obrátil a pravil: "Jdi v této své síle a vysvobodíš Izraele z rukou Midjanců. Hle, já tě posílám." On mu však namítl: "Dovol prosím, Panovníku, jak bych mohl Izraele vysvobodit? Můj rod je v Manasesovi nejslabší a já jsem v otcovském domě nejnepatrnější." Ale Hospodin mu řekl: "Protože já budu s tebou, pobiješ Midjance jako jediného muže." Tu jej požádal: "Jestliže jsem opravdu našel milost u tebe, dej mi nějaké znamení, že se mnou mluvíš ty sám. Jenom se odtud nevzdaluj, dokud k tobě nepřijdu. Rád bych přinesl dar a předložil ti jej." Odpověděl: "Zůstanu, dokud se nevrátíš." Gedeon odešel a připravil kůzle a nekvašené chleby z éfy mouky. (éfa = 36 litrů). Maso vložil do košíku, vývar nalil do hrnce, vynesl to k němu pod posvátný dub a nabídl mu to. (Posel přijímá tyto dary, protože nesměl opovrhovat vděčností. Cesta vděčnosti je totiž jedna z nejbezpečnějších cest k poznání Boha.)

Posel Boží mu poručil: "Vezmi maso a nekvašené chleby a polož je na toto skalisko: vývar vylej." On tak učinil. Hospodinův posel se dotkl koncem napřažené hole, kterou měl v ruce, masa a nekvašených chlebů. I vyšlehl ze skály oheň a pohltil maso i nekvašené chleby, zatímco Hospodinův posel mu zmizel z očí. Tu Gedeon shledal, že to byl Hospodinův posel, a zvolal: "Běda mi, Panovníku Hospodine, vždyť jsem viděl Hospodinova posla tváří v tvář!" Hospodin však jej uklidnil: "Pokoj tobě, neboj se, nezemřeš." I vybudoval tam Gedeon Hospodinu oltář a nazval jej: "Hospodin je pokoj." Je v abiezerské Ofře až dodnes.

Té noci mu Hospodin poručil: "Vezmi býčka, který patří tvému otci, toho druhého býka, sedmiletého. Zboříš Baalův oltář, který patří tvému otci, a skácíš posvátný kůl, který je u něho. Pak zbuduješ na vrcholu tohoto kopce oltář Hospodinu, svému Bohu, narovnáš dříví, vezmeš toho druhého býka a budeš jej obětovat jako zápalnou oběť na dříví z posvátného kůlu, který jsi skácel." Gedeón přibral deset mužů ze svých služebníků a vykonal, k čemu jej vyzval Hospodin. Protože se však bál domu svého otce a mužů města, nevykonal to ve dne, nýbrž v noci. Za časného jitra mužové města vstali, a hle, Baalův oltář byl rozbořen, posvátný kůl, který byl u něho, byl skácen a druhý býk byl obětován na zbudovaném oltáři. Vyptávali se jeden druhého: "Kdo tohle udělal?" Pátrali a hledali, až zjistili, že to udělal Gedeón, syn Jóašův. Tu vyzvali mužové města Jóaše: "Vydej svého syna; musí zemřít. Rozbořil Baalův oltář a skácel posvátný kůl, který byl u něho." Jóáš však odpověděl všem, kteří stáli proti němu: "To vy

chcete vést spor za Baala? Copak vy ho zachráníte? Kdo za něj chce vést spor, ať do jitra zemře! Je-li Baal bohem, ať si sám vede svůj spor, jemu přece rozbořil oltář." Toho dne ho nazval Jerubaalem (to je Odpůrce Baalův); řekl: "Ať si Baal proti němu vede spor, jemu přece rozbořil oltář!"

Celý Midján spolu s Amálekem a syny východu, se spojili, přešli Jordán a utábořili se v domě Izraela. Avšak Gedeóna vyzbrojil duch Hospodinův a on zatroubil na polnici, a tak svolal k sobě Abíezerovce. Rozeslal posly po celém Manasesovi, takže i ten byl k němu přivolán. Rozeslal posly také k Ašerovi, Zabulónovi a Neftalímu a oni jim vytáhli naproti. Potom Gedeón prosil Boha: Chceš mou rukou vysvobodit Izraele, jak jsi prohlásil?" "Hle rozprostírám na humně ovčí rouno. Bude-li rosa jenom na rouně a všude po zemi bude sucho, poznám, že mou rukou vysvobodíš Izraele, jak jsi řekl." Tak se také stalo. Nazítří za časného jitra rouno vyždímal a vytlačil z něho plný koflík rosy. Gedeón dále prosil Boha: "Necht' proti mně nevzplane tvůj hněv, když promluví ještě jednou. Rád bych to s rounem zkusil ještě jednou. Kéž je jenom rouno suché a všude po zemi rosa!" A Bůh to tak té noci učinil. Jenom rouno bylo suché, zatímco všude po zemi byla rosa.

Za časného jitra se Jerubaal, to je Gedeón, a všechen lid, který byl s ním, utábořili u pramene Charódu. Tábor Midjánců byl od něho na sever, v oblině za návrším Móre.

I řekl Hospodin Gedeónovi: "Je s tebou příliš mnoho lidí, než abych jim vydal Midjánce do rukou, aby se Izrael vůči mne nevychloubal: "Vysvobodil jsem se vlastní rukou." Nuže, provolej teď k lidu: Kdo se bojí a třese, ať se z Gileádského pohoří vzdálí a vrátí se." Vrátilo se dvaadvacet tisíc mužů z lidu, zůstalo jich jen deset tisíc. Hospodin však Gedeónovi řekl: "Ještě je lidu mnoho. Poruč jim, ať sestoupí k vodě, tam ti je vyzkouším. O kom ti řeknu: Půjde s tebou, ten s tebou půjde. Ale nesmí jít s tebou nikdo, o kom ti řeknu: Ten s tebou nepůjde." Poručil tedy lidu sestoupit k vodě. Hospodin řekl Gedeónovi: "Postavíš zvlášť každého, kdo bude chlemtat vodu jazykem jako pes, a každého, kdo si při pití klekne na kolena." Těch, kteří chlemtali a podávali si vodu rukou k ústům, bylo celkem tři sta mužů. Všechen ostatní lid klekal při pití vody na kolena. Hospodin řekl Gedeónovi: "Třemi sty muži, kteří chlemtali, vás vysvobodím a vydám ti Midjánce do rukou. Všechen ostatní lid ať odejde, každý do svého domova. Lid si tedy nabral příděl potravin a svoje polnice a Gedeon propustil všechny izraelské muže, každého k jeho stanu; jen těch tři sta si podržel. Tábor Midjánců ležel pod ním v dolině.

Té noci mu Hospodin poručil: "Ihned sestup do tábora nepřátel, neboť jsem ti je vydal do rukou. Jestliže se bojíš sestoupit sám, sestup do tábora se svým mládencem Púrou. Uslyšíš, o čem budou mluvit. Pak jednej rozhodně a vtrhni dolů do tábora." Gedeón sestoupil se svým mládencem Púrou k vojenským hlídkám na pokraji tábora. Midjínci s Amálekem a se všemi syny východu leželi totiž v dolině v takovém množství jako kobylinky, i jejich velbloudů bylo bezpočet, takové množství jako písku na mořském břehu. Gedeón přišel, právě když jeden druhému vyprávěl sen. Povídal: "Považ, jaký jsem to měl sen! Na midjánský tábor se valil pecen ječného chleba; přivalil se ke stanu a vrazil do něho, až padl, úplně ho převrátil, že stan zůstal ležet." Jeho druh mu odpověděl: To nemůže znamenat nic jiného než meč Izraele Gedeóna. Bůh mu dal do rukou Midjánce i s celým táborem."

Když Gedeón slyšel vyprávění tohoto snu i jeho výklad, poklonil se. Vrátil se do izraelského tábora a zvolal: "Vstaňte! Hospodin vám vydal do rukou tábor Midjínců!" Těch tři sta mužů rozdělil do tří oddílů, všem jim dal do rukou polnice a prázdné džbány a do džbánů pochodně. Poručil jim: "Sledujte mě a dělejte, co já. Hle, půjdu na okraj tábora, a co udělám, udělejte i vy. Až spolu s ostatními, kteří budou se mnou, zatroubím na polnici, zatroubíte i vy na polnice okolo celého tábora a zvoláte: "Za Hospodina a za Gedeóna!"

Gedeón se sto muži, kteří byli s ním, přišli na okraj tábora na počátku prostřední noční hlídky, právě když střídali strážné. Zatroubili na polnice a rozbili džbány, které měli v rukou. Tři oddíly najednou zatroubily na polnice a rozbily džbány; do levé ruky uchopili pochodně, do pravé polnice, aby troubili, a zvolali: "Meč za Hospodina a za Gedeóna!" Zůstali stát kolem tábora, každý na svém místě. V celém táboře nastal divý spěch, zmateně pokřikovali a dávali se na útěk. Zatímco tři sta mužů troubilo na polnice, Hospodin obrátil meč jednoho proti druhému; tábor se dal na útěk do Bét-šity směrem k Seréře a k ábelmechólskému břehu naproti Tabatu. Tu byli svoláni Izraelci z Neftalího, Ašera a celého Manasesa, aby Midjánce pronásledovali. Také po celém Efraimském pohoří rozeslal Gedeón posly s výzvou: "Sestupte dolů proti Midjíncům a obsadte jordánské vody až k Bét-baře." Všichni Efrajimci byli přivoláni a obsadili jordánské vody až k Bét-baře. Přitom zajali dva midjánské velmože, Oréba (to je Havrana) a Zéba (to je Vlka). Oréba zabili na Havraní skále a Zéba zabili na Vlčím lisu, a pronásledovali Midjánce. Hlavu Orébovu a Zébovu přinesli Gedeónovi za Jordán.

Měla by zde pro úplnost být uvedena osmá kapitola, verš 1. až 22. Ale uvedu aspoň závěr těchto veršů. Soudci, kap. VIII, 22 - 23:

Izraelští muži potom požádali Gedeóna: "Bud' naším vladařem, ty i tvůj syn i vnuk, protože jsi nás vysvobodil z rukou Midjanců." Ale Gedeón je odmítl: "Nebudu vaším vladařem, ani můj syn nebude vaším vladařem. Nad vámi bude vládnout Hospodin!"

Tato věta je důležitá, protože je z ní patrné, že se Gedeón svým způsobem jednání zařadil mezi mistry poslušnosti, vedle Eliáše a Ježíše. Zároveň připomínám, kolik strastí stál přestupek, kterého se dopustil Mojžíš proti zákonu Božímu, přesněji Hospodinovu, že si vzal za ženu příslušnici cizího kmene Midjánských. Jaká tím nabyli Midjanci práva a jak dlouho směli sužovat Izraelce. To jen tak pro zamyšlení: Nejrady byste znali Zákon Boží, jako jej znal Mojžíš. Vidíte však, jaká zodpovědnost je spojena s takovou znalostí. Kdo z nás unese tuto znalost zákona tak, aby se proti zákonu pak nepostavil svým jednáním. Zákon Boží je něčím větším než všechny lidské zákony dohromady. Proto si vyprávíme tento zákon napřed jako pohádku, potom jako pověst, protože správně může být dovyprávěn jen úctou k zákonu. Slyšeli jste mě říkat: "Naučíte-li se násobilce, nemusíte násobit a nijak se neprotivíte proti násobilce. Ale naučíte-li se zákonu Božímu, musíte jej plnit na každém kroku, jinak uvrháváte do neštěstí sebe i své následovníky." Je tomu přesně tak, jak pravil Ježíš k zákoníkům: "Máte klíč, ale sami nevcházíte, nýbrž ještě jiným bráníte, aby vešli." A proto měl právo jim zlořečit. A víme dobře, že tak činil jen výjimečně.

A tak nám nezbývá nic jiného než se vrátit ve svém vyprávění zase k začátku Genese, kde se mluví v I. M, 1, 7 o oddělení vod od vod. (Asi nám ani dosud nenapadlo, že tohle dokáže každá matka, když při narození dítěte oddělí vody, které obklopovaly dítě v plodovém vaku od vod, tj. krve matčiny, a pak po narození, aby vody dítěte, tj. jeho krev, se natrvalo oddělily a začly způsobovat samostatný život dítěte. To byla příprava dítěte k tomu, aby dokončilo svůj pád z ráje a vešlo po několika létech života do strohého života ve vyhnanství, jak o tom ustavičně mluví ve svém Hradu nitra svatá Terezie z Avily. Pak už člověk jen vzdáleně vzpomíná na pohádku dětství. A co kdyby si uměl vzpomenout na ráj před pádem z něho! Ještě, že to nedovede. Nedokázal by plně žít v těle nadaném pocitem oddělenosti. My jsme si zatím jen ilustrovali oddělenost vod na zemi od vod na obloze, ohně na nebi od ohně na zemi, jak nám spojením obou na

hoře Karmel Eliáš ukázal. Taková moc je obsažena v člověku. Ale pouhým čtením o ní se k ní nedopracujeme, nýbrž jen bezvýhradnou poslušností až k smrti, jak ukázal Ježíš na kříži. Ukázkou začátku této poslušnosti je přirozená fyzická smrt člověka. Pokud jsme správně jednali podle zákona poslušnosti, nezemřeme, nýbrž vstáváme s Ježíšem Kristem k věčnému životu. Ale toto vyprávění a vysvětlení by mohlo být provedeno až po tomto:)

Síly Boží, které tu působily a stále působí, (neboť všech šest dní není pouhá historie, nýbrž současný stav tvoření a od-tvořování.), jsou nepředstavitelné a tím více je nepředstavitelný Bůh. A proto bylo zakazováno jej znázorňovat. Člověk by se byl od poznání sebe samého, než aby se k němu přibližoval, takovým způsobem spíše vzdaloval, neboť je přece stvořen k obrazu Božímu a ne ke svému, kterým je lidská podoba.

A máme připravenou cestu k tomu, abychom si vysvětlili současně dvojí: že člověk má dvojí podstatu, stvořenou a nestvořenou, a jak byla stvořena žena z muže. Napřed si vysvětlíme dvojí podstatu člověka, stvořenou a nestvořenou. Praví se v I. M, II, 7: *I stvořil Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.*

A tak se nám tu prozrazuje, že člověk byl stvořen ze země v té chvíli stvoření již hotové, z prachu země, který je neživý. Jenže, kdo je tím prachem v případě stvořeného člověka: **živá matka** a nikoliv neživý prach. V Genesi se zdánlivě nemluví o tomto živém prachu, protože by se muselo říci, že se jím stal Bůh a jak se jím stal. Vdechl do neživé hmoty svého ducha, a tím se stal matkou člověka. Je tu tedy dvojí: napřed neživá hmota, a potom duchem Božím oživená hmota! Kde byl ten duch, pokud byla hmota neživá? Byl zřejmě u Boha a není nic dočasného u Boha, nýbrž všechno, co je u Boha, je věčné. Tak tedy, vdechl-li Bůh svého ducha do člověka, aby byl živý, sám nepřestal být živý, nezbavil se tím svého věčného života, nýbrž jej jen předal, převedl jej chřípím, tj. dechem do člověka a sám tímto počinem nebyl o ducha ošizen. Duch Boží, který je předáním od Boha v člověku, zůstává stejně věčný jako u Boha, čili není stvořen, nýbrž jen předán člověku. Ježíš jej na kříži zase předává Bohu a dá se také říci, že z Ducha božího předává zpět Bohu jen co si přivlastnil. Proto měl Ježíš právo zvolat: "Odevzdávám ti svého ducha." To je tedy ona nestvořená, nikdy nezačínající část člověka, jeho duch pocházející od Boha. Tedy ještě jednou, je to duch nikdy nezačínající. Co nezačíná, nemůže končit! Jen co začalo, může také končit. Lidské smysly však mají omezenou schopnost. Pomocí nich se stýkáme

jen s tím, co začalo a co také končí. S ničím jiným. Nejsme-li však schopni se stýkat s něčím, co nezačalo, s duchem Božím, nejsme oprávněni tvrdit, že duch Boží v nás není, nýbrž jenom, že o něm nevíme. Můžeme se o něm tedy nějak jinak než smysly dovědět? Prozradil nám to Ježíš Kristus. Protože v rámci vyprávění o stvoření nemohu toto vysvětlení podat, nýbrž až za tímto rámcem, za rámcem smyslům přístupným, budu zatím opakovat vysvětlení Ježíšovo o tom, jak se nabývá vědomí o duchu, rozuměj o životě, nikoliv jen o prachu. V závorce dodám slova, která činí Ježíšovo vysvětlení srozumitelnější. Ježíš řekl: *"Kdo ztratí svůj život (o kterém ví, že jej má), ten nabude život"* (o kterém neví, že jej má. A tím životem je život věčný, lépe řečeno vědomí o tom, že jsme věčnými, tedy také nestvořenými bytostmi.) Nebo Ježíš v tomto smyslu řekl dále. Zase v závorce vysvětlení: *"Kdo má (vědomí o svém věčném životě), tomu bude přidáno (v tom se vědomí o věčném životě bude stále prohlubovat), ale kdo nemá (vědomí o věčném životě, nebo o svém věčném životě), tomu i to, co má, bude vzato."* (Každý má jen vědomí o svém pomíjejícím, začínajícím a končícím životě, a toto vědomí mu bude vzato nejpozději ve chvíli smrti, nebo přechodně v bezvědomí či ve tvrdém spánku beze snu. Je rozdíl mezi přechodným odnětím vědomí o životě během spánku beze sna, a mezi odnětím vědomí o životě, je-li tělesná schránka do té míry porušena, že dochází k fyzické smrti. Toto přerušení vědomí o životě má na mysli Ježíš v citovaném výroku.)

Pohledme na tento problém ještě takto:

Dech života, který byl původně před stvořením jen u Boha, nezačal být u člověka a ze všeho živého, protože už je odevždy u Boha, a jak jsme jeho svědky, je jen přenesen do člověka a do všeho nyní živého. To je velmi důležité rozlišení života, který stále je, od života, který se jím teprve stává. Na toto rozlišení se rádo zapomíná, protože takové zapomenutí je velmi pohodlné a velmi omezující zároveň. Na tohle umět zapomenout je pravou podstatou mnohého lidského zármutku a mnohé lidské radosti.

Dále si zodpovězme otázku: Jak se stala z Adama, který byl mužem a ženou dohromady, jeho družka Eva. Genese řeší tuto věc co nejsrozumitelněji v I. M II, 18 - 23:

I řekl Bůh: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." Když vytvořil Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc

jemu rovná. I uvedl Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal:

"Toto je kost z mých kostí

a tělo z mého těla!

(Komentář ekumenické Bible k tomu praví: Jde o pokus vystihnout hebrejský názvuk mezi "muž" a "žena", "it" a "iššá", kterým se naznačuje jejich sounáležitost.)

Ať muženou se nazývá,

vždyť z muže vzata jest."

Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

Nepospíchejme ve výkladu. Čteme o tom v I. M II, 1 - 3 toto: *To se stalo až sedmého dne, kdy Bůh dokončil své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A Bůh je požehnal a posvětil, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.*

Přestože se tam praví, že sedmý den přestal Bůh tvořit a vlastně jako Stvořitel odpočíval, nesmíme tento jeho odpočinek brát doslova, neboť člověk byl co do hmoty sice připraven k životu šestý den, kdy byl prachem země a kdy jej Bůh učinil živého tím, že mu vdechl v chřípí dech života (I M II, 7), ale ještě ho vysadil v zahradě Boží, které říkáme ráj, dříve než z jeho žebra vytvořil ženu. V ráji byl tedy člověk napřed živ jinak dříve než Bůh vytvořil z jeho žebra ženu. Vykládá se tu dost podrobně, jak probíhal proces rozrůžňování. Probíhal také přesun části vlády Boží na člověka, neboť praví-li se, že Bůh přivedl zvířata k člověku, aby jim člověk mohl dát jméno, říká se skrytě. Aby jim mohl vládnout, nebo ještě lépe řečeno, aby zvířata povyšoval svou úplnější podstatou. Vždyť jsme se dověděli z dřívějšího textu, že zvířata v tomto procesu přeměny se dostala jen do pátého dne, nikoliv do šestého dne. (I. M II, 20 - 25). Teprve v šestém dnu se stalo, že byl člověk učiněn podle obrazu Božího a jeho sil, jak se tam praví, ne aby byl obrazem **naším** podle **naší** podoby.

Co to znamená, že člověk byl učiněn podle obrazu Božího? Znamená to, že Bůh je zobrazen ve svém díle a není nutné ho hledat mimo ně. Kromě toho je třeba vědět, že některá část jeho díla byla hotova první, opět jiná druhý, třetí, čtvrtý a pátý den. Jen člověk byl hotov až šestý den. Podle tohoto stupně dohotovení poznáváme, v čem je nutno vidět méně úplný a úplnější obraz

Boží. Je tu však jedna těžkost: Jakým způsobem a do jaké hloubky nás může dovést naše hmotné vidění a do jaké míry naše vidění duchovní, které není závislé na hmotném oku. Máme zrak tělesný, určený k vidění povrchu světa, a zrak duchovní, určený k tomu, abychom jednou viděli celou podstatu, nejen povrch podstaty. Duchovním zrakem prohlédáme postupně jednotlivé úrovně vědomí jichž je v člověku obsaženo sedm, ve zvířatech méně, v rostlinách ještě méně, v neživé hmotě ještě méně. V člověku je tomu tak, že je v něm obsaženo sedm úrovní, nad nimiž už další v celém vesmíru není. Je tedy člověk jakýmsi uceleným vesmírem v malém, tj. jakýmsi vzorkem celého vesmíru. To je velmi důležité, protože v rámci těchto úrovní je vesmír tvořen, odtvořován a pozměňován. **Tvoření** znamená, že něco v něm dříve nebylo, a teď v něm je nebo v něm bude v budoucnosti. **Odtvoření** znamená, že všechno, co vzniká také zaniká, všechno, co má začátek, má také konec. **Pozměňování** znamená, že všechno dorůstá do nových úkolů, a k uplatnění těchto nových úkolů potřebuje mít nové vlastnosti; také všechno přechází ze starých úkolů na nové, a k tomu i ty prvky, které byly dříve užitečné a prvořadé, dnes se stávají podřadnými anebo opačně. Adam měl jinou funkci než Adam s Evou, a podle toho vypadali. Jak vypadal Adam, pokud byl sám, nemůžeme zjistit pomocí úrovně našeho vědomí nynějšího, ani žádná věda to nemůže zjistit, nýbrž jen tušit. Je to tušení souvislostí a závislostí, tak jak o něm mluví Genese slovy "*Bůh přivedl ke člověku všechnu polní zvěř a všechnu ptactvo*" (I. M II, 20). Než se člověk naučil znát dostatečný počet závislostí a souvislostí, potřeboval k tomu ještě dlouhou dobu! Tak poznenáhlu probíhalo proměňování jeho funkce ve stvořeném. Řečeno ve zkratce: Změny v člověku probíhaly tak dlouho, až se stal základnou pro jeho odstartování do nestvořeného celou svou podstatou tělesnou i s jejími sedmi úrovněmi vědomí, jak to líčí podrobně jedině svatý Jan ve třetí až desáté kapitole svého Zjevení. Než takhle dospěl, bylo mu dovoleno, aby v klidu prospíval. (Jen s určitými omezeními, o nichž mluví Genese jen symbolicky: "*Můžeš jísti ze všech bylin rostoucích v ráji, až na ovoce ze stromu poznání dobrého a zlého. I. M II, 9*) Člověk byl totiž uveden zatím do Boží zahrady, někam na prostředek těch sedmi úrovní vědomí, a tam už "hrozilo", že se bude vývojově muset dostat nad úrovně vědomí, tj. nad všechny úseky vědomí k jeho celku. Na čtvrté úrovni neměl jiný úkol než do ní dorůst. Byl mezi ním a anděly, kteří žili na této úrovni, ten rozdíl, že jim byl svěřen úkol, aby hlídali výlučnost (čistotu) a nepomíchanost té jejich úrovně s ostatními, zatímco úkolem člověka bylo a je, aby si dal všemi úrovněmi vědomí posloužit k

dalšímu vývoji a nakonec odejít ze všech úrovní vědomí dál přes jejich hranice tam, kde začíná, dokonaleji řečeno, kde jest Vědomí nad úrovněmi, Vědomí Boží. Součástí toho růstu bylo stvoření ženy. Adam byl to tohoto růstu přizván steskem právě tak jako Bůh se svým soucitem. Jde tu o vývoj vedený ze dvou stran, ze strany Boží a ze strany člověka. Zdá se, že Adam nikdy před tím tak tvrdě nespal, aby se jeho spánek podobal mrákotě. Osobně si myslím, že před tím vůbec nespal, protože, jak jsem toho svědkem, spánek je jen velice pomalým posunem kupředu na naší úrovni číslo jedna, aby tato úroveň nakonec snesla vědomí o Bohu. K takové míře únosnosti je třeba tisíckrát nastupovat a z ní odstupovat, abychom se naučili pružně si rozšiřovat vědomí nahoru i dolů, aby se v nás vytvořil prostor pro vědomí Boha. Kdyby v nás nebyl zajištěn, nádoba naší existence by praskla vnitřním napětím. Má nádoba je už dostatečně roztažena, a proto mě hlava nebolí, jako se stává jiným lidem i při napětí, které je nesrovnatelně nižší než je napětí Vědomí Božího. Když chtěl Bůh vytvořit z Adama Evu, uvedl Adama do mrákot ne proto, aby ho to nebolelo, ale proto, aby Adam nepřekážel svou dosavadní krajní mezí vědomí největšímu stupni rozpětí jeho vědomí. Z téhož důvodu člověk před smrtí upadá do podobné mrákoty. V okamžiku smrti pak nastává přechod z jednoho stavu vědomí do dalšího, a to se může stát jen bez vědomí, které je omezeno jen na tento hmotný svět. Tam jde o změnu stavu tohoto druhu: Člověk až do smrti byl závislý na hmotě, ve které žil, po smrti bude závislý buď na jemnější hmotě, nebo na některé vyšší úrovni vědomí. Při narození je tomu obdobně. Člověk byl v matčině těle závislý na životě matky, po narození především na vlastním životě.

K čemu by se dala přirovnat změna, ke které došlo v Adamovi během mrákoty? K dělení živé buňky. V těle buňky jsou obsažena tělíška (mitochondrie), která způsobují dělení buňky a tím její život ještě nerozdělené buňky. Nerozdělená buňka žije ve stavu trpném a má přesně vyměřenou životnost (mensures). Nezačne-li se dělit, zemře v čase jí vytčeném. Začne-li se dělit, pak každá nová část má životnost původní buňky, ale v čase takto nastaveném, protože vznikla později. A toto prodlužování života buňky může pokračovat tak dlouho, dokud se buňka neseťká s věčným životem, nezávislým na dělení. Tehdy přechází do nového stavu, vychází ze stavu pocitu oddělenosti od Boha a vchází do stavu napřed chvilkového (kterému se říká extáze) do úplného nepřerušovaného spojení s věčným Životem. Toto spojení jmenujeme spásou. Dělení s takovými následky se může uskutečnit jen u člověka, protože mu musí přijít na pomoc celý vesmír, který má člověk v sobě, zatímco nižší tvorové neobsahují

v sobě celý vesmír. Nicméně vláda zvířat na Zemi trvala mnohem déle než zatím trvá vláda člověka. Např. velcí ještěři zde vládli téměř dva milióny let a jejich vláda končila před 65 milióny let po velké přírodní katastrofě.

Při přechodu z Adama na dvojici Adama a Evy šlo o mnohem větší a hlubší proměnu než při záměně vlády zvířat za vládu lidí, protože se přitom přeskupovaly funkce sedmi úrovní vědomí. Člověku se při tom přiřkla úloha "vlastníka Boha", což se dodnes nemohlo stát žádnému jinému tvorů. Byl to čas dopracovanosti dualistického řádu, v němž se buď doplňují nebo proti sobě stojí páry dvojic, které se dají chápat jako relativní dobro a relativní zlo. Chýlí se ke konci idyla, která se nazývá rájem nebo zahradou Eden.

"Bůh postavil člověka do zahrady Edenu, aby ji obdělával a střežil." (I. M II, 15). Byla to tedy jakási směs úkolu lidského s úkolem andělským, úkolu pracovníka a strážce. Nedejme se však mýlit, že šlo o nějaké místo v Mezopotámii nebo na jejím okraji. Je to obdoba nepatřičného přivlastnění, jaké před lidstvem na nižší úrovni na Zemi prováděli velcí ještěři a jaké by rád nyní prováděl na Zemi člověk. A teď něco podivuhodně hlubokého o vodě na Zemi před příchodem člověka. Praví se v I. M, II 5 - 6: *"Bůh nezavlažoval zemi deštěm, nebylo člověka, který by zemi obdělával. Jen záplava vystupovala ze země a napájela celý zemský povrch." Z této takto připravené zahrady vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky (A ty už jsou zeměpisně zjištělné) (I. M, II, 10 - 14): Odtud dál se ta řeka rozděluje na čtyři hlavní toky. Jméno prvního je Pišón; ten obtéká celou zemi Chavílu. Jméno druhé řeky je Gíchón; ta obtéká celou zemi Kúš. Jméno třetí řeky je Chidekel; ta teče východně od Asýrie. Čtvrtá řeka je Eufrat.*

Všimněme si, že pisatel za celou zemi považuje jen Mezopotámii a její nejbližší okolí. To nebyla neznalost zemského povrchu, nýbrž je to ukázka mluvy používané v Genesi, nebo obrazů, používaných tamtéž a na mnoha jiných místech Bible. Zeměpisné údaje si autor vypůjčoval jen proto, aby jimi mohl naznačit něco mnohem hlubšího. Kde se vzala záplava vody z hlubin bez deště? A jak je možné, že se jeden tok rozděloval na čtyři? Takový úkaz na zemi nevidíme. Ráj neboli Eden totiž není místem, nýbrž stavem, který je původcem čtyř stavů, čtyř toků. Indové, kteří dávno před vznikem Bible už znali sedmery rozsah lidského vědomí, vědí, že z ráje nepochází všech sedm "toků" tj. úrovní vědomí, nýbrž jen čtyři. Anahata, manipura, svadhista a muladhara. Podle mužských koncovek názvů těchto stavů víme,

že jde o stavy aktivní povahy. Na břehu jednoho z nich právě žijeme, muladhary, na břehu druhého z nich si odpočíváme ve spánku, na břehu třetího z nich si odpočívají zvířata a konečně ze břehu čtvrtého z nich řídí a střeží např. veškerou naši činnost andělé. A na této čtvrté úrovni vědomí byl člověk po svém stvoření přechodně, jak víme z dalšího vyprávění Genese. Je tedy nesmyslné hledat stav naší duše na nějakém místě. Tomu přece místo nenáleží, stav se jen v něm projevuje. Proto je tak těžké porozumět událostem v ráji. Vidíme tedy, že co věta Genese, to základem svým je moudrost. Ze stavu ráje vyvěrají čtyři úrovně vědomí, které mají společný znak, jsou přechodného rázu a působí přímo v naší tělesnosti, jako Eufrates teče v Mezopotamii, na zemi. Opakuji, že působí v běžném stavu bdělého vědomí, ve spánku se snem, ve spánku beze snu a ve stavu blaženosti. Porovnejte si tento druhý výklad s indickým vysvětlením v předešlém výkladu. Zjistíte-li, že si oba výklady v něčem odporují, pak vám ještě chybí ona šíře vědomí, do které se vám vejde pod jednu střechu nejen toto dvojí, ale i schopnost starých autorů částí vysvětlit celek a celkem vysvětlit i tu nejnepatrnější jeho část. Dopsáno 16. 9. 1990.

Výklad určený začínajícím školákům by vypadal jinak:

Ve starověku se na školách blízkého východu učilo jinak než dnes. Nebylo psaných nebo tištěných učebnic, a tak se učilo nazpaměť. Učitel předříkával, pro starší žáky psal do písku nebo na tabulku, co chtěl vyložit. Žáci se tomu museli naučit nazpaměť, načež napsaný text se smazal a přešlo se k dalšímu tématu. Bylo to učení značně náročné na paměť žáků. Učitel nedovolil ani nejmenší změnu v textu, který přednášel. Učitel sám měl jen jednu knihu v podobě svitku. Svitek byl velmi pečlivě napsán a vzbuzoval úctu jak u učitelů, tak u žáků. Dříve než se začlo číst, projevíli všichni úctu a vděčnost pisateli svitku, a po skončení vděčnost za napsané.

Svatý Augustin ještě chodil do antické školy za dob existence starého Říma a jeho imperia, žil 354 až 430, je Učitelem Církve. Latinské školy byly ze všech tehdejších škol nejvyspělejší, užívaly dokonce učebnic. Mladý Augustin však byl neposlušným žákem a dostával proto hodně bití. Praví, že měl dostat ještě víc, aby se ještě více věcem naučil. Těmito drastickými prostředky sice dnešní škola nevtlouká do hlav žáků vědomosti, ale nenaučí-li žáky studijní disciplině, dopouští se stejné chyby, jako kdyby žáky bila.

(Zažil jsem ve své rodině toto: Syn se nechtěl učit číst. Mezi první a druhou třídou jsem ho proti jeho vůli donutil po dobu prázdnin, že se číst naučil, a na výbornou. Nepomohl ani pláč matčin, ani pláč syna. Měl jsem větší rozum než syn, a proto jsem ho během prázdnin naučil číst, a na výbornou. Nepadla ani jedna rána, ale má neústupnost byla patrně účinnější než tělesný trest. Syn už ve třetí třídě obecné si vyžádal četbu Jana Nerudy, Písně kosmické atd. Dodnes je velký čtenářem. A kdybych byl neustoupil před jeho matkou, byl by býval i velmi dobrým studentem a měl by dnes vysokoškolské vzdělání. Mně není na škodu, ale je ho málo, a jeho zaměření jsem si musel už během studia sám doplňovat podle svých potřeb. Byl jsem přitom vůči sobě nemilosrdný, a nelituji toho. Má neústupnost však znala své meze. Napsal jsem pro svého syna už v jeho předškolním věku Výklad Evangelia svatého Jana. Žádám syna každým rokem několikrát, aby si tu knížku přečetl, ale nenutím ho. Také vám doporučuji, abyste si tu knihu přečetli, protože je to dosud jediný výklad křesťanství na vyšší úrovni, než na jaké nás o něm učí všechny církve nebo kterákoli instituce. Více než úroveň je v ní důležitý systém, který se dá v mnohém ještě vylepšit - a také o to jsem se pokoušel v dalších spisech ze série spisů křesťanských.)

Dnešní učitel má ve třídě příliš mnoho žáků a ještě mu chybí jakýkoliv promyšlený řád hodnot. Je spíše vychován k určité exkluzivitě, nikoliv k rozšíření vědomí. Sám je ve svém vědomí vězněm a nikoliv svobodným člověkem. Nemůže potom nikoho ke svobodě dovést. Tato "nedoučenost" má v celém světě nedozírné následky. Učiteli chybí starověká moudrost řecké Sokratovy školy, která se dá shrnout do třech slov: Poznej sám sebe. Podle tohoto základního principu poznání bych tedy stvoření světa vykládal nekompromisně takto:

Budeš-li jednat podle mého návodu, dovíš se časem, co je to vnitřní svoboda. Zdokonalovat se v ní nemůžeš jen studiem, nýbrž především následováním dobrých životních příkladů. Ze Starého zákona bych doporučoval příklad těch, kteří se učili moudrosti disciplinou často namířenou i proti sobě a dovedli osobní moudrost na určitou úroveň, o které bychom mohli říci, že byla slušná. Mezi ně patří např. Mojžíš se svým vyprávěním o stvoření světa, nebo Gedeón se svou zvědavostí a potřebou být poslušen moudrosti, která se mu nabízela, protože se jí dovedl otevřít. Jsou tu také příklady mistrů poslušnosti a moudrosti. Mezi ně patří ve Starém zákoně Eliáš a v Novém zákoně Ježíš. V dnešní lekci máme před sebou text o stvoření světa. Z něho vyplývá dvojí: že člověk je stvořen a kromě toho je v něm něco, co není stvořeno,

nýbrž přímo předáno z věčnosti, z věčného života, který nebyl stvořen, ale který bez stvoření je. Obě dvě složky života lidského jsou pro člověka nepostradatelné, ale kdykoliv zapomínáme na složku věčnou, učíme se od prostředka a nikoliv od začátku. A takové učení je velmi těžké a nevede k ucelenému pojetí života, a neodnaučuje strachu ze smrti, nýbrž učí zbabělosti na každém kroku a nepřivádí ke svobodě.

Pád z ráje

Pořadí pohádek a pověstí jsem nestanovil náhodně, nýbrž tak, aby jejich převod do pravdy byl co nejsnazší. Proto jsem začal své vyprávění s potopou světa a nikoliv se stvořením světa.

O čem jsme se měli poučit z pohádkového podání, jak je obsaženo v Genesi a jak se nám nabízí k tomu, abychom si potopu, a to potopu celého lidského i zvířecího světa, mohli převést do dnešního postavení člověka žijícího na naší Zemi?

Především bychom měli vědět, že v Genesi není vykládáno nic, co by se netýkalo každého z nás. Z toho všeho, co je tam psáno, je nám nejbližší potopa, protože tu žijeme od chvíle narození těsně po potopě, ve které jsme se ocitli během těhotenství svých matek.

Z potopy vyšel jediný živý člověk Noe se svou rodinou, se šesti lidmi. Těch šest a k tomu Noe představují složení celého člověka ze šesti úrovní vědomí a z někoho, kdo je nad těmi úrovněmi, a tím je Noe. Tímto složením šesti a jednoho je vysvětleno, že potopou prošel každý člověk. Může se mluvit o jediném Noemovi a jeho rodině, a je to totéž, jako by se mluvilo o všech lidech žijících na Zemi, protože každý z nás je stejného složení. Čili tím jediným člověkem zachráněným při potopě je každý z nás. Každý z nás je jediným Noemem a jedinou jeho rodinou.

(Tohle zastoupení všech jediným, nebo celku jeho částí, je nejpoužívanějším a zároveň nejgeniálnějším zevšeobecněním, které se táhne celou Biblí. Smíříme-li se s tímto symbolismem, pochopíme později mnoho dalšího, co bychom bez tohoto hypotetického počínání nemohli vůbec pochopit. V řadě obrazů, které se nám touto cestou otevírají, je poslední v této řadě vědomá oběť jediného Ježíše Krista a obdobná nevědomá oběť každého tvora. Počínajme si jako Eukleidés ve třetím století před Kristem, když budoval svou geometrii. Aby mohl vysvětlit všechny

geometrické pojmy, svou geometrickou zahradu pojmů, s absolutní přesností a jasností, musel stanovit předem několik axiomů, několik předpokladů, které nevysvětlil, nýbrž je předložil jako zvolený základ myšlení v matematickém řádu. Nám však nejde jen o matematiku, nýbrž o řád panující na tomto světě. Tento řád se skládá ze šesti úrovní vědomí, které jsou si podobny a ze sedmé, která je těm šesti nepodobna, v tom smyslu, že není z těch šesti odvozena, a tím je symbolem nestvořeného, nýbrž jsoucího.

O jedné, ze šesti stvořených úrovní vědomí, o jedné řadě pojmů se mluví v Genesi takto (I M, II, 8:)

Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého stvořil.

(Zahradou rozumějme omezený nebo přesně vymezený stav vědomí. Víme z vyprávění o potopě, že každý člověk v sobě obsahuje sedm zahrad, sedm stavů vědomí, z nichž jeden je člověku přístupný např. ve dne v bdělém stavu a druhý ve spánku beze snu. Do spánku se snem se ještě míchají vzpomínky na život v bdělém stavu podle zkušeností načerpaných v bdělém stavu a výjimečně se do této kombinace vejde také ještě inspirace pocházející z jiných zahrad. Kdo se ocitne svým vědomím ve kterékoliv ze šesti zahrad, začne podléhat její zákonitosti, a kdyby ji porušil, byl by z dotyčné zahrady vykázán. Je tomu jako ve starořecké matematické škole. V Pythagorově škole se žák napřed musel osvědčit devítiletým mlčením. Teprve pak byl zasvěcen do matematiky. Eukleidés zase měl své žáky k tomu, aby uvěřili v pět základních axiomů, které navrhl k věření. Základní disciplinou byla tedy poslušnost prokazovaná mistru. Použijí Eukleidovy manýry k pochopení poslušnosti, kterou vyžadoval Bůh od obyvatele ráje. Eukleides uplatnil několik axiomů, které si podle své potřeby zvolil k tomu, aby mohl na nich vybudovat soustavu své geometrie. Dosud nechybí ani jeden z jeho axiomů, z jeho předpokladů k tomu, aby se dala beze zbytku a bez těžkostí na nich postavit Eukleidova geometrie. Od dob Eukleidových si jiní lidé postavili jako základ svého matematického myšlení další axiomy a také na nich vybudovali jinou než Eukleidovu geometrii stejně dobře. Těm všem poeukleidovským geometriím říkáme neeukleidovské. Kam tím mířím? Nevěří-li někdo vyprávění o zahradě Eden, do které uvedl Bůh člověka, aby tam žil, je důležité, aby si postavil jiné axiomy než axiomy věřících. Jsou-li dobře vymyšleny a skloubeny s tím, co se podle nich dá pochopit, vzniká soustava myšlení nevěřícího člověka. Je-li v ní všechno správně propojeno, základem takové víry je axiom: Před naším životem je všechno

neznámé. Pak ale se má člověk chovat jako žák v Pythagorově nebo Eukleidově škole, aby se jeho znalost geometrie stala zasvěcením do smyslu života na zemi, který vede dál než ke smrti, který vede ke změně stavu vědomí. Prostě takto: Pojem "pobyt v ráji" může být nahrazen pojmem "genetický vývoj", jako výtvar člověka. Bůh, ono velké neznámé, které předcházelo našemu životu, postavilo nás do pozemského života jako do stavu vědomí, ale už s nějakou výbavou pro další vývoj. Pobyt v ráji nás něčím vybavil, čemu nemusíme rozumět, ale co se s námi muselo stát, dříve než jsme se ocitli na zemi. Právě tak nás vybavil stavem potopy, z něhož jsme se např. naučili žít společně na palubě svého tělesného korábu jako s partnery, kteří nás v pozemském životě předcházeli, žít s nimi tak, aby doplňovali naše poznání. Jinak řečeno: Na své další pouti za dokonalostí potřebujeme projít rájem, stavem ráje, potřebujeme projít stavem potopy a teď stavem pozemského vědomí. To všechno jsou školy života, raději života s velkým "Ž", protože jde o život věčný. V každé z těch dvou nebo tří tříd se učíme něčemu novému. To nové si stále přeríkáváme tím, že v tom žijeme. Ať o tom víme či nikoliv, budujeme další život na tom, co jsme do sebe převzali zkušeností v předešlých zahradách vědomí. A přečtěme si teď, jak v té minulé zahradě, ve které jsme žili, bylo všechno mistrně připraveno k tomu, abychom odtamtud, jen po nějaké mráкотě, přešli do stavu pozemské tělesnosti.

Čtete o tom v Genesi toto: (I. M II, 9):

Bůh dal vyrůst ze země (rozuměj ze země té zahrady) všemu stromoví, žádoucím na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého.

Přeskočíme pár řádek Genese, abychom si mohli vysvětlit smysl toho stromoví. K vynechanému se pak vrátíme, neboť i to budeme k dalšímu výkladu nutně potřebovat. Zatím tedy čtete v Genesi (I M, II, 15 - 17) toto:

Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. A Hospodin Bůh člověku přikázal: "Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti."

Co to znamená obdělávat zahradu? Kdyby ji neobdělával, nedávala by mu potřebné plody, které pak jedl a mohl žít. Tady se objevuje, že člověk se stal závislým jak na zahradě, tak na své práci v ní. Šlo tedy o vývoj, do kterého nespádl jen tak po hlavě,

nýbrž byl vychováván už v ráji ke práci a právě tak k pocitu závislosti na prostředí, ve kterém žil.

Máme-li se teď vysvětlit, před kým měl člověk zahradu střežit, musíme přibrat ku pomoci další článek víry, další axiom: Že jsme žili v té zahradě právě tak jako že tato zahrada byla v nás, a my ji střežili proti sobě, např. i proti osobní vůli jíst ze všech stromů, i ze stromu se zakázaným ovocem. V tom je základ disciplíny, naučit se poslouchat, právě tak, jak nás tomu učí rodiče, škola, společenské poměry, prostředí, ve kterém žijeme. Platí pořád totéž, co platilo v ráji: Nebudeš-li poslouchat, zneможníš si život ve světě.

(Vyvstane možná otázka: Když všichni umíráme, provinili jsme se tak, že musíme umřít? Pravdivá odpověď by zněla: **ANO**. Ale mělo by být vysvětleno čím a jak. Na to nám nemůže odpovědět naše rozumová schopnost bez pomoci vyšší schopnosti Pána Ježíše. Viz: Jan VIII, 12 - 59:

*Ježíš opět promluvil k židům a řekl: "Já jsem světlo světa, kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života." Farizeové mu řekli: "Ty vydáváš svědectví sám sobě, proto tvé svědectví není pravé." Ježíš jim odpověděl: "I když vydávám svědectví sám sobě, moje svědectví je pravé, **neboť vím, odkud jsem přišel a kam jdu**. Vy soudíte podle zdání, já takto nesoudím nikoho. Jestliže já soudím, je můj soud pravdivý, neboť nesoudím sám, ale se mnou i ten, který mě poslal. I ve vašem zákoně je přece psáno, že svědectví dvou osob je pravé. Jsem to já, kdo svědčí sám o sobě; a svědčí o mně také Otec, který mě poslal." Zeptali se ho: "Kde je tvůj otec?" Ježíš odpověděl: "Neznáte ani mě ani mého Otce. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce." Ta slova řekl v síni pokladnic, když učil v chrámě. Ale nezatkli ho, protože dosud nepřišla jeho hodina.*

Opět jim řekl: "Já odcházím; budete mě hledat, ale umřete ve svém hříchu. Kam já jdu, tam vy přijít nemůžete." Židé řekli: "Chce si snad vzít život, že říká: Kam já jdu, tam vy nemůžete přijít?" I řekl jim: "Vy jste zdola, já jsem shůry. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších." Řekli mu: "Kdo jsi ty?" Ježíš jim odpověděl: "Co vám od začátku říkám. Mám o vás mnoho co říci, a to jsou slova soudu; ten, který mě poslal, je pravdivý, a já oznamuji světu to, co jsem slyšel od něho."

Nepoznali, že k nim mluví o Otci. Ježíš jim řekl: "Teprve až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že já jsem to a že sám od sebe nic nečiním, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec. Ten, který mě

poslal, je se mnou, nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu." Když takto mluvil, mnozí v něho uvěřili.

Ježíš řekl k Židům, kteří mu uvěřili: "Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými." Odpověděli mu: Jsme potomci Abrahamovi a nikdy jsme nikomu neotročili. Jak můžeš říkat, stanete se svobodnými?" Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo hřeší je otrokem hříchu. Otrok nezůstává v domě navždy; navždy zůstává syn. Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni. Vím, že jste potomci Abrahamovi; ale chcete mě zabít, neboť pro mé slovo není u vás místa. Já mluvím o tom, co jsem viděl u Otce; a vy děláte, co jste slyšeli od vašeho otce."

Odpověděli mu: "Náš otec je Abraham." Ježíš jim řekl: "Kdybyste byli děti Abrahamovy, jednali byste jako on. Já jsem vám mluvil pravdu, kterou jsem slyšel od Boha, a vy mě chcete zabít. Tak Abraham nejednal. Vy konáte skutky svého Otce." Řekli mu: "Nenarodili jsme se ze smilstva, máme jednoho Otce, Boha." Ježíš jim řekl: "Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mě, neboť jsem od Boha vyšel a od něho přicházím. Nepřišel jsem sám od sebe, ale on mě poslal. Proč mou řeč nechápete? Proto, že nemůžete snést mé slovo. Váš otec je ďábel a vy chcete dělat co on žádá. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, protože v něm pravda není. Když mluví, nemůže jinak než lhát, protože je lhář a ote lži. Já mluvím pravdu, a proto nevěříte. Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? Mluvím-li pravdu, proč mi nevěříte? Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Vy proto neslyšíte, že z Boha nejste."

Židé mu odpověděli: "Neřekli jsme správně, že jsi Samařan a jsi posedlý zlým duchem? Ježíš odpověděl: "Nejsem posedlý, ale vzdávám čest svému Otcí, vy však mi čest upíráte. Já sám nehledám svou slávu. Jest, kdo ji pro mne hledá, a ten soudí. Amen, amen, kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky." Židé mu řekli: "Teď jsme poznali, že jsi posedlý! Umřel Abraham, stejně i proroci, a ty pravíš: kdo zachovává mé slovo, neokusí smrti navěky. Jsi snad větší, než náš otec Abraham, který umřel? Také proroci umřeli. Co ze sebe děláš?" Ježíš odpověděl: "Kdybych oslavoval sám sebe, má sláva by nic nebyla. Mne oslavuje můj Otec, o němž vy říkáte, že je to váš Bůh. Vy jste ho nepoznali, ale já ho znám. Kdybych řekl, že ho neznám, budu lhář jako vy. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám. Váš otec Abraham zajásal, že spatřil můj den; spatřil jej a zaradoval se." Židé mu řekli: "Ještě ti není padesát a viděl jsi Abrahama?" Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, dříve než Abraham se narodil, já jsem." Tu se

chopili kamení a chtěli je po něm házet. Ježíš se však ukryl v zástupu a vyšel z chrámu.

Konec citátu. Je tak závažný, že není v Bibli dalšího, který by tak jasně svědčil o různých stavech, ve kterých se může nacházet člověk. Pán Ježíš tu velmi jasně rozlišuje stav člověka od jeho tělesnosti. Pán Ježíš byl stejně tělesný jako Židé, ale rozlišoval stav svého vědomí od své povrchové tělesnosti, která nikomu neprozrazovala, jaký je její obsah. On věděl i při své tělesnosti, že je Synem Boha, věděl, že běžní hříšníci jsou dětmi ďábla a kdo hřeší, netvoří výjimku. Podle tohoto přísného výroku i lidé, kteří padli z ráje, tj. my všichni, jsme dětmi ďábla, a přemožení ďábla máme ještě před sebou, jak ukázal svým příkladem sám Ježíš po čtyřiceti dnech pobytu na poušti, kde přemohl ďábla. Budu muset tohle vysvětlit ještě jednou aspoň na nižší úrovni, která by byla pochopitelná i dětem. Proto zatím řeknu jen toto: Hřešit znamená v této terminologii vyjít z Otcova domu, zatím co Pán Ježíš nikdy z Otcova domu nevyšel, byl odtamtud poslán na svět, přesně tam, kde jsme my, hříšní lidé. My jsme se dostali do tohoto hříšného stavu, tj. do lidského těla, v první fázi tím, že jsme byli Bohem vysláni, tj. stvořeni v druhé fázi jsme ze stvořeného stavu ráje padli vlivem ďáblůvým, ale nejen vlivem ďáblůvým, nýbrž také přechodovou povahou stavu ráje, která byla dána od Boha. Naše provinění, dá se říci, je tedy jakýmsi šťastným proviněním, neboť jsme kromě osobního svolení, které bylo hříšné, svolili nevědomě k tomu, abychom provedli symbiózu člověka s Bohem. Stali jsme se v okamžiku pádu z ráje pomocníkem Božím v jeho tažení všeho stvořeného zpět do nestvořeného. O tom, pokud jsme si o tom neřekli už v jiných spisech, řekneme si znovu za chvíli. Zatím stačí poznamenat: Vysvobození ze hříchu je smyslem nápravy všeho, je zpětným poutem s nestvořeným. Už z vyprávění o ráji by mělo být zřejmo, že ze všech tvorů hřeší jen člověk. Ostatní tvorové ani nemohou překročit řád, do kterého jsou postaveni. A protože člověk může hřešit, může být také z hříchu vymaněn. Přesvědčil jsem se, že k tomuto vymanění z hříchu vůbec nestačí lidská síla. Proto nám bylo ukázáno, že přichází na svět Syn Boží v podobě syna člověka, aby nám ukázal, jak nás Bůh miluje, čili že On nás táhne přes všechny naše hříchy k sobě. A protože nejsme oddělenými bytostmi od vesmíru, cokoliv učiníme ve smyslu nápravy pro sebe, učinili jsme pro celý vesmír. To je vymoženost stavu tělesnosti, ve kterém je s námi společně celý vesmír.)

Přeskočil jsem pár řádek Genese, které zní takto (I. M, II, 10n): *Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky.*

Tyto toky lze najít na mapách blízkého Východu, ale jejich rajský zdroj nikoliv, protože se nenachází na naší Zemi, nýbrž v ráji, ve stavu ráje. Jak lze najít stav, který je jen stavem a nikoliv místem? Ať si někdo hledá tvůj stav myslí! Nenažde ho, protože není místem. To však neznamená, že by nebyl! Je někdy naléhavě a pádněji než místo, na kterém se nacházíš. Takovým místem, které nezaujímá žádný prostor, je ráj, tedy lépe řečeno stav ráje. Ty čtyři pozemské řeky vytékající z ráje tedy představují způsob, jakým se mění stav na místo na zemi, na postavení člověka na zemi. Ještě jinak řečeno. Jsme teď jako lidé takoví, že se snažíme své myšlenky uskutečňovat. Jestliže se nám to nedaří, není to způsobeno jen malou rozhodností nebo nějakou nedostačující schopností, ale také tím, že nevíme o čtyřech možnostech, které vytékají z ráje. Tento problém nevyřešíme ani nejduchaplnějšími slovy. Překročení řádu ráje, tedy pád z ráje, má nejen stinné stránky, ale též velice světlé stránky. Jednou z nich, do které jsme dorostli pádem z ráje a kterou od té doby popisujeme činy, je schopnost rozlišovací nejen pomocí instinktu, ale i rozumem, citem a spravedlivostí.

Člověk byl Bohem připravován na svůj odchod z ráje ještě dalšími způsoby než tím, že životodárná voda přetékala z ráje do světa, nebo tím, že v ráji na člověka číhal strom, ze kterého člověk nesměl jíst. Čteme o tom v Genesi toto (I M, II, 18 - 24):

I řek Bůh: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." Když vytvořil Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. (Jiným způsobem řečeno: Bylo ponecháno člověku na jeho libovůli, jak těch tvorů použije pro sebe.)

Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve. Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná. I uvedl Bůh na člověka mrákotu, až usnul.

(Zde je jemně naznačeno, že člověk před tím nespal. I spánek je totiž jedním z vyspělých znaků dokončeného stavu dvojnosti, v jakém člověk před tím nebyl, nýbrž teprve do stavu dvojnosti spěl.)

Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu.

(Všimněme si, jak Bůh přivádí ke člověku ženu obdobným způsobem, jak před tím ke člověku přivedl zvířata, a jak odvádí z ráje přebytečnou vodu, aby tekla až do Mezopotámie, což je symbol toho, že přetékala do pozemského stavu člověka. Budeme si ovšem vysvětlovat stvoření ženy podrobněji. Zatím dokončeme

citát o dalším tvoření Božím. Vysvětlíme-li si rozumem, že Bůh sedmého dne odpočíval, dojdeme k prvnímu závažnému rozporu, který je obsažen ve vyprávění o stvoření. Ale nejde o žádný rozpor jinde než v našem nedokonalém chápání v souvislostech, které nám snadno unikají. Víme přece, že po svém zmrtvýchvstání se poprvé zjevil Pán Ježíš shromážděným učedníkům se slovy: "Pokoj svůj dávám vám: A ten pokoj, právě jako sedmý den pokoje božího, měl dvojitý smysl. Připravil půdu pro seslání Ducha svatého a postavil činnost učedníků na novou úroveň, kterou ještě do seslání Ducha svatého neměli vykonávat. Ale po této mezeře nebo přestávce ji vykonávali v novém duchu pokoje.)

Člověk zvolal:

"Toto je kost z mých kostí

a tělo z mého těla!

Ať muženu se nazývá,

vždyť z muže vzata jest."

(Všimněme si, že Bůh ponechal na vůli Adamovi, aby si pojmenoval Evu podle své vůle, jako před tím dal sám člověk jména zvířatům. To není náhodná podobnost. Adam, přestože byl v mráкотě během stvoření ženy, byl si vědom shody i rozdílnosti ženy od muže, ale ještě ne takové, jakých je si vědom dnes.)

Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

(Nyní musíme vést výklad trochu jinak než před tím, totiž s ohledem na závislosti, o kterých se zatím z Genese nemůžeme dovědět. Bez znalosti těchto závislostí by byl výklad nesrozumitelný. Proto jsem musel citovat dlouhou pasáž z evangelia svatého Jana, kapitola VIII., abyste zůstali na úrovni výkladu uvedeného v Genesi.)

Pán Ježíš věděl, že od Boha přichází a že se po pozemském životě k Bohu zase vrací, ale my o tom nic nevíme k velké naší škodě. Z Genese se dovídáme jen, jak od Boha přicházíme, ale teprve ze života Pána Ježíše se dovídáme, jak a za jakých podmínek se k Bohu vracíme. Napřed na začátku pozemského života dokončujeme svůj pád z ráje a o dalším je potom řeč až v životě Ježíšově.

Vysvětlili jsme si už, jak jsme byli stvořeni a že do nás bez nynějšího našeho vědomí bylo vloženo něco nestvořeného, dech Boží, vdechnutý do našeho chřípí. Při tom vdechnutí se člověk ta-

ké nacházel v jakési mrákotě, ale hlubší než byla pozdější Adamova mrákota, protože dodnes si nejsme vědomi jejích důsledků. Skládáme-li se z něčeho dočasného, to jest stvořeného, bez kterého se neobejdeme, vezme zároveň, že ono je nositelem věčného vědomí, bez něhož bychom byli nevědomým kamenem. Ve své situaci živého lidského tvora bychom měli být poučeni o tom, kam svým vědomím spějeme, protože cesta z našeho malého úseku vědomí je nám otevřena do věčného neomezeného vědomí. Ono už v nás je, jenom nám chybí vědomá spojka. Kdyby nám nechyběla, mohli bychom si být vědomi toho co Ježíš, čili nevzdalovali bychom se z Otcova domu a nebyli bychom otroky hříchu a tím dětmi ďablovými, jimiž jsme se stali v okamžiku pádu z ráje. Upozorňuji však, že z ráje se nepadá okamžitě po pojezení jablka ze stromu poznání dobra a zla, nýbrž postupně, zase jakýmsi přirozeným dorůstáním do nového stavu, jehož znakem je dokonalý pocit oddělenosti od všeho. Ještě že jde jen o dokonalost pozemskou, při které existují pořád ještě dozvuky minulého stavu, ale i náznak stavu vyššího, do kterého jsme ještě nedospěli. Touto rozpracovaností stavů je nám umožněno věřit a doufat.

Pán Ježíš nám svým životem vysvětlil dopodrobna, jak se máme, s jistotou a bez omylu a zbytečných těžkostí, svým pozemským životem přibližovat k věčnému, vědomě žitému životu.

Poskytl nám o tom svůj příklad.

Dnes se ode mne dozvíte, jak je užitečné vědět, že jsme od Boha také my přišli, ale přes stav ráje a pád z rajskeho stavu. Kdybych chtěl odpovědět na tuto otázku jednoduše, řekl bych: Protože nejsme odděleni od ostatních zahrad, které existují, a musíme se dát jimi provést dříve než se vrátíme k Otci, abychom byli zkušenější o znalost vzniklou pobytem v těch zahradách. Nyní nabýváme zkušenosti se zahradou, které říkáme svět, a máme za sebou už zkušenosti se zahradou, která je v tomto vyprávění nazývána rájem.

Rajská zahrada se nám tu líčí jako něco podobného světu, ale jen podobného, nikoliv stejného. Podobného proto, že také z této zahrady padáme v okamžiku smrti. O tom, jak si myslíme, dost víme, protože nikdo na světě nežije věčně. Není snad tato vědomost trochu příliš ohraničena ze všech stran nevědomostí? Nemůže škodit, když aspoň trochu poodhalíme záclony nevědomosti z obou stran. Nevíme totiž mnoho ani o svém pozemském životě ani o životě po smrti. To jsou ty záclony z obou stran, nebo ze všech dostupných stran.

Co budu vypravovat o pádu z ráje, je podobno smrti v zahradě světa. Ale jako se nevracíme do pozemského života, aspoň ne tak, abychom mohli říci, kým jsme byli v minulém vtělení, tak se nikdy nevrátíme do rajske zahrady, jak bude odůvodněno v dalším textu Genese. Víme z vyprávění Mojžíšova, že by to nemělo smyslu, neboť máme už ráj za sebou a už ve stádiu tohoto výkladu si můžeme říci, že tím máme za sebou jednu velkou překážku na přímé cestě k Bohu. Této překážky by nebylo třeba, kdybychom byli opravdu oddělenými bytostmi od vesmíru a od Boha. Jelikož však takovými nejsme, musíme nést i radosti i břemena jiných. My se sice snažíme o to, abychom i zde na zemi byli blaženi jako lidé v ráji, ale jak se dovídáme ze slov Bible, k tomu není náš pozemský život určen. Hrozilo by nám zabydlení na naší úrovni vědomí, a tím zastavení vývoje. Vyprávím vám toto všechno proto, abyste si lidského života vážili jinak, než že nám přináší přechodné radosti. Zkrátka abyste si ho vážili víc než dosud jako prostředku, bez kterého se neobejdeme na cestě z věčnosti do věčnosti. Přeji si, abyste si ho vážili nejen pro radosti, které v něm prožíváte, ale i pro strasti, které vás nemíjejí, protože mají za úkol vás vychovávat i proti vaší vůli. Vždyť právě o změnu vaší vůle jde. Učíme se tu širšímu chápání života jako spojení radosti s utrpením, abychom napřed aspoň na chvíli dokázali překonat sami sebe ve svých tužbách, které přicházejí jenom jako dočasný učitel a nikoliv jako učitel věčný. Dočasné učení je méně závazné, může se při něm opakovat i propadat, zatímco ve věčné škole tomu tak není.

(Tuto poznámku o věčné a časné škole dávám do závorky, protože nevím, kolik z vás ji pochopí. Nebude jich mnoho, protože všechno, o čem víme, že děláme, je jen malou částí toho, o čem nevíme, že také děláme, a zatím tedy chodíme do věčné školy nevědomě, jak bylo ukázáno na prvních lidech před jejich pádem z ráje. Právo chodit do věčné školy má každý člověk, protože ho k tomu opravňuje jeho nesmrtelná část duše pocházející z příbytku u Boha. Vypadá to, jako by první lidé, jsouce před pádem z ráje ve věčné škole, právě pádem z ráje v ní propadli. Není sice tomu tak, protože takový pád by znamenal ztrátu věčné části duše, neboli hřích proti Duchu svatému, který je neodpustitelný, ale pádem z ráje je naznačen začátek vědomé docházky do školy d'áblavy. Tady se musíme vypořádat s pojmem d'ábel, protože i z vyprávění o pádu z ráje, i z poznámky Ježíšovy zapsané v Janovi, v osmé kapitole a jinde v epištolách, můžeme mít dojem, že jde o nějakou bytost mimo nás, zatímco jde o někoho v nás. Chodíme do školy k sobě a nikoli k Bohu. Angelus Silesius ve svém Poutníku cherubínském se o tom výstižně vyjádřil, že my jsme

arcisatanášem a jej přemoci je naším prvořadým úkolem. V nás on je prostě Luciferem, nositelem světla, a dokud nemáme ve vědomí jiné světlo, jsme na jeho světlo odkázáni. Mluví-li se v Bibli o padlých andělech a pýše jejich, tento anděl patří mezi ně. Čili on způsobil např. v podobě hada pád člověka z ráje, protože v jeho přirozenosti takové počínání bylo a je vlastní a nebude tomu za trvání času nikdy jinak. Jenže trvání času je zvláštním způsobem dočasné a je podmíněno Bohem, který je vládcem všeho. Bohu nevládne Chronos, jako vládl řeckým bohům. Např. Eliášovi nevládl, jak dokazoval svým životem, a nevládne ani naší nesmrtelné duši. Ta přichází z příbytku u Boha a do něho se vrací a ďábel ji nemůže od této cesty odvrátit ani zmást. Lucifer na rozdíl od ní, která je nestvořená a mohla by plným právem o sobě prohlásit s Ježíšem "dříve než Abraham byl, já jsem", Světloňoš je pouze před naší hmotnou a nevědomou částí stvořeného někým vědomě předstvořeným, protože má ve vesmíru úkol hlídat přesně určenou část stvořeného. Tím je z vůle Boží umožněno, aby existoval časoprostor a vesmír. Nepřičítejme však tak obrovskou pravomoc jedině Luciferovi, andělovi, který hlídá hmotnou čtvernost. Jsou jiní andělé, kteří mají na starosti vznešenější část stvořeného. S takovým jedním se shledáváme jako s archandělem Michaellem a s Jeho druhy, jak hlídají ráj, aby se do něho nemohl vrátit člověk, neboť oni vědí, že člověk, lépe řečeno, jeho nesmrtelná duše se nesmí zastavit v ráji a musí jít dál než oni. Nemá totiž úkol hlídat pocit oddělenosti na nějaké úrovni všech, kteří jsou tam přistvořeni. Nemám potřebu tyto síly Boží zosobňovat, jako činí z metodických důvodů Bible a po ní křesťané. Nepotřebuji proto nenávidět nebo milovat ďábla. Víím jen, že Bůh netvoří sám, nýbrž pomocí svých sil, a proto se o něm může napsat "my jsme stvořili". Vííme, že všechna jména andělská, přeložená do hebrejštiny, končí slabikou EL. Čti zprava do leva, např. Gabriel jako Boží muž, čímž je vytknuta přesně jeho úloha. Přál bych si, abyste si nemysleli, že se Bohu jeho stvoření mohlo nějak zvrhnout mocí padlých andělů. Začneme-li síly Boží zosobňovat - a takové ponížení si nezasluhují - pak musíme začít též dramatizovat, neboť celá naše úroveň má právem dramatickou povahu. Ale dál by tato dramatizace neměla jít. Někteří andělé jsou padlí jen proto, že mají za úkol hlídat dole, a jejich pýcha pochází z toho, že musí úzkostlivě střežit oblast jim svěřenou, jinak by časoprostor ztroskotal a s ním i vesmír. Budme rádi, že do tohoto řádu nemáme co mluvit. Modlíme-li se k andělům, poslechnou nás jen podle vůle Boží. Je zbytečné chtít na nich, aby překročili vůli Boží. I my v ďáblově škole máme přesně vymezen rozsah své vůle. Po této poznámce se mi bude už mnohem snáze

mluvit o podstatě pádu člověka z ráje. Chápejte tedy tuto poznámku jako pouhou přípravu vlastního výkladu.)

Nemějme pisateli Starého zákona za zlé, že v této pasáži každý symbol, jevící se jako fakt, převádí do slov, která ještě nejsou faktem, nýbrž jen vyprávěním a že dává mluvit Bohu, a jeho slova jsou hned skutečností, všechno, co říká se ihned uskutečňuje, zatímco slova člověka, tady Adamova, jsou jen výrazem údivu, nikoliv skutečností.

(Kdybychom chtěli tomuto dvojímu dosahu slov rozumět, museli bychom si připomenout slova Ježíšova z VIII. kapitoly evangelia svatého Jana, kde praví Ježíš, že ví o tom, odkud přichází a kam jde. My o tom nevíme, a proto naše slova nemají povahu skutku, nýbrž jen povahu dojmu, vůle, citu, rozhodnutí apod. Každé naše slovo má ke skutku ještě daleko. Stalo-li by se však, že bychom si začli být vědomi svého věčného nestvořeného původu, nezůstalo by jen u tohoto uvědomění. Ono by se vlilo do všech našich vlastností. Jejich projev by se také postupně stával skutkem nebo skutečnou realizační silou. Vždyť i my od Boha přicházíme na svět a k Bohu se vracíme. Kdybychom od Boha nepocházeli, nemohli bychom Pána Ježíše následovat.)

Tedy slovo Boží je skutkem, jím je také existence celého vesmíru se vším všudy. Tak např. zde se mluví o tom, jak Bůh převedl Adama z bdělého stavu do stavu mráкотného, ve kterém Adam o sobě nevěděl. Za jiných okolností, kdyby byl mohl Adam zasahovat svou vůlí do konání Božího tohoto druhu, nebylo by možno ukázat, že šlo jen a jen o rozhodnutí Boží právě tak, jako o ně šlo při celém stvoření, a teď o vývoj tohoto stvoření, zatím v tom smyslu, aby se z Adama stal člověk našeho typu, tedy dnešní.

Tehdy ještě neexistovalo plození člověka člověkem, protože nebyli dva lidé, nýbrž jen jeden Adam.

(Řekl jsem už, že pojem Adam zastupuje celé lidstvo. Pojem Adam jsme si už vysvětlili z I M, I, 27, že Adam byl vnitřně složen z muže i ženy. Vypravěč si nemohl pomoci stavem dnešní vědy, která ví, že původní nedělená buňka v mateřském těle se začne dělit a že do tohoto dělení nezasahuje člověk svou vůlí. Vypravěč však věděl něco jiného, co nám věda nemůže prozradit, protože staví jen na první, nejnižší úrovni vědomí, ze které nevyplývá nic jiného než rozumové chápání, a to na tohle nestačí:)

Bůh je původcem veškerých změn ve stvořeném. Tedy také toho, že se buňky živého těla rozmnožují dělením a tím se tělo udržuje naživu. Ale takové dělení je způsobováno (zdola, za asistence Boží) dvojími činiteli: Prvním z nich je síla, která tu

působí. Její existence se dá snadno předpokládat. Je to tatáž síla, o které mluví Genese, že Bůh tvoří svými silami. (Proto mluvil v množném čísle: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem.) A pak pomocí toho, co už bylo stvořeno, v tomto případě pomocí Adama. Stvoření tedy navazuje na sebe dvojitým způsobem, silou od Boha už dříve nebo od věků připravenou a silou Bohem nově přidávanou. Aby se obojí provázalo, musí být k tomu přizván nebo navozen neutrální pomocník (stav), v tomto případě jím byla mrákota (V případě dělení buněk jsou to mitochondrie, tělíska menší než buňka, a ta mají ničím nenahraditelnou mráкотnou funkci udržovat buňku při životě dělením. Tedy buňka je udržována při životě jednak přímou silou Boží, jednak touto silou už vtělenou do mitochondrie. Zde se dá snadno postihnout stvořitelský řád. Zasmějme se přitom: Když se buňka probudí z mráкотy, jsou z ní dvě. Ta mrákota může mít též povahu bolesti, jak je tomu při porodu. Matka se vybaví ze stupňující se bolesti, a jsou z ní minimálně dva. Byl bych rád, kdybyste si tento princip dělení objasnili obecněji: Utrpením se na světě udržuje, případně rozmnožuje život. Už nastalé utrpení je vždycky neutrálním pomocníkem. Dá se tedy na ně působit prostředky, které už nejsou neutrální.)

Jako mrákota je faktem, vyjmutí žebra z těla Adamova je především velmi vtipným, rozumu přístupným obrazem toho, co se stalo. Nové se oddělilo od už stávajícího, a stávající se tím o nic nepřipravilo.

Ale zde musíme rozluštit ještě jednu záhadu, se kterou se budeme v Bibli setkávat i nadále. Pisatel odůvodňuje muže se ženou, která nastala tím, že žena je vzata z muže.

Bude dobře, budu-li tuto pasáž znovu právě na tomto místě přece jen dodatečně citovat z Bible I. M, II, 18 - 24:

I řekl Hospodin Bůh: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. (K tomu praví komentář v ekumenické Bibli: Zde už nejde o stvoření, nýbrž o vytváření vzájemných vztahů. Člověk smí tvorstvu dát jméno tzn. je jeho pánem. Přirozeně mu nenajde "pomoc sobě rovnou". Tu najde až v ženě v. 22n - která - stvořena spolu s mužem - I, 27, V, 2 - je "utvořena" v jeho žebro či bok. V této nedílnosti mají být obrazem Božího chrámu - sr. I K III, 16 n; VI, 19). Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve. Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro

člověka se nenašla pomoc jemu rovná. I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal:

"Toto je kost z mých kostí

a tělo z mého těla!

Ať muženou se nazývá,

vždyť z muže vzata jest."

(K tomu komentátor v ekumenickém vydání Bible: jde o pokus česky vystihnout hebrejský názvuk mezi "muž" a "žena" - "iš" a "iššá", kterým se naznačuje jejich sounáležitost.)

Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

Je zajímavé, že malé dítě se rovněž dodnes nestydí, a nemyslete si, že se začne stydět jen proto, že mu tuto ctnost vštěpují dospělí vychovatelé. Zvířata se nestydí proto, že dosud nespada z ráje. Pád z ráje je dlouhým procesem. Po narození dítěte trvá několik let. Vykročením z ráje je sice okamžik porodu, ale trvá vzpomínka na ráj, spojená s pociťováním těžkostí, které zárodek v matčině těle neměl, neboť nemusel se shánět po jídle, pití, nemusel popadat dech atd. Co se dítě jen kvůli této vzpomínce napláče. První dny života nejsou jen šťastné. A pak nastane další těžkost, vytváření vlastního malého já, které je v hrubých rysech hotovo do tří let lidského života, a potom si začne razit cestu ke svébytnosti. Kdyby mu v tom okolí nebránilo, stalo by se každé dítě dokonalým sobcem. Tohle sobectví dítěte se má regulovat na zdravou míru, aby něco z něho zbylo, aby dítě rozeznávalo své od cizího, aby se nenaučilo krást apod. Další kousek textu, který jsem chtěl vynechat, vkládám do dvou závorek, abych naznačil, že není žádoucí, aby se s ním seznámilo dítě. ((Občas zapomenu, že všechno je symbolické a začnu symbol vykládat jako skutečnost, ne jako obraz skutečnosti. Této chyby jsem se dopustil i tentokrát. Trochu mně napověděla krkolomná snaha komentátora ekumenického vydání Bible. Víme však, že Adam je pojmem zastupujícím celé stvořené lidstvo až do chvíle, kdy byla z Adama utvořena žena. Pak Adam společně s Evou byli zase předobrazem celého lidstva ještě žijícího v ráji. Že z ráje odešlo celé lidstvo symbolizované dvěma lidmi, je nadmíru jasně patrné z toho, že Kain se dal do stavby města, které nazval

podle svého syna Enocha. Měl tedy ženu. Odkud? (viz I. M, IV, 17n).

Ale doporučuji vám, abyste se podívali na ještě "nestydatého" malého kloučka. Místo, kde u ženy je vstup do pochvy, u chlapce je velmi pečlivě sešito, opravdu tak, jako by je někdo jehlou velmi zručně sešival atd. Nepůjdu za tento objev dál do vědecky zpracovaného popisu lidského těla. Dospěl jsem k podobným objevům s tím, co jsem zjistil pouhým okem u malého chlapce. Žena nebyla utvořena z žebra Adamova, právě tak jako nebyl svět stvořen za šest dní, nýbrž celý vesmír je pořád tvořen a odtvořován. Čísla šest, sedm atd. jsou jen skvělými pomůckami pro znalce kabaly, aby mohl pochopit konkrétní časový rozvrh vzniku života na naší Zemi. Také zde utvoření ženy ze žebra Adamova je skvělým typem pomůcky pochopení toho, že žena od počátku nebyla jen tělem, nýbrž i dechem, pocházejícím z věčného života Božího.))

Seznámíme se teď s vlastním pádem z ráje, jak je o něm psáno v I. M, III, 1 - 34: (Do vlastního textu vloženy stručné poznámky z ekumenického vydání Bible z roku 1979).

Nezchytralejší ze vsí polní zvěře, kterou Bůh učinil, byl had.

(V H. je uveden jako již známý. Text jej řadí k polní zvěři, jež přece byla člověku poddána, II, 19, ale zmínka o jeho zchytralosti ukazuje až ke Zj XII, 9; XX, 2. Tyto dva texty zní: Napřed Zj XII, 9: A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. Dále Zj XX, 2: Zmocnil se draka, toho dávného hada, toho ďábla a satana)

Řekl ženě: "Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?" Žena hadovi odpověděla: "Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: "Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli." Had ženu ujišťoval: "Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé." Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi. (V pozadí je představa, že fíkovník je strom obývaný démony. Člověk, který ztratil Boha, propadá temným mocnostem smrti. Proto mu Bůh tuto jeho ochranu bere. Viz dále verš 21.)

Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před

Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě. Bůh zavolal na člověka: "Kde jsi?" On odpověděl: "Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se." Bůh mu řekl: "Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?" Člověk odpověděl: "Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl." Proto řekl Hospodin Bůh ženě: "Cos to učinila?" Žena odpověděla: "Had mě podvedl a já jsem jedla."

I řekl Bůh hadovi:

*"Protožeš to učinil, bud' proklet,
vyvržen ode všech zvířat
a ode vsí polní zvěře.
Polezeš po břiše,
po všechny dny svého života
žrát budeš prach.
Mezi tebe a ženu
položím nepřátelství,
i mezi símě tvé a símě její.*

Ono ti rozdrťí hlavu (Ono - tak podle H. Katolické překlady čtou zpravidla podle V "ona" = Maria. Podle církevního otce Irenea - 2. stol. - je zde zaslíbeno vítězství Kristovo nad Antikristem; proto bývá tento verš označován za prótoevangelium.)

a ty jemu rozdrťíš patu."

Ženě řekl:

*"Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství,
syny budeš rodit v utrpení,
budeš dychtit po svém muži,
ale on nad tebou bude vládnout."*

Adamovi řekl:

*"Uposlechl jsi hlasu své ženy
a jedl jsi ze stromu,
z něhož jsem ti zakázal jíst.
Kvůli tobě necht' je země prokleta;
po celý svůj život
z ní budeš jíst v trápení.*

*Vydá ti jenom trní a hloží
a budeš jíst polní byliny.
V potu své tváře budeš jíst chléb,
dokud se nenavrátiš do země,
z níž jsi byl vzat.
Prach jsi
a v prach se navrátiš."*

Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých. Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je.

(V komentáři ekumenické Bible se připomíná: Pojmenoval-li Adam svou ženu, prohlásil se za jejího pána a porušil stvořitelství řád, podle něhož byli oba před Bohem rovni - I, 27 - Suknice připomínaly Boží odpuštění. Bůh se spokojil se zástupnou obětí, viník nemusí zemřít, viz Jan I, 29, srovnej verš 7, pozn. 1)

I řekl Hospodin Bůh: "Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ na věky." Proto jej Hospodin vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat. Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícími se plamennými meči, aby střežili cestu ke stromu života.

(Doporučoval bych v tomto případě, aby dospělý vypravěč nerozšiřoval následující výklad o další svůj, protože by se snadno ztratil v hustém lese symboliky. Sám bych se nejraději odvolal na výklad tohoto tématu, který jsem provedl v komentáři ke knize Yesudianově, Sebevýchova jogou. Ale nemohu tak učinit, protože jsem se v tomto spise dosud držel linie, že člověk Adam a Eva, je zpodobněním celého lidstva a jeho vývoje pomocí postupných proměn jeho stavu na cestě shora dolů, na cestě z příbytku u Boha k člověku, a všechno vedlejší jsem vědomě opomíjel, jako by platilo jen to, co se vykládá a jako by nebylo lepšího výkladu. A tak musím především vysvětlit některé pojmy, kterých jsem v komentáři k Yesudianovi nepotřeboval použít.)

Především je nutno vysvětlit, co znamená být v ďáblově škole. Zjednodušíme si pohled na ďábla: Je to čas, kterému podléháme, jakmile spadneme z ráje do kruté vlády času. V ráji člověk netrpěl a neumíral. (Přibližte si ten stav pobytím lidského embrya v mateřském těle, kde rodící se člověk netrpí.) Sestup do času byl pomalý a připravoval se postupně, ale v nynějším našem stavu netrvá nepřetržitě. My si každou noc máme právo od času

odpočinout a dokonale zapomenout na jeho vládu. Po tvrdém spánku beze snů vcházíme do času zase osvěženi do nového boje s drakem - hadem. A tak se únava z podanosti času střídá s odpočinkem od něho. Ve spánku beze snu naše vědomí o životě v času se zrušilo a zůstalo jen vědomí, které přebývalo v naší nesmrtelné individualitě. (Protože ona není v našem úseku lidského vědomí AB obsažena, není tam ani stav, který zažíváme při pobytu u ní.)

Budu teď chvíli s vámi bojovat. Budu předpokládat, že stojíte na straně těch, kteří pokládají d'ábla za bytost a já zastávám názor, že d'ábel je čas. Ježíš byl přece na poušti pokoušen d'ábel-skou bytostí. Ale ptejte se, proč nebyl pokoušen dříve? Proč musel třicet let žít bez tohoto pokušení? Proč musel napřed projít křtem v Jordánu a pak zlačnět po čtyřiceti dnech pobytu na poušti? Nezodpovím tyto otázky jen proto, že by nás odvedly daleko od pádu z ráje. Budu mluvit tak, jako bych měl Ježíšovu zkušenost, který věděl, kdy a jak co má učinit. Budu odpovídat jen vysvětlením pádu z ráje. A pěkně soustavně:

Pisatel Genese nazývá hada za nejschytralejšího z polní zvěře, jakoby jeho chytrost mohla být tak velká, že by přiměla člověka k tomu, aby překročil Boží příkaz. Nebudu znovu opakovat, že zahrada Eden je obrazem stavu duše člověka, do kterého byl člověk přechodně postaven po svém stvoření i se svou nestvořenou částí.

Je-li tomu tak, je-li zahrada Eden ohraničenou a omezenou částí lidského vědomí, pak všechno, co je v Genesi řečeno o ráji, je výčtem znaků téhož stavu. Do nich patří jak strom života, tak i strom poznání dobrého a zlého, které jsou uprostřed zahrady Eden.

Strom života představuje všechno, čím se smí ve stavu ráje člověk žít, strom poznání dobrého a zlého obsahuje a představuje všechno, čeho se člověk nesmí dotknout, tzn. svou vůlí užívat. (Jestliže zvíře - had se beztrestně dotýká stromu a leze po něm, neděje se to z vůle člověka, nýbrž je to povahová stránka hada, která je do určité míry vyčleněna z ústřední osobní vůle člověka. Některá vašeň např. přemáhá člověka a celou jeho vůli. Naopak kterákoliv vašeň se dá zvládnout z centra osobní vůle. Není náhodné, že si had vybral právě ženu, aby svedl napřed ji. Ona ponese největší, v pravém smyslu slova přízemní tíhu života, a kdyby ji nebyla ochotna nést, nemohla by mít ráda dítě od prvního okamžiku jeho narození. Jsou mužové, kteří se dokáží obírat

dítětem až když trochu povyroste. Před tím je dítě převážně matčiným.

(Matka by měla mít dítě ráda už před jeho narozením.)

Tyto stromy nestály v ráji někde stranou, nýbrž na okázalém místě uprostřed zahrady. (Toto jejich postavení je symbolické. Představuje na jedné straně tělesný trávicí orgán a páteř.) A tak se nám napovídá, že jde o celkové zobrazení lidského těla, včetně páteře, stromu poznávání dobrého a zlého, ke kterému měla přístup i polní zvěř, to znamená jednotlivé vlastnosti lidské duše. My jsme si už záměrně předeslali popis Noemova korábu, na němž už byla popsána pozdější podoba lidského těla podle jeho celkového složení po pádu z ráje, abyste mohli snadno srovnávat tělo ve stavu ráje, kde napřed žila jen stvořená zvířata a rostliny, a teprve až byl ráj připraven pro vyšší způsob života, byl tam vsazen člověk.

(Dalo by se říci, že lidské tělo jen pomalu se dostávalo z podoby měnícího se a rozrůžňujícího se stavu do konsistentní podoby těla. Napřed bylo tělem rajske prostředí bez kůže a konkrétního ohraničení. Dá se to pochopit z vytváření těla dítěte v matčině těle. Při buněčném dělení např. se oddělí jediná buňka, která je základem budoucího mozku a další buňky, které vznikají dělením na této buňce, a je jich miliardy, všechny mají povahu mozku. Nepřiplete se do nich buňka jiného orgánu, ale protože v mozku máme ústřední řízení celého lidského organismu, lze z mozku řídit kteroukoliv část lidského organismu, i když při tomto centrálním řízení dochází k autonomnímu decentralizovanému řízení vlastních složitějších decentralizovaných orgánů. Můžeme potom působit na dráhy řízení místo na mozek a můžeme do určité míry zastoupit mozkovou činnost nebo jí aspoň ulevit. V ráji spatřujeme přechod ze stavu do tělesnosti ze stavu vyplývající.) (Pojmy: "pomalu" nebo "rychle" neberme z hlediska měření času na hodiny, dny a roky, nýbrž z hlediska nezávislosti Boží na čase a závislosti času na Bohu.)

V Noemově korábu byla zvířata uložena tam, kam patří. K tomu bylo třeba dvojí: trup korábu a jeho vnitřní složení, kůže a vnitřnosti. Dovídáme se z Genese, že tu kůži člověku Bůh teprve přidal, neboť místo fíkových listů jim dal suknice. Fíkové listí je symbolem založení těla, suknice je symbolem oddělenosti těla od zevního prostředí pomocí kůže. Ale člověk ve stavu ráje ještě nebyl tak pevně ohraničen kůží jako dnes. Napřed Bůh seslal na člověka mrákotu a z jeho jediného těla způsobil dvě. Ta těla se před sebou ještě nestyděla, protože svou oddělenost nepocítovala

ani tak, že by se jedno tělo muselo doplňovat druhým, ani tak, že by se muselo rozdělit od druhého. Pocit oddělenosti nebyl ještě dopracován, takže Bůh se mohl procházet v ráji a jeho procházka nebyla v rozporu s pohybem lidí v ráji. Pohyb Boha však nebyl tělesný, nýbrž měl podobu vánku. Byl to Duch, o kterém nelze říci odkud vane a kam vane.

Had, nejvychytralejší část přízemního vědomí, se vyšplhal na strom poznání dobra a zla až k jeho ovoci, utrhł z něho jeden plod, jablko, nabídl je uvědomělým částem stavu člověka, Evě a Adamovi. Proč nabídl jablko napřed Evě? Protože ona představuje přístupnější část lidského vědomí, trpnou jeho část, neboť povstala z mrákoty, seslané na Adama. Had měl podobu zvířecí, která mu dovoľovala jen plazit se po zemi nebo se vyšplhat do výše. Vyšplhat se na strom dokázal jen had, a proto je nazýván nejvychytralejším z polní zvěře.

(Dovídáme se, že síla, kterou Indové nazývají hadí silou, má tuto schopnost pomocí kmene, který jmenujeme páteř. Byla po pádu z ráje jako by omezena na pouhé plazení po zemi. To je pro nás něco neznámého. Člověk pomocí této síly měl v ráji schopnost se plazit po kmeni, a tu pádem z ráje ztratil, jak se praví v Genesi. Najděte si to místo.)

Omezení pádem z ráje se podobá prokletí, neboť po pádu z ráje se had plazí jen po zemi a živí se prachem země, to znamená pomíjejícími věcmi. I lidské tělo je závislé na pokrmu, který pochází ze země, a také proto je tak pomíjivé jako všechno pozemské. Vypravěč v Genesi neskrývá, že tu byl překročen příkaz Boží a člověk poslechl přání hada, a tím se dostal do jeho služeb hada. Nezáleží na tom, jakého symbolu se tu užívá, nýbrž na tom, že člověk porušil příkaz Boží a podřídil se přání tělesnosti, kterou zde představuje had. Od té chvíle velitelským postavením svého těla je člověk ve službě ďáblově. Dá se tomu křesťansky říci, že je hříšný a není dost silný, aby se hříchu zřekl, neboť fakticky obrátil řád, v němž na prvním místě byla poslušnost Bohu, a na první místo postavil tělo a jeho přání. Ale kombinace pokrmu ze stromu života, který roste jen v ráji, s pokrmem ze stromu poznání dobrého a zlého, jehož semeno dostal člověk do sebe, přesunula těžiště života do tělesného života. Tomu se říká v křesťanství dědičný hřích. Od chvíle tohoto přesunu těžiště lidského života, člověk opomíjí nebo vůbec nepoznává vůli Boží. Musí být o ní poučován vírou. Ale je tu další kámen úrazu, příkaz Boží, který nelze obejít. Ten příkaz jsme si právě přečetli: Bůh pravil: "Mezi tebe (=hada) položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrťí hlavu a ty jemu rozdrťíš patu."

Zmíním se jenom o tom, jak lze překonat příkaz Boží poslušností vyššího zákona než je zákon nenávisti, nebo chcete-li odporu a přitažlivosti. Panna Maria při zvěstování silou boží, že se z ní může narodit syn Boží, vzdá-li se rozumového úsudku, napřed zaváhala, ale pak překonala hada, v tomto případě symbolizovaného rozumem. A jelikož byla čistá, a neposkvrněná, dokázala to svou oddaností Bohu, ale partnerem Mariiným nebyla její lidská vůle, ani muž, nýbrž síla Boží. Tím ve svém dítěti překonala nejen ráj a pád z něho, ale i smrt dítěte i svou. Opakovala, aniž o tom věděla, příklad Henochův a Eliášův. Na to umožnila svému dítěti žít pod její světlou záštitou. Po třiceti rocích života Ježíš už tuto její pomoc nepotřeboval, a ona věděla, že se blíží jeho potupná smrt a slavné vzkříšení. Nestála mu v cestě a pod křížem přijala mateřství dualisticky zplozeného Jana, aby do něho přenesla milost svého mateřství, které pocházelo od Boha jako všechno na této Zemi. Tím vrátila bez jakýchkoliv nároků Ježíše, sebe i Jana Bohu. Ukázala cenu milosrdenství Božího a jeho moc. Pro nás je nejdůležitější její program, který nám nabízí, abychom se zduchovnili a vrátili se do věčného života. Náplní našeho života se má stát podle Panny Marie trpná odevzdanost do vůle Boží, spojená s jejím aktivním uskutečňováním. Mluví se často o Pánu Ježíši jako o novém Adamu. Stejným právem by se dalo mluvit o starozákonní Evě a novozákonní Panně Marii. Jedna nás přivedla k tělesnému zažívání života ve světě, který se ukázal být pro nás vyhnáním nejen z rajskeho stavu, ale i ze stavu spolupráce s Bohem. Ale i tato Eva si našla východisko z této bezútěšné situace. Když porodila Kaina, prohlásila: (Viz I. M IV, 1: "Získala jsem muže, a tím Hospodina." Pochopila, že ji Bůh obdařil obrovskou milostí, aby se stala spolutvůrkyní Boha. A rozloučíme se vyprávěním o Panně Marii (*Lk I, 39 -45: V těch dnech Maria ... vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu. Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle; byla naplněna Duchem svatým a zvolala velikým hlasem: "Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla. Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána? Hle, jakmile se zvuk tvého pozdravu dotkl mých uší, pohnulo se radostí dítě v mém těle. A blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána."*

Anděl totiž sdělil Panně Marii (Lk I, 35): "Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží." Maria odpověděla: (Lk I,38) "Hle, jsem služebnice Páně, staň se podle tvého slova."

Srovnejte si toto zastínění Duchem s obdobným počinem Božím, když uvedl na Adama mrákotu, aby se mohl dokončit proces nástupu dualismu do lidského života. A u Panny Marie se nám měl ukázat proces znovuzrození Boha v lidském nitru...že je možný a žádoucí a za jakých podmínek se uskutečňuje.

12. 11. 1990

Zmatení jazyků při stavbě Babylonské věže

Čteme o tom v I. M XI, 1 - 9:

Celá země byla jednotná v řeči i v činech. Když táhli na východ, našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam. Tu si řekli vespolek: Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme." Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny. Nato řekli: "Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi."

I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. Hospodin totiž řekl: "Hle, jsou jeden lid a mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslili provést. Nuže, sestoupíme a zmateme jim řeč, aby si navzájem nerozuměli. I rozehnal je Bůh po celé zemi, takže upustili od budování města. Proto se jeho jméno nazývá Bábel (to je Zmatek), že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi. (Komentář k ekumenické Bibli k tomu praví: Hebrejská slovní hříčka zmatek - zmátl: akkadské Bab-ili značí Brána boží.)

(Víc o tom Bible neříká, a my se budeme držet jen toho, co říká Bible. Ale vycházely už od starověku pověsti, které všelijak přikrašlovaly, co je v Bibli psáno. Tyto pověsti nešly nikdy za děj. Přesto stojí i tato vyprávění za povšimnutí, jestliže je organicky někdo dohromady svázal aspoň na srozumitelnější děj, než s jakým se shledáváme v Bibli. Měli jsme takového poctivého a velmi vzdělaného sběratele starých pověstí. Byl jím Eduard Petiška. Doporučuji si přečíst jeho knihu Příběhy starého Izraele v kapitole čtvrté: O stavbě obrovské babylonské věže a o zmatení jazyků, str. 24 nn. Kniha vyšla v edici Paměť, nakladatelství Martinoku 1990 na podzim. Doporučuji tuto četbu pro děti, které

ještě nedospěly tak daleko, aby pochopily pravdu za pohádkou nebo pověstí. Od devátého až k poslednímu příběhu by měla tato četba patřit přednostně dospělým. My se však budeme nadále věnovat obrazu pravdy mnohem bližšímu pravdě.)

V našem výběru příběhů z Bible, a to z části Starého zákona nám zbývá povědět něco o jednom z posledních následků pádu z ráje, neboť každý z nás tento následek zažívá po celý život a měl by jej trochu hlouběji chápat. Vždyť žijeme všichni těsně po pádu z ráje a stejně tak po potopě světa. A teď se dovíte, že ještě těsněji po zmatení jazyků. Nebyl to a nebude to úkol snadný, protože v Bibli se mluví o příčinách následků jen pohádkovou symbolickou řečí.

Staří Izraelci měli zvláštní schopnost. Uměli si ve světě, ve kterém žili, najít skutečnost, která sice patří čistě do pozemského světa, ale pro ně dost jasně byla symbolem něčeho mnohem vyššího, než co poznáváme smysly a rozumem. Už jsme si toho všimli na několika místech v našich dřívějších pohádkách nebo pověstech. Připomenu aspoň ta nejdůležitější místa, ze kterých si můžeme učinit celkový obraz o našem sestupu od Boha do našeho nynějšího pozemského stavu omezeného vědomí. Věda nám už v mnohém pomohla, když nám ukázala, jak se lidské vědomí postupně prodíralo jaksi zdola z neživé hmoty do živé hmoty a už v rámci té do buněčného života, do života prvoků, vodních zvířat, opic, až k člověku. Vědě se podařilo vystopovat v rodícím se člověku, ještě v matčině těle, zvláštní druh paměti, zakódovaný do vývoje embrya. Už méně se jí daří zjistit, že tato paměť, říká se jí genetická, přežívá i po celý lidský život, ale ve zcela nové podobě. Neobjevuje se v této nové podobě v embryu, neboť toto embryum se teprve v okamžiku narození proměnilo v hotového člověka, a to i po stránce rozdílného chování člověka jako stále více se osamocující bytosti. Tato vzrůstající rozlišenost se promítá i do rozdílnosti stavů vědomí. Člověk je někdy jen živoucí a nevědomou hmotou, když spí, jindy polovědomou hmotou, když např. ve spánku sní, opět jindy zcela uvědomělou hmotou, když jde za nějakým cílem, který si buď jedinec stanovil, nebo mu její stanovil někdo jiný, i společnost a její řád.

Lidské vědomí má také ještě celou řadu zákoutí ve své paměti, ke kterým běžné vědomí nemá stálý přístup, nebo přístup k nim dočasně ztratilo. Ve vyprávění o zmatení jazyků se mluví o takové ztrátě jedné části paměti a o tom, jak k této ztrátě došlo. Ovšem mluví se o tom symbolicky, pohádkově, před žádnou věží ani v Babylóně ani někde jinde k této ztrátě nedošlo, a přesto každý z nás v tomto životě tuto ztrátu paměti zažil. Proto stojí za

to si ji vysvětlit. Pak uvidíme, že událost o zmatení jazyků je zvláštním způsobem pravdivá, a my na tu pravdu můžeme přijít, když si vysvětlíme, co je v tom pohádkovém ději tou a tou částí skryté pravdy. Nebojte se, nám to půjde, ale bude k tomu třeba dvojího, aby napřed pochopil skrytou pravdu vypravěč a pak poslouchající, aby oba neopustili pohádku a přitom se s ní nespokojili, odvážili se ji vysvětlit jako pravdu za ní skrytou.

Pro zajištění tohoto postupu ještě jednou vysleduji v hlavních rysech a spojitostech pravdu skrytou v pohádkovém rouchu nebo v pověstech, o kterých jsme si už povídali. Pěkně od počátku aspoň v heslech.

1. Duch Boží se vznášel nad vodami, nebylo země oddělené od vody.

(Je to stav před začátkem tvoření Božího. Velmi podobný stav sedmému dnu Božího odpočinku po šestidenním tvoření. Tento stav pořád trvá a není rušen ničím, co z něho vyplývá, ani tvořením, ani návratem čehokoli stvořeného do Otcova domu. My sice neustále z tohoto původního stavu žijeme, ale nejsme si toho vědomi proto, že naše smysly a náš rozum jsou schopny zachycovat jen změny. Co je bez začátku a bez konce, tedy plynulé a věčné, je nám skryto. Rozum a smysly jsou přednostně určeny k tomu, aby se řídily změnami, a také ustavičnými změnami, na které musejí pohotově reagovat.)

2. Pak Bůh začal tvořit pomocí svých sil.

(To je vystiženo šesti dny tvoření. Šest dní je nadčasový, nikoliv nadprostorový symbol. Tak hluboko nebylo vhodné výkladem sestoupit, protože se mělo ukázat, co zasahovalo a jak zasahovalo do prostoru. Stačí ukázat, jak bezčasové a bezprostorové zasahuje do času a do prostoru, a celé vysvětlení je nám přístupné. Nezapomínejme, že při tvoření jde o sestup z nestvořeného do stvořeného a prostředníkem k tomu je šest sil Božích, symbolicky řečeno šest dní tvoření Božího. Ty síly uměli staří Izraelci pojmenovat nejen slovy, ale i vyjádřit je osobně jako anděly. Tím jsme se ve výkladu nezabývali, protože pro rozsah našeho výkladu stačí, jsem-li si jako vypravěč sám vědom toho, že mluvím-li o šesti dnech tvoření, vykládám je jako postupné zapojování Božích sil do stvoření. Tyto síly jsou v šestém dnu tvoření, **tj. v člověku** všechny obsaženy a pro nás v tomto výkladu bude třeba si uvědomovat dvojí, že ustavičně sestupují od Boha do člověka a ustavičně vystupují od člověka k Bohu. Tato komunikace je plynulá, proto pro nás jako taková nevědomá, tedy ubírající se mimo naše smysly a rozum. Jenom pro tuto plynulost

může nám pomáhat k tomu, aby zůstávala též komunikací s Bohem.)

3. Sestup vědomí od Boha do člověka postupuje tak, že člověk je vysazen Bohem v zahradě Eden, v ráji, a ocitá se ve stavu přechodné povahy, tedy přechází ze stavu trvalého do stavu přechodného. Každý přechodný stav má začátek a konec, je tedy stavem stvořeným.

(Tato přechodnost na výstupu z věčného stavu se nejnáze dá vysvětlit Božími zákazy a přestoupením těchto zákazů. My se dovídáme z Genese něco velmi důležitého, že nositeli těchto zákazů a příkazů jsou Boží síly, andělé. Proto při pádu lidí z ráje hlídali zpětný vstup do ráje mečem. Nemohli jsme se o tom dovědět před pádem z ráje, protože byl plynulým stavem poslušnosti příkazu Božího.)

4. Přechodný stav ráje nesl v sobě mnohé znaky připravovaného přechodu do dalšího stavu. Např. řeka, která vzniká v ráji bez zdroje z dešťů, není řekou v hmotném smyslu, z této řeky přetékají z ráje čtyři řeky už hmotné a do hmotného světa. Dále Adam, původní lidstvo nerozdělené na muže a ženy, od Boha dostává družku Evu. Ta je stvořena z Adamova žebra, čímž se lidstvo přibližuje k dalšímu zvýraznění pocitu oddělenosti.

(Ale zde musíme opakovat, že všechno v Genesi je symbolické, i stvoření Eva z žebra Adamova. Víme už, že Adam byl stvořen ze země, nikoliv z něčeho živého, a pak mu byl vložen do těla do chřípí, dech Boží, aby ožil. Šlo tedy o dech Boží, nestvořený, věčný. Vypravěč Genese byl ve své symbolice důsledný. Nevdechl do Evy dech, který vdechl do Adama, protože dech Boží už v živém Adamovi byl. Stačilo nebrat jej Adamovi nebo jednat tak, jako by se rozdvojením Adama na Evu také rozdvojil dech, jenže rozdvojením Božího se věčná podstata neumenšuje, zůstává buď stále stejně velká nebo se ještě zvětšuje. Bůh uvedl Adama do mrákovy, aby Adam nevěděl, že Bůh mu odebírá něco z jeho těla, přestože ve skutečnosti nic neodebíral, nýbrž jen něco přidával, tedy, že nic z původního neubýlo. Vysvětlení toho úkazu máme k dispozici v zázračném rozmnožení chlebů a ryb nebo ve smrti - mrákově - Ježíšově na kříži, kde jeden umřel za všechny a také jeden za všechny vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa. Tohle je napovězeno v životě buňky, který se udržuje dělením, přičemž buněk neubývá, nýbrž přibývá. Bez buněčného dělení by např. lidský život vůbec nevznikl ani by se nezachoval. Svatý Pavel praví, že jediným

Adamem byl člověk vyhnán z ráje a jediným Kristem je navrácen nebi.

Ještě jinak: Žebro pokrývá plíce, kudy dech už prošel nebo prochází. Proto symbolicky musely být otevřeny plíce, aby se dech dostal do Evy. Tím otevřením plic není dotčen zdroj, rozumějte ustavičné přecházení dechu Božího do člověka, symbolicky chřípím. Je důležité, abychom jednorázovou událost, která se v Bibli líčí jako začínající a končící, začli vidět jako proces, který nezačíná a nekončí, jako ustavičnou proměnu. Tímto pochopením se postavíme na stranu svatého Pavla, který zvolal: "Smrti, kde je tvůj osten?")

5. Bůh se při tvoření a potom ve svém pobytu v ráji nejevil jako někdo, kdo stojí mimo stvořeného. Např. v ráji se procházel s vánkem. Je to obdoba toho, jak se lidé mezi sebou dorozumívají řečí.

Proč pisatel nezapomněl říci, že se Bůh procházel rájem právě s vánkem? Byl by totiž stejně dobře mohl říci, že ho lidé poznávali v jeho tvůrčím pohybu, který se podobal vánku. Tvoření Boží je totiž podobno vánku. Není je vidět. Ani nám nenapadne, že stejným způsobem poznáváme Boha dnes my, v pohybu jeho ustavičného tvoření, které nikdy nekončí. Těch šest dní tvoření Božího pořád plyne, jinak bychom v sobě např. neměli účinnou genetickou paměť o zvířatech, přestaly by v nás žít buňky dělením. Vyslovujeme pravdu, když říkáme, že Boha vlastně nepoznáváme, protože poznáváme jen jeho tvůrčí pohyb, a to je jen jeho vlastnost, vyjádřená Boží silou. Podobně je tomu s naší řečí. Nečteme v Bibli, že by byl Bůh učil lidi mluvit, oni prostě mluvit uměli, neboť jejich lidská řeč jim byla vrozena jako výslednice hmotné struktury lidského těla na straně jedné, a jako výslednice lidského ducha na straně druhé. A tento duch pochází od Boha, jako jedna z jeho sil. (Pán Ježíš nezapomíná při všech strastech, které zažívá, odevzdat na kříži tohoto už svého ducha Bohu, neboť kdyby mu byl odevzдал jen tělo, nebyl by se mu odevzдал celý, a tím by se byl rozdvojil v pravdě a doslova smrtelně. Ale on zůstal celý, odevzdaný Bohu. On dovršil tvůrčí pohyb, aby se mohl ocitnout za ním jako věčný, nezávislý na jakémkoliv tvůrčím pohybu. Abychom snáze pochopili, co se přitom dělo, ležel nehnutě v hrobě tři dny, aby definitivně ustal veškerý tvůrčí pohyb v těle. Víme také, že měl od svatých Tří Králů myrrhu, kterou udržel tělo v neporušeném stavu. Jsem rád, že jsem se mohl chopit této příležitosti, abych mohl něco říci o podstatě darů svatých Tří Králů. Zevní podoba těch darů byla jen symbolem toho, co vstupovalo nedílně do vědomí i těla Ježíšova.

Podobně do nás vstupuje všechno, co máme od Boha, jak jeho Existence, která není hmotná a jejíž odlesk je i hmotná lidská existence, jejíž stvořený novotvar zažíváme a hmatáme, dále Jeho poznání, z něhož naše poznávání je jen chabým odleskem Poznání Božího atd. Tak jsme stvořeni k obrazu Božímu.)

Na nás je vidět, že jsme nejen padli z ráje, ale že jsme i prošli stavbou babylonské věže, protože se cítíme dokonale oddělenými bytostmi jak od Boha, tak od veškerého jeho stvoření, a nad to každý z nás mluví naučenou, odposlouchanou řečí a nikoli vrozenou řečí, kterou po pádu z ráje lidé mluvili. Po této stránce jsme na tom hůře než zvířata. Přesvědčil jsem se např. u hus, že se nemusí učit své řeči poslechem, že je jim vrozena. Dokonce jsem zjistil, že malé housátko se vyjadřuje menším počtem zvukových signálů a gest než dospělé husy, čili že husí vyjadřování je závislé na vyspělosti husího organismu. Stejně je tomu s gesty zvířat. Některá jejich gesta jsou společná celému druhu. Jejich znalost mně zachránila život. Byl bych býval rozsápán medvědem ve volné přírodě na Podkarpatské Rusi, kdybych byl nepoužil proti medvědovi gesto naučené od zvířat: Nehledět na protivníka a klidně hledět stranou. Toto gesto neplatí např. na žraloky, jichž si člověk musí pečlivě všímat. Tedy medvěd přiběhl až ke mně a zle vrčel, ale když viděl, že se dívám jinam, odešel po krátkém zaváhání tím směrem, kam jsem hleděl. Ostatně byl to les s lesními plody, na kterých si za chvíli pochutnával.)

Nyní se ocitáme před vysvětlením, jak a proč jsme se ocitli před babylonskou věží a proč se nám tam zmátly jazyky tak, že si vzájemně nerozumíme, ale nejen proto jsme naposlouchali různé řeči, ale i proto, že nejsme vůči sobě tak sdílní, jak bychom měli být.

(Musím předeslat aspoň něco z toho, co vím o vrozené řeči. Nemá slovní podobu, ani se neskládá z gest a posunků, jako je tomu u zvířat. Má však obecně a konkrétně pochopitelný obsah a sílu slova. Přesahuje rámec našeho pozemského vědomí. Každá slovní řeč je z této síly udržována. Ve stavu ráje nebylo třeba artikulovat, protože člověk nebyl kojen a odchováván něčím od sebe odděleným, např. pozemským mlékem matky nebo pozemského zvířete, nebo pozemským pokrmem. Jeho pokrm pocházel z rostlin rostoucích v ráji. Ty vyrůstají z rajskeho stavu. Je v tom jedinečná jednota úrovně. Ovšem jsou v ráji i rostliny, které nemají povahu ráje, jako je strom poznání dobrého a zlého. Proto je z nich zakázáno jíst, aby se neporušila jednota úrovně, na které se žije. U těch nezakázaných není rozporu mezi jejich stavem a stavem rajskeho člověka. Požívání jejich plodů tedy

nehrožuje rajský stav člověka, řečeno jinak, neznečišťuje ho. I při dohasínání tohoto zdroje potravy, k čemuž dochází po porodu dítěte, jen postupně dochází k pocitu oddělenosti od původního zdroje. Matčino mléko se totiž podobá původnímu zdroji, jenže je stále jednostrannější jeho náhražkou vzhledem k rozrůstání potřeb nutných pro život ve světě. Tvrdě nastupuje pocit oddělenosti od původního zdroje, proto, než dohasl v člověku rajský stav:)

"Celá země byla jednotná v řeči a v činech.!"

Pohybem, který v ráji v našem smyslu pohybu neexistoval - viz stěhování lidí na východ - se postupně tato jednota rušila. Dítě je nuceno z přirozených důvodů k pohybu, jinak by se nemohlo vyvíjet a zůstalo by na úrovni zárodku. Ale nedá se je přimět k tomu, aby se nesnažilo navazovat pohybem všeho druhu co nejužší styky se světem, do jehož stavu se dostalo. (Mluvím-li o pohybu všeho druhu, mám na mysli i pohyb myšlenek i živou funkci dětského organismu, trávení, peristaltiku apod.) Tohle zprostředkují smysly, rozum a cit.

(A teď si představte, že mi lékaři při operacích za vědomí čtrnáctkrát během dvou let přerušovali styk s tímto stavem vědomí a s ostatními lidmi. Vždycky po takové operaci, a už i během ní, jsem přestal vnímat okolní svět jako svůj svět. Byl jsem bolestí násilím vyvržen z tohoto světa a vrátil jsem se do vědomí mnohem prostšího a v tom smyslu čistšího, že vědomí nenáleželo tomuto našemu světu. Dítě přestalo protěžovat stav pozemského života, přestalo žít ve světě lidí tomuto životu náležejících. A po operacích tento svět ze své strany zase začal dítě přitahovat.

Mezitím byl lékaři zachráněn pozemský život dítěte, ale zároveň byl zrušen stav ráje nebo ještě vyšší stav. Proč ještě vyšší? Protože dítě během operací nejedlo ani pozemský ani rajský pokrm, jeho vědomí bylo odkázáno jen na zdroj vědomí, a ten je Božím vědomím. V něm se nežízní, ani nehladoví, ale má-li člověk tělo, které potřebuje pokrm, tělo hyne. Proto lékaři tolik dbali tehdy na to, abych začal jíst a tím se přiblížil zase ke "svému" světu, tzn. ke světu, v němž žijí lidé, lépe řečeno ke stavu vědomí, v němž žijí. Mamince se tento kousek podařil a lékaři nad tím jásali a mohli si zachovat po řadě dalších operací život na Zemi.)

"Lidé táhli na východ", rozumějte k vyššímu cíli, než je odpočinek v ráji.

(Ten odpočinek potřebovali, neboť těch šest dní stvoření neprobíhalo mimo nich, nýbrž v nich. Šestkou je označena syntéza šesti prvků, těchže prvků, které se nacházejí jak ve vesmíru, v makrokosmu, tak v lidském nitru, mikrokosmu. Příroda

má všechny síly z věčných zdrojů, proto nepotřebuje spěchat a potřebuje na každé úrovni čas k tomu, aby na té které úrovni dozrála. O zrání na úrovni ráje jsme si už dosti řekli. Jak pěkně je to zrání vysvětleno tím, že pojedli zralé jablko, které do nich vešlo pomocí vychytralého hada, tj. pomocí touhy jít dál za stav odpočinku, asi tak, jako se člověk probouzí do nového dne.)

Lidé však nevěděli nic o tom, v jakém prostředí se ocitnou. To jim už jednou napověděl Bůh při pádu z ráje. Táhnou na východ za vyšším smyslem života než je život pozemský. Tento vyšší smysl života je každému člověku skryt, a proto se lidem stává, že si řeknou: Vybudujeme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi." Toto přerůstání sama sebe je základem vtělenosti každého člověka - ať do pozemského stavu nebo do stavu ráje - a podobá se vztahování lidských sil k nebi, ke stavu daleko vyššímu, než na kterém člověk žije.

"Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé = zemi."

My už víme z vyprávění o pohybu lidí v rajske **zahradě**, jaký význam mělo pojmenování čehokoliv nějakým jménem. Skrývalo se za tím nebo ještě lépe řečeno, znamenalo schopnost ovládat i při pocitu oddělenosti.

(Byl bych rád, kdybyste tomu pojmenování rozuměli také takto: Když mně maminka po operaci za vědomí chtěla smířit se světem, ve kterém jsem se vždy znovu učil žít, dala mi do ruky, z návodu lékařů, hračku, se kterou jsem si byl zvyklý hrát už před operací. Tehdy před operací měla pro mě jméno v tom smyslu, že to byla má hračka a já jsem ji při hraní tímto třeba jen chvilkovým přivlastněním, ovládal. Takovým způsobem si učinili lidé jméno. Nebyli rozptýleni po celé zemi, rozumějte po celém stavu pozemského vědomí.)

Ne tedy vládnout tak jako vládne Bůh bez pocitu oddělenosti od stvořeného, ale aspoň tak "že se člověk nerozptyluje po celé zemi," nýbrž jde za svým osobním cílem, vyčleněným z povšečnosti. Toto náhradní plnění moci Boží má mnohé následky, z nichž, hlavní je vyjádřen zde na tomto místě Genese velmi srozumitelně:

Bůh řekl: "Lidé jsou jedním lidem a všichni mají jednu řeč." Kdybychom řeč Boží zde přerušili, vzbuzovali bychom chybný dojem, že Bůh lidem tuto jednotu nepřál. Ale je tomu takto: jednota na kterémkoliv nižším stupni, než je jednota ve svobodném věčném životě, je pouze znakem dozrání určité úrovně, nic více. Už jsme si vysvětlili dozrání stavu ráje, teď si vyprávíme o dozrání

lidí po potopě ve stavu pozemském. Toto dozrání má následek, o kterém Bůh mluví takto:

"Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. Nuže, sestoupíme a zmateme jim řeč, aby si navzájem nerozuměli." I rozehnal je Bůh po celé zemi, takže upustili od budování města. Proto se jeho jméno nazývá Bábel (to je Zmatek), že tam Bůh zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi.

Tentokrát komentář k ekumenickému vydání Bible je velmi důležitý: Hebrejská slovní hříčka zmatek - zmátl; akkadské Bab-ili značí Bránu Boží.

K tomu se dá říci, že Brána k Bohu, ke svobodě, nepozůstává jen z úspěchů nebo z pocitů uspokojení, a zvláště to ne, nýbrž i z omylů, kterých se člověk dopouští na této cestě vzhůru. Kupodivu jedna z největších překážek na této cestě zdola nahoru je uspokojení na kterémkoliv stupni. Anděl v Goethově Faustu praví, že kdo se nepřestává snažit, ten má právo na spásu a dostává se ze školy ďáblovy do školy Boží. Velice správně se zde mluví v Genesi také o proradné expansi osobní vůle za mez pro ni určenou. Osobní vůlí nelze zbudovat věž sahající do nebe. Osobní vůle musí umět též pokorně sloužit pozemskému životu. Zdůraznil to Pán Ježíš celými třiceti léty svého pozemského života. Nezůstal trčet v pohodě, kterou dosáhl za třicet let. Sotva se s ní rozloučil, už ho čekalo daleko těžší rozloučení s učedníky. Dá se obecně říci, že čím výše člověk stoupá, tím mu větší hrozí nebezpečí, že se zabydlí na některém vyšším stupni. Víte, že v Jordánu bylo slyšet hlas z nebe o Ježíši: "Tento je syn můj milý, v němž se mi zalíbilo." A ďáblova odpověď na toto poznání zněla jako pokušení: "Jsi-li syn Boží, učiň to nebo ono." A Ježíšova odpověď na toto pokušení byla: "Jen Bohu sluší sloužit. Odejdi satane!" Pak čekalo Pána Ježíše, aby ještě dokonale vnitřně umřel, nikoliv jen v těle, ale i odevzdáním svého ducha. Jen když tohle vše provedl, mohl vstát z mrtvých, seslat učedníkům lidským vlastnostem, svůj pokoj a poslat jim Ducha svatého.

(Nebudu moci nikdy být dost vděčen lékařům, že ukázali mé vůli, kde je její místo a mez. Zasahujeme-li vůlí dále, než kam ona může dosáhnout, stává se Babylonskou věží. Taková věž postavená z vůle lidské je v očích Božích maličkostí. Víme, v jakou obludnou věž vyrostla v očích Jidášových drahocenná mast vylitá na Ježíšovu hlavu a vyústila do zrady. Lidé při stavbě věže mysleli jen na sebe a tím se stávali malichernými. Apoštolové Páně po seslání Ducha svatého přestali se bát a přestali myslet na sebe a

mysleli jen na Boha a na bližního. Dali průchod Boží vůli a svou osobní vůli ji pokorně podrobili. Svatá Terezie v Hradu nitra rozlišuje nižší stupně duchovního vývoje, při kterých lidská vůle smí být ještě dominantou. Ale praví, že těmito stupni se teprve připravujeme ke vstupu do vyšších stupňů, na kterých je dominantou vůle Boží. Nedovolíme-li Bohu, aby pak stále více za nás jednal, nedostaneme se k takové dokonalosti, jakou byla proslulá svatá Terezie, protože jejíma rukama pracoval Bůh a jejíma nohama chodil Bůh. Chceme-li na vyšších stupních prosazovat svou vůli, tak jak jsme ji prosazovali - a třeba s dobrým úmyslem - na nižších stupních, zastavíme vývoj. Lidé se chtěli přednostně svou vůlí dostat do nebe. Vzpomeňme si, aby se nestalo ani to, že by se lidé vrátili do ráje, postavil Bůh anděly s plamenným mečem před ráj, mezi člověka a ráj. Totéž se dělo už na vyšší úrovni a už při větších ambicích lidí při zákroku na stavbě babylonské věže. Proto mluví Bůh zase v množném čísle o sobě a o svých silách: *"Sestoupíme a zmateme jim řeč, aby si navzájem nerozuměli."* Napadá vám asi, že Bůh vnáší Zmatek, Bab-ili do lidského nitra jednotlivce, aby člověk pozbyl vůli tam, kde s ní chybně zachází. Už dvakrát v tomto století stavěl člověk svou vůlí babylonskou věž, a vždycky byl nemilosrdně sražen zpět. Tohle nám jistě neuniklo, ale ne dost radikálně se stavíme proti sobě, když i nejvyšší věci chceme provádět svou osobní vůlí. Správně praví Angelus Silesius v Poutníku cherubínském. "Zbude-li ti třeba jen špetka tvé osobní vůle, nevejdeš do království Božího.")

25. 11. 1990

(Následuje pohádka pro Martinku, a ta už bude závazná do té míry, jak ji pochopíte. Dosud šlo o postupný pád zhora dolů, o kterém jste možná věděli velmi málo nebo jen pohádkově. Ale teď půjde o skutečnou evoluci, při které musíte být bdělí, jak požadoval Pán Ježíš, když po podobenství o deseti pannách mluvil o konci světa. O ten jde, o nic méně.)

(Následují pohádky pro Martinku. Než přijde řada na ty zavazující, předešlu minimálně dvě pohádky pouze informující. První z nich Pohádka o tom, na co jsme neměli zapomenout, a druhá Pohádka o tom, na co jsme museli zapomenout.

Možná, že bude nutno předeslat jednu nebo dvě další pohádky, než se dostanu k návodu, myslím k závaznému návodu. Je také dost možné, že se k tomu návodu vůbec nedostanu, protože dobře vím, že samotný návod nestačí k tomu, aby se podle něj člověk mohl zařídit tak, že by šel bezpečně životem k věčnému cíli

a že by se jím neminul ještě v době zralého věku, a nikoliv až při dožívání ze zbytku tělesných a duševních sil. Návod, ke kterému vedu čtenáře, není závazný proto, že si člověk umínil podle něho se řídit, ale proto a jen tehdy, když si člověka získá svou vnitřní silou tak, že nemůže od něho ustoupit a musí ho plnit i proti vlastní vůli, zkrátka když se snaží o to, aby jej naplnil skutkem, to především, před vším ostatním, jak požadoval Pán Ježíš od svých učedníků, aby hledali království Boží především, neboť jen tak jim bude vše ostatní přidáno. Ale to ostatní přidané není záležitostí vypočítavosti, nýbrž štědrostí Ducha, který si přeje nám všemožně usnadňovat Cestu, pokud po ní vědomě kráčíme. Ale vědomé kráčení po cestě se samotnému poutníku často nejeví jako pokrok, protože z Milosrdenství Božího vždycky z větší části nesmíme vědět, co děláme vedle toho, o čem víme, co děláme. Kdybychom všechno věděli, co děláme, byla by naše Cesta oloupena o ten druh oběti, kterou neprovádíme pro sebe, nýbrž pro celé stvoření Boží ve smyslu jeho Cesty. Neumíme-li totiž milovat bližního jako sebe sama, nedorostli jsme do radostného spoluzití s celým vesmírem, cítíme se oddělenými od všeho možného. Málem by se jedna naše ruka cítila oddělena od druhé ruky. Smysl tohoto pocitu oddělenosti totiž je "aby levá ruka nevěděla, co dělá ruka pravá", abychom obdarovávali bez nároků pro sebe, a ne abychom v sobě představovali pocit oddělenosti.

První z pohádek pojednává o vrozené lidské řeči. Každé zvíře má vrozené chování, vrozenou gestikulaci a signalizaci, a vyšší z nich má jakousi vrozenou artikulaci, která se u ptáků projevuje jako zpěv, tj. sváteční projev, a jako řeč, jako běžný dorozumívací prostředek, u jiných jako slavnostní obřad vedle běžného pracovního režimu. Zdá se, jako by tento rozvoj ducha se zastavil u člověka ve chvíli jeho narození na svět a jako by byl nepotřebný. Ve skutečnosti lidští rodičové dělají vše, aby dítě svou vrozenou řeč zapomělo, protože sami na ni už také dávno zapoměli a jejich naučená řeč jim bohatě stačí. Ale ona stačí jen pro účelný způsob života jen v produktivním věku, ale nestačí dítěti - co to se jen napláče kvůli tomu, a nestačí starým lidem - jak ti se chybně cítí být ostrčeni od ostatních, ale možná, že právě proto mohou mít blíže k dětem než jiní lidé a než děti mezi sebou. Zvíře nejde za účelný způsob života, ale nejde-li člověk za účelový způsob života, vhodný jen pro sebe nebo pro stádo, nerozumí symbióze s životem jiných tvorů a životem vesmíru, a to má nedožité následky. Nejhorší následek spočívá v tom, že člověk žije jen na přírodní úrovni jako zvíře nebo rostlina, tím se zařazuje do všech přírodních zákonitostí, z nichž jednu nazýváme osudem,

nebo neodbytnou karmou, a nedostane se k tomu, že by vykonával svůj věčný úkol, jehož zevní stránkou je dharma.

Výhoda naučené řeči tkví v tom, že už i malé dítě se dorozumí se svým okolím a poměrně brzy se začlení do účelově žijící lidské společnosti dospělých, ale zaplatí za to tím, že zapomnělo svou vrozenou řeč, a to je velká cena, nazval bych ji rád příhodně cenou lichvářskou. A tak v první pohádce chci naznačit, jak velkou cenu člověk zaplatil, nic víc. Nepřeji si zatím nic víc, než abyste si uvědomili, jakou hodnotu v sobě nosíte a nevíte o ní. A těch pokladů zakopaných v živém lidském těle je ještě mnohem víc a jsou ještě cennější.

Začínáme teprve otevírat knihu života, která se sv. Janovi otevřela celá.

S vrozenou řečí souvisí vrozené povolání, o kterém člověk neví, zatímco zvíře o svém povolání ví a nezpronevřuje se mu, pokud není ovlivněno lidskou vůlí, kterou v tomto případě nazýváme snahou po domestikaci zvířat. Zvířata při ní nabývají lidmi vnucené způsoby života. Zvíře se musí mnohdy odchýlit od své přirozenosti a musí se podříditi sobecké vůli člověka. To vede k vyhubení mnoha druhů zvířat. Něco obdobného se děje v rostlinné říši. Měl bych chuť to jednou dokázat na obilí a kukuřici. Tam lidmi regulovaný vývoj vypadá velmi výhodně, ovšem jen pro člověka. Snad se tu rostlina naučí dokonaleji sloužit a více zapomínat na sebe. Jedinou výhodou pro rostlinu je, že člověk o ni pečuje, aby z ní více měl pro sebe. Nestará se o to, o co obírá rostlinu samotnou.

Pohádka o tom, na co jsme neměli zapomenout

Kterýsi chlapec předpokládal, že si se zájmem vyslechne, co mu budu vyprávět. A protože jsem i tobě už vykládal několik příběhů, které jsi vyslechla se svou sestřičkou Barborkou, mám za to, Martinko, že mě tentokrát vyslechneš ještě pozorněji, když ti řeknu, že ve škole, ve které je teď Barborka, právě se učí té řeči, o které ti budu psát. (1) Ujišťuji tě, že dělá v té řeči velké pokroky a lituje, že se jí zatím nemůžeš naučit. Ale nemusíš odejít z tohoto světa, aby ses jí naučila. Naopak, Barborka ti vzkazuje, že se jí naučíš snadno, budeš-li se snažit správně pochopit, jak se má žít. A k tomu potřebuješ dlouhý a správně prožívaný život. Tato chlapcova pohádka ať je prvním krokem do života, chápaného jako celek stále prýstící ze zdroje, kterému jedni říkají Bůh, jiní věčný duch a opět jiní Milosrdenství. Jeden moudrý člověk, Sokrates, se dověděl, že správně dokáže žít jen ten, kdo pozná

sám sebe. Uskutečňoval ve svém životě tři slova: Poznej sám sebe. Napřed však musíš vědět, co máš na sobě poznávat. Ale:

Asi tak od čtyř let svého života bydlel jsem se svou maminkou od jara do podzimu v malé vesničce na břehu řeky Vltavy. Byla první světová válka a ve městech panovala velká bída. Maminka musela šít pro celou vesnici, aby si vydělala na jídlo. V domě bydlela teta Marie a její tři děti, Mařenka, Josef a Václav, všichni tři starší než já. Vesnice měla jen jedenáct stavení, ke kterým náležela chudá políčka táhnoucí se vzhůru do strání. Strýc byl na frontě. Nikdo doma nesměl zahálet, aby nahradili chybějící otcovu ruku. Před válkou byl strýc vorařem a po válce znovu. Vesnice se táhla po pravém břehu řeky v délce dvou kilometrů a mezi ní a řekou lemovala břeh dlážděná "královka", jak se tam říkalo kamenné navigaci, určené pro koňské dvojspřeží, které vleklo proti toku do Budějovic prázdné lodi. Z Budějovic pluly lodi taženy proudem vody. Tuto královku dal postavit Karel IV., ale cesta tudy vedla už dávno před tím. Už za Keltů tudy kráčeli lidé s nákladem zlata, zatímco zpět se do Čech vozila sůl ze solné Komory (Salzkammergut). Kelti byli sice roku 79 př. Kr. na hlavu poraženi Germány, ale ti dobyli jen opevnění kolem řeky. Ostatní Kelty uvnitř Čech nechali na pokoji. Všude po Keltech zbyla opuštěná božiště, ale zbyli tu také Keltové, kteří se odstěhovali do vesnic a tam se později smísili se slovanským živlem. Jejich potomek Krok (=vůdce) byl jedním z prvních vládců nad Čechy. Také pojmenování Čech zůstalo keltské, po názvu kmene Bojů, Bojohemia. Je to k neuvěření, ale s jedním ze zbylých Keltů se setkal i hoch, který své vyprávění začal takto:

Chodíval jsem s tetou do studánky v lese, kterou nazývali Jelení studánkou. Voda tam vytékala tenkým praménkem ze žulové skály a my jsme ji chytali korýtkem zhotoveným z kůry, dříve než dopadla do mělkého bazénku pod skalou, odkud opravdu mohla pít lesní i polní zvěř. Míval jsem svou malou bančičku pro útěchu, že jsem vodu sám načerpal. Teta nosila velkou baňku. Cesta trvala pro mne asi čtvrt hodiny. Dědeček mi o té cestě říkával, že dříve bývala "omylná", čímž chtěl říci, že bývala nebezpečná, protože tam kdysi přepadávali. Já jsem však tamtudy chodíval rád a přitom jsem zažíval pocit dokonalé pohody. Prostředí i cestu jsem se naučil znát tak, že mě za čas pouštivali samotného pro vodu do studánky. Neměl jsem nikdy dojem, že jsem u studánky sám, ale ani živáčka jsem tam nikdy neviděl, ani zvěř tam ke mně nepřicházela. Až jednou na omšelém balvanu u studánky jsem spatřil sedící ženu, nápadně podobnou mé mamince.

"Co tu děláš?" zeptal jsem se té ženy.

"I, čekám na tebe. Ale neboj se. Tvá maminka doma šije a čeká na tebe. Nesmíš se se mnou mnoho zdržovat. Myslela by si, že ses někam zatoulal. Sama sem netrefí. Ještě tu nikdy nebyla. Jak se jmenuješ, chlapče?"

"Říkají mně Kálílá. Totiž tak mě jmenuje má sestřenice Daniela, starší než já, a mně se to jméno líbí."

Žena na to řekla: "To jméno znamená hra lásky tvého Já. Každý by měl znát, co znamená jeho jméno. Nezískal je náhodně." (2)

Ale dotíral jsem otázkami dál.

"A proč jsi tak podobná mé mamince?"

"To máš tak," odpověděla. "Jsem podobna každé mamince, která má své dítě ráda."

S tím jsem nebyl spokojen a namítal jsem: "Jenže každá maminka má jinou podobu. Ty máš podobu mé maminky, proč?"

Usmála se a zřejmě byla ráda, že se ptám dále; odpověděla:

"Protože jsem tady kvůli tobě, abys mě poznal jako svou matku a nebál se mě."

Už jsem její řeči začínal rozumět: "Můžeš tedy nabýt podobu kterékoliv maminky kteréhokoliv dítěte, které sem přijde?"

"Ano, protože jsem matkou všech dětí, i těch, které nejsou lidskými dětmi. Přichází-li sem mláďata zvířat, poznávají mne jako svou matku a nebojí se mě."

"A máš jméno?" zněla má další otázka.

Odpověď její byla jasná:

"Zajisté. Jsem matkou celé přírody (3), takže stačí, budeš-li mě jmenovat prostě matkou, svou matkou, ale protože různí tvorové mají různou řeč, a já jim všem rozumím jako jejich pravá matka, přeji si, abys ty, který víš, žes mé dítě, také všem tvorům rozuměl, naučím tě řeči, kterou rozumějí všichni živí tvorové, i když je třeba, aby oni sami si všichni dohromady nerozuměli. (4). Jsem tu také proto, že kdo si na tu vrozenou řeč vzpomene, může se z ní dovědět, jaké je jeho pravé povolání lidských, zvířecích i rostlinných podob. Ale jakmile tě někdo nazve v této řeči tvým pravým povoláním, nemůžeš na ně nikdy zapomenout a uděláš vše, aby ses naučil je provádět. Nebudeš nikdy váhat, čím máš být, a ve svém povolání se dokonale uplatníš. Budeš však muset

sem za mnou přijít vícekrát, abych ti tu řeč mohla opakovaně připomínat, tak dlouho, že ti bude běžnější a mnohoznačnější než tvá mateřština." (5)

A tak jsem tam chodil každý den. Učení šlo velmi rychle kupředu, protože jsem si na každé slovo jen vzpomínal, jako bych je už dávno znal. Jen jsem obnovoval a rozšiřoval svou paměť, spojoval jsem její slova tak dokonale se svou mateřštinou, že mně občas ani vlastní matka nerozuměla. Pak jsem musel ta slova nějak přibližně opisovat a překládat do mateřštiny, neboť si maminka přála mně úplně rozumět. Beztak si ale myslím, že mně úplně rozuměla jen jednou v životě, protože se tehdy bez mého přičinění podle tehdy vyslovených slov bezvadně zařídila, ačkoliv je slyšela jen jednou. Slova v té řeči mají úžasnou moc (6).

Jednoho dne mně ta paní řekla: "Ode dneška ti budu ukazovat, odkud ta řeč pochází. Dávej přitom pozor na má ústa!"

Napřed otvírala při řeči ústa jako každý jiný člověk, ale pak jsem si všiml, že má při řeči ústa zavřena a přece je slyšet její hlas. Ptal jsem se jí, jak může mluvit se zavřenými ústy. Ona se usmála a odpověděla:

"Mluví-li člověk svou řečí, kterou se naučil od jiných lidí, neví vůbec nic o tom, odkud jeho řeč pochází. Z jedné strany je naučena odposloucháním, uložena do paměti a stále snáze z paměti vybavována, takže nakonec mluvíš bez toho, že bys musel myslet na to, co říkáš. Kdybys vůbec neotevřel ústa, věděl bys stejně dobře, co chceš říci, jako kdybys to vyslovil, neboť bys na to v duchu myslel."

"Aha, asi tak, jako si dovedu v duchu prozpěvovat bez otevření úst, a přesto jasně slyším, kterou písničku si zpívám," doplnil jsem ji radostně.

"Tak vidíš," poopravila mě," zdánlivě jsem vstoupila do tvé paměti a odtamtud jsem začla mluvit. Ale není tomu jen tak. Má řeč už před tím byla celá a hotová ve tvém nitru, a jen její malá část vycházela z tvých úst, větší část zůstávala uvnitř. Ven vycházela jen ta část, kterou ses naučil sdělovat podle poučení jiným i zpět sobě. Jdi teď domů a promluv napřed ke zvířatům. Až se vrátíš, naučím tě té větší části řeči, které ses nenaučil od lidí, nýbrž ode mne."

Šel jsem k řece a tam jsem mluvil k husám. Ony mně odpovídaly normálním štěbetáním, kterému jsem rozuměl. Pak jsem šel na dvůr a tam jsem mluvil k ostatním zvířatům. I ta mně rozuměla a odpovídala mi svými vrozenými signály, kterým jsem

rozuměl i já, jako bych byl zároveň slepicí, kachnou i kočkou. Jen psí řeči jsem moc nerozuměl.

Když jsem pak chodil ke studánce, byla tam i nadále a druhá maminka, ale neotevírala už ústa a přece se mnou mluvila jasným hlasem. V této zřetelné, ale navenek nevyslovované řeči mě pak učila mnoha dalším věcem, až mně prozradila, že rozumím i jiné řeči než té, kterou jsem se naučil od lidí, že mluvím řečí vrozenou, na kterou lidé dávno zapomněli, protože si odvykli ji odposlouchávat od matky přírody. Tato část sluchu se jim ucpala, protože nebyla používána. Už jsem ji však začal rozlišovat od naučené řeči. Zkusil jsem tou řečí promluvit znovu a znovu otevíráním úst, a to ke všem zvířatům na dvoře, a tu opravdu najednou všechna mně rozuměla, ačkoliv třeba mezi sebou si rozuměla někdy pramálo, někdy úplně, např. úplně husa huse, slepice slepici atd., ale ne tak dobře husa slepici, a ještě hůře, ba vůbec ne kočka psovi a pes kočce. A což teprve husa hadovi. Ejhle, had mluvil řečí, které jsem rozuměl, ačkoliv dříve jsem ho slyšel jen syčet, jak jej slyšela i husa. A had mně rozuměl, ať jsem otevřel ústa či nikoliv.

Bylo však pro mne stále ještě snazší dorozumívat se se zvířaty hlasitým vyslovováním vrozené řeči toho, co jsem jim chtěl sdělit. Pokud jsem se však naučil osobitým signálům některých druhů zvířat, např. už před tím husím, nepotřeboval jsem používat vrozenou řeč, nýbrž štěbetal jsem jako husy. Měly z toho velkou radost, ačkoliv mně dávaly najevo, že neštěbetám dokonale, nýbrž s jakýmsi přízvukem jejich housat, a starší husy mé štěbetání překládaly hlubším hlasem těm mladším, bylo-li třeba, aby mě ty mladší poslechly.

Má teta si už zvykla na to, že štěbetám jako husa, ale maminka mi to netrpěla. Musel jsem před ní toto dorozumívání s husami tajit, protože chtěla, abych mluvil jen její řečí a nestal se méněcenným člověkem, který jí nerozumně tvrdil, že s husami se snáze dorozumí štěbetáním než lidskou řečí, které ony vůbec nerozumějí. Mí dva starší bratřenci a sestřenice využívali mé znalosti vrozené řeči, že když potřebovali něco přikázat zároveň husám, kravám nebo kozám, obrátili se na mě o pomoc. Nepotřeboval jsem štěbetat, bučet nebo mečet, nýbrž jsem používal universální člověku vrozené řeči, a ona mně všechna zvířata rozuměla a buď ráda nebo neochotně poslechla. Zvláště husy a kozy velmi nerady poslouchaly. Kozy proto, že si vítězoslavně vylezly vysoko na skálu, kam za nimi pasáci nemohli. A tam nahoře se snadno dostaly k mladým akátovým listům, které jim velmi chutnaly, zatím co listy akátů dole při královce byly už

dávno oškubány do výše, kam až dosáhly. Když jsme je chtěli přilákat, museli jsme jim otrhávat větve, na které nedosáhly. Dovedeš si představit, jakou pomocí pro pasáky bylo, když jsem jim v předvečer svolal všechna zvířata a uspíšil jejich návrat domů do stájí a ohrad.

Jednou se však o mé vrozené řeči musela dovědět i maminka. Bylo to v době, kdy dozrávalo obilí. Slyšel jsem, jak husy touží se dostat do obilí z uzavřeného dvora. Vzkázal jsem tetě, že husy chtějí přeletět plot mezi obilím a dvorem. Upozornil jsem na to tetičku. Napřed mně neuvěřila. Ale když husy s velkými potížemi opravdu přeletěly a já jsem to tetičce oznámil, byla mně za to vděčna, a už se mi ani nevysmívala, že štěbetám s husami, nýbrž chodila ke mně na radu, kdy má např. slepicím sypat zrní, aby neplakaly hladem atd. Také zvířata se dověděla, jakých že jsem zdrojem pro ně důležitých informací. Usnadňoval jsem život zvířat právě tak jako jsem zjednodušoval práci tetičky.

Jednou však maminka vyšla na zápraží a poslouchala, jak mluvím neznámou řečí ke všem zvířatům na dvoře. Nerozuměla ani slovu, ale protože zvířata tiše naslouchala, nesmířila se s tím, že mluvím divnou cizí řečí, které ona ani teta nerozuměly. Zakázaly mně, a to ne jednou, tou řečí mluvit. Ale to se stalo až později. Napřed se přihodilo něco, co se ukázalo být pro mne ještě důležitější.

Přišel jsem ke studánce a byla tam ta druhá maminka. Pojmenuji ji matka přírody. Řekla mi:

"Už se brzo rozloučíme, protože jsem ti v této podobě už sdělila všechno, co jsem ti měla říci. Jedné věci tě však musím ještě doučit. Lidé mají velké potíže jak v maličkostech, tak v velkých věcech se rozhodnout. Tato neschopnost správně a rychle se rozhodovat, má za následek soustavné zdržování a nejistotu v jednání. Ale tvá hlava musí zůstat svobodná, musíš se umět rozhodovat daleko snáze než ti lidé, kteří si slibují od rozumu více, než co jim může poskytnout. Nesmíš ztrácet čas tápáním za pomoci nepřiměřených prostředků poznávání správného. Hlavním, co musíš umět poznávat, je vědět o svém pravém povolání (7). To ti nemohu říci já, ale za to, žes mi prozradil své pravé jméno Kálilá, mám právo tě považovat za své milované dítě, smím tě naučit mě poznávat bez prostřednictví mé lidské podoby. Máš právo mě poznávat ve všem, co je kolem tebe i v tobě. Až se tomu naučíš, budeš se nejen správněji a snáze rozhodovat, ale budeš moci poradit i jiným lidem, kteří ještě neznají své pravé jméno, a proto nevědí, jak se mají rozhodovat tak, aby odstranili hlavní potíže

svého života. Tak např. se naučíš bojovat s horečkami, s horečnatými (infekčními) chorobami, takže se dožiješ poměrně vysokého věku, i když dnes lékaři by ti dlouhý věk nepřisoudili. Budeš ten věk potřebovat, abys mohl aspoň něco málo napsat a sdělit lidem.

Ted' chod' denně k řece, dívej se na druhý břeh a buď tam co nejdéle, abys nezmeškal toho, který přijde po mně a sdělí ti tvé pravé povolání." (8)

Byl jsem napjat zvědavostí jako struna, takže jsem se snažil dovědět se více:

"Kdo je ten, se kterým se mám setkat?"

A odpověď zněla:

"Ono sice mnoho nezáleží na tom, abys znal jeho jméno, ale přesto ti řeknu, že tu na Zemi žije mnohokrát déle než ty." (9)

"Tak je to stařec?" zeptal jsem se.

Usmála se a odpověděla trochu záhadně:

"Je spojen s tímto místem a s touto Zemí už více než dva tisíce let, a před tím než dorostl k tomuto úkolu (10), který dnes vykonává, potřeboval žít další tisíce roků. Ale budeš se divit. Nevypadá staře (11), a kdybys ho viděl někde za dalších tisíc let on nezestárne ani o den, takže se potřebuje v lidské podobě objevit jen tehdy, když lidem chce něco důležitého sdělit, o čem se mohou dovědět jen dokud žijí v těle." (12)

Netušil jsem, že jsem se s tou matkou přírody v její lidské podobě viděl naposled. Už jsem ji neviděl ani u studánky, ani někde jinde. Jen mně jemně pokynula, abych šel...Její pokyn byl jemný, ale tak mocný, že jsem se ani neohlédl. Nesměl jsem zmeškat.

Přesto jsem musel čekat na břehu řeky sedm dní, než jsem s setkal s tím, kdo mi prozradil, kým budu...

Poznámky k této pohádce:

(1) Napsal jsem, že Barborka, která je z našeho hlediska po smrti, se učí v nějaké škole tzv. vrozené řeči, např. tím, že se denně setkává s novými přáteli, ale zároveň jsem řekl, že se té mluvě neučíme, že ji máme vrozenou. Měl bych svůj výrok o Barborčině škole doplnit. Měl bych říci, že se tam děti a dospělí neučí v našem smyslu slova, nýbrž, že se učí jen vzpomínat, na co zapomněli během pozemského života. A zapomněli tak mnoho: Především, že my lidé i zvířata a rostliny jsme všichni bratry a sestrami a nevíme o tom. Pak po smrti si vzpomínáme na

vrozenou řeč, která s ocitla pod příkrovem množství proměnlivého jha, krátce by se dalo říci, že byla zavalena rozumem.

(2) Tvé jméno je odvozeno od svatého Martina, který je považován za představitele pravé lásky k Bohu, podobně jako svatý Jan Evangelista. Neboť nikdo nedokáže milovat Boha, kdo neumí milovat bližního jako sebe. A svatý Martin to dokázal. Tu historku asi znáš.

(3) Prithivi, řečeno sanskrtsky. Žije v nás i mimo nás, všude na světě i ve vesmíru.

Rodná matka nežije jen mimo dítěte, ale také v něm, a snaží se přiblížit k jeho vědomí svou řečí a svým citem. Proto svou rodnou řeč nazýváme mateřštinou.

(4) Toto vzájemné neporozumění tvorů mezi sebou je součástí pocitu oddělenosti, který by nebyl dokonalý, kdybychom si od začátku svého pozemského života všichni rozuměli. Musí se začít ze základu pocitu oddělenosti a dospět k úplnému pocitu spojitosti všeho se vším teprve až dospějeme tělesně i duševně.

(5) Mnohoznačnější bude v mnoha způsobech. Především se stane úplně samovolnou, dostavující se bez přemýšlení o tom, jak se má vyjádřit. Potom budeš znát její původ, tj. původ každého jejího slova a budeš znát i následky a funkce každého jejího slova.

Řeknu-li např. slovo džnátá, poznávající, které je shodné se sanskrtským slovem téhož významu, slyšíme hned kořen toho slova "znát", vědět. Ale když jsme se dozvěděli o tomto slovu pouze podle jeho použití v sanskrtu, nýbrž od matky přírody, víme, že pochází z Božské všemohoucnosti, přestože nejsme ani vševědoucí, ani všemohoucí. Chápete asi, že to slovo má povahu spojovací a nikoliv povahu rozdělovací artikulace.

(6) Je to síla poznávání správného, viveka, a uskutečňování správného, vayragya. Dvojnost se v každém slovu té řeči propojuje do neduálnosti, do jednoty.

(7) Nelam si s tím hlavu. V pohádce se mluví symbolicky. Nejde o povolání, které si člověk volí z vlastní vůle. Pravé povolání vedle toho, které si člověk volí z vlastní vůle, nebo podle svého založení, či podle příležitosti, kterou mu skýtají v životě nabyté zkušenosti, není tím pravým povoláním. Tím je jen nejvyšší smysl lidského života.

(8) Možná, že už teď by bylo dobře užívat místo slova "povolání" slovo "poslání". Raději však jeho smysl budu postupně rozvíjet.

(9) Délka jeho pobytu je vymezena a označena v Genesi chvílí, kdy Bůh vdechl do chřípí člověka svůj věčný dech.

(10) Dospívání je znázorněno v Genesi šesti dny tvoření a sedmým dnem Božího odpočinku.

(11) Kněz u křesťanského oltáře se modlival: "Přistupuji, Pane, se svou mladostí ke tvému oltáři." Vysvětlil jsem v oběti mše svaté.

(12) Tuto epizodu jsem popsal ve spisu Umění žít. Nebudu ji zde opakovat. Zde stačí říci, že ten, se kterým se hoch setkal po sedmi dnech čekání, sdělil chlapci jeho pravé povolání: Převozník. Ve scéně se vyskytovali současně dva čekající: Muž volající z druhého břehu a chlapec čekající na zvěst o svém pravém povolání. Z hlediska geografického stál muž na levém břehu řeky, chlapec na pravém. Chlapec byl tedy obrácen tváří k východu, muž k západu. Z hlediska kultovního postavení chlapce bylo tichou poctou slunci, konanou po sedm dní.

Tato pohádka se ještě netýkala nestvořeného základu všeho, a tedy také se netýkala nestvořeného jádra řeči. I vrozená řeč jen prýští z nestvořeného jádra, proto mohla být symbolizována vytékající vodou ze skály. Vrozená řeč je právě tak neustále závislá na nestvořeném jako sama matka příroda. Vedle této řeči, naučená lidská řeč je, symbolicky řečeno, onou řečí, která vznikla teprve při zmatení jazyků lidí při stavbě babylonské věže. Vysvětlil jsem, že k tomuto zmatení nedochází hned po narození člověka na světě, nýbrž u každého lidského jedince až tehdy, až on přijme za svou řeč naučenou, čímž si přestává rozumět s lidmi mluvícími cizí řečí - však řeknete, že před tím jí také nerozuměl, ale ještě ji nepovažoval za cizí řeč - ale nejen to, i naučenou řečí mluví po svém myslí přitom po svém, takže si nerozumějí nikdy úplně lidé stejné národnosti. Tento nedostatek si lidé nahrazují citovými a jinými vztahy, především samotnou tělesností.

Základem Boží řeči není artikulovaná řeč, nýbrž Moc Boží, ze které ustavičně čerpáme schopnost žít, poznávat a milovat, vlastně všechno, co tu na světě máme k dispozici. Lidský organismus je uzpůsoben tak, že do něho vstupuje tato Moc sedmi vstupy, ale jen natolik, aby lidský organismus nezničila, nýbrž aby z něj učinila nástroj, jímž se dá vrátit nazpět do vědomě prožívané věčnosti. Číslo nebo počet sedmi vstupů je pojem symbolický, je to pouhý obraz pravdy. Kdybyste jej brali doslova jako sedm něčeho, vytvářeli byste si ve své duši mentální (stvořenou) zábranu pravého poznání, kterou jste si vytvořili sami nebo ji vyčetli odněkud. Bůh je přece všudypřítomným, nemusí

odněkud někam vstupovat, není závislý na časoprostoru, ale časoprostor je závislý na NĚm.

Tato jednostranná závislost není však celkově vysvětlující pravdou. Časoprostor vykazuje také zpětný pohyb od sebe do nestvořeného. Takže nestvořené v člověku je zajištěno dvojným způsobem: je ustavičně živeno nestvořeným a ustavičně jím přijímáno zpět. Ale abychom nevypadli ze hry našeho Já, která prakticky probíhá v náruči Boží, potřebujeme se podílet také na radosti z této hry. A protože tato radost je věčná, nestvořená, nezoufejme si jen proto, že o ní nevíme a že ji nepocítujeme. Ježíš máloco přikazoval, ale neslevil z radosti. Řekl: "Radujte se, opět pravím vám, radujte se." Známe-li své životní poslání, které je všem lidem společné, nemůžeme propadnout zoufalství ani při pocitu největší opuštěnosti.

Zbývá mi k této pohádce říci, proč jsem zvolil jako symbol správného povolání právě převoznictví. Vedly mne k tomu mnohé důvody. Vynechám ty osobní, o nichž jsem psal v Umění žít. Převážený člověk je symbolem někoho, kdo při převozu sebou přináší duchovní světlo, v našem případě znalost pravého poslání člověka. Pro světlo se musíme odhodlat doplout k druhému břehu, vynaložit úsilí. Neměli bychom však zapomenout, že to světlo, které jsme přiblížili ke svému břehu, není našim světlem, nýbrž světlem toho, který je přinesl s sebou. A on sám je jenom prostředníkem, právě tak jako je prostředníkem Moci boží matka příroda a naše rodná matka. Tím chci říci, že schází-li na naší cestě vděčnost všem podílníkům na našich zkouškách i úspěších, zůstali jsme nevědomí, nedokážeme uvědoměle milovat bližního, a tím nic neubíráme na svém pocitu oddělenosti a zůstáváme oddělenými ve svém vědomí.

Budme milosrdní, kde je toho zapotřebí a nikoliv tam, kde se chceme ukázat milosrdnými. Převozník nesmí přestávat plout přes řeku, ale nikoli kvůli sobě, ale kvůli tomu, který se potřebuje dostat přes řeku.

18. 2. 1991

Pohádka o tom, na co musíme zapomenout

(Měl jsem velmi přesnou představu o tom, jakým pohádkovým způsobem mám psát. Byla to tak dokonalá představa, že jsem ji považoval za nezapomenutelnou. Jakmile však jsem dostal do ruky knížečku Desmond Doig: Matka Tereza, život a dílo, edice Řád, K. Dachovský, Sarajevská 13, 120 00

Praha 2, nahmátl jsem stránku 7 až 8, zapomněl jsem tak dokonale na pohádkové pojetí této kapitoly, že si na ně ani dost málo nemohu vzpomenout. Tomuto zásahu rozumím, a proto budu citovat z uvedeného dílka toto:

*Ptal jsem se Matky Terezy, jak je možné, že právě při cestě vlakem jí Bůh projevil své přání, aby mu sloužila a nacházela ho mezi vyvrženými, např. mezi malomocnými. Řekla: Zůstává-li ještě nějaká nejistota, je čas padnout na kolena. Při tak pokorné modlitbě se Bůh nemůže nikomu uzavřít, protože ta modlitba pochází z nitra. Pak už neexistují pochyby. Člověk pak může mít pochyby jiného druhu, ale pochybnosti o tom, co má dělat, už nikdy nepřijdou....Ne, nikdy jsem neměla pochybnosti...A jsem přesvědčena, a důvodem toho je, že si Bůh přeje, abych věděla, že jsem to nedělala já, že je to jeho vůle, ne má. Já jsem mu pouze k dispozici. Bez něho nemohu dělat nic. Člověk musí být úplně prázdný, aby Bůh mohl vstoupit dovnitř a mohl dělat, co chce...To je na Bohu nejkrásnější, nezdá se vám? Že je všemohoucí a přece se nikomu nevnucuje... Samozřejmě, člověk musí dělat všechno tak, jako by to záviselo na něm - ale to ostatní musí přenechat Bohu...Existují i nadále chyby, mnoho chyb. My můžeme dělat chyby, ale on nemůže udělat žádnou, dovede z člověka vykresat dobro. To je na Bohu krásné, že? Dovede se snížit a dává člověku pocítit, že je na něm závislý. Tak tomu bylo i u Panny Marie. Když k ní přišel anděl a řekl: "Máš se stát Ježíšovou matkou," zřekla se své vůle a odpověděla: "Ať se stane podle tvého slova. Jsem služebnice Páně." Protože se Marie odevzdala, přišel Kristus na svět. Jinak by se Ježíš Kristus nenarodil. V okamžiku, kdy přijala Ježíše, byla její první myšlenka darovat ho jiným, spěchala do domu své příbuzné Alžběty. A co tam dělala? **Vykonávala práci lásky ke světu. Bůh milovat svět tak, že dal světu Krista a Kristus milovat svět tak, že za svět dal svůj život. Vždycky dávat, řekla matka Tereza s úsměvem, vždycky dávat."** Konec citátu.*

Vidím, že jsem se nevyjádřil dost jasně. Matka příroda se ztrácí z podoby lidské a nechává dítě sedm dní bez osobní útěchy, aby se vyprázdnilo od své osobní vůle a nahradilo ji trpností. Jiná vůle než jeho se blížila ke břehu, dříve než i dítě mohlo napřed spatřit a pak slyšet její vysvětlení. Toto vysvětlení bylo výrazem moci, která byla obsahem té vůle. Ale dítě muselo dále dělat chyby růstu. A takhle nepohádkově mám psát dál.)

První zapomenutí:

Nikdo z lidí nepřichází na svět jen z vůle rodičů. Rodiče se neohlížejí na vůli Boží, ani by se nepovažovali za skutečné rodiče,

kdyby si uvědomovali, že bez vůle Boží by se jim dítě nenarodilo. A oni musí mít pocit skutečných rodičů právě tak, jako jej mají zvířata a rostliny. Tento pocit je vtělen do zárodku a do rostlinného semene, takže zevně není patrný. Zůstaňme však jen u člověka. Vůle Boží je složitá záležitost. Řekli jsme si v prvních čtyřech pohádkách, jak moc Boží připravovala pro člověka tento svět, aby byl obyvatelný právě pro člověka. Zatím jsme si neřekli ani slovo o tom, že naše nesmrtelná individualita, nesmrtelná a nestvořená duše, o níž se v Genesi mluví jen jednou větou, jako o vštípení dechu Božího do chřípí člověka, tato duše stála při našem zrodu na svět a jak. Úplně stejným způsobem jako Panna Maria při narození Ježíše. Na to jsme museli zapomenout nejpozději v okamžiku narození člověka, protože kdybychom byli na to nezapomněli, nemohli bychom lidsky žít. Nesmrtelná duše za sebe od okamžiku narození začala vytvářet smrtelnou duši, a ta bere sílu ke svému životu z nesmrtelné duše, jedná tak, že její činnost musí být přeneseně patrna našemu vědomí - jako bychom všechno dělali my sami smrtelní - aby nesmrtelná duše mohla zasahovat do našeho pozemského života konkrétním způsobem.

Mám se však chopit myšlenky matky Terezy.

Citoval jsem základní její myšlenku převzatou z Bible: "Bůh miloval svět tak, že dal světu Krista a Kristus tak miloval svět, že za svět dal svůj život."

Matka Tereza se zajisté snaží dokonaleji než my dávat svůj život za život lidí ve světě, ale tímto správným způsobem dokáže milovat svět jen do té míry, do jaké jej poznává. Poznává jej tak, jak jej poznávali učedníci Páně, a proto pomáhali trpícím a nemocným, ale nemůže, podobně jako nemůžeme my, dát svůj život za celý svět, nanejvýš jej může položit za konkrétní trpící.

Ted' však dávej dobře pozor! I ona umře po tak poctivě a správně prožitém životě. Neuvědomí si, že svou běžnou, nám všem společnou smrtí, i ona, jako my všichni méně poctiví, položila svůj život za svět.

(Barborka teprve za čas po fyzické smrti se dozví, že i ona položila svůj život za svět. Tím že umíráme, pokládáme svůj život za svět. Tak by se dalo dost nepřesně říci: aby jiní měli na Zemi více místa po nás. To by ovšem bylo směšné tvrzení, ale dodáme-li, že jde o místo pro další obětované, výrok se dostává na jinou úroveň. Jenomže se ještě nevyznáme v jedné věci. Kdybychom byli lékaři a z profesionální povinnosti bychom se pokoušeli o resuscitaci nějakého člověka, a věděli bychom už napřed ze zkušenosti o takovém případě, že jen jeden z deseti případů do-

padne dobře a pacient se vrátí do života, nedokázali bychom na otázku, proč se ten případ zrovna zdařil, jinak odpovědět než, že "šlo o dlouhou svíčku". Barborka tu dlouhou svíčku neměla k dispozici. My se samozřejmě s takovou odpovědí nespokojíme. Už teď vidíš, a budeš toho svědkem stále více, že Barborka má na svůj život větší vliv, než kdyby byla zůstala naživu. Jako bys přejímala její nedokončenou úlohu, nějaké podivné požehnání, které se dá zase velmi snadno odbýt slovy: "Každé zlo přináší nějaké dobro." My se s takovou odpovědí nespokojíme. Ale o tom si povíme později. Ale vraťme se k věci.)

Druhé zapomenutí:

My si nepřejeme umřít za svět, nýbrž naopak přejeme si pro svět žít, a tak je to správné. Tato touha je přirozeným následkem naší zapomnětlivosti, která je svým způsobem povinná. Člověk musí nejpozději v okamžiku narození zapomenout, že přišel na svět, aby se za něj obětoval. V tomto zapomenutí je udržován samotnou nesmrtelnou duší, která ustavičně živí svým neutuchajícím věčným proudem živou smrtelnou duši v neklamném pocitu, že má k dispozici věčný život. Toto povinné zapomenutí je zdrojem naší radosti.

(Bylo by dobře, kdybychom si právě zde připomněli jednu událost ze života Pána Ježíše a Panny Marie, která se stala v Kani Galilejské v podobě prvního Ježíšova zázraku. Jestliže Panna Maria při této události představuje naši nesmrtelnou duši a všichni učedníci Páně všechny naše lidské vlastnosti po jejich počátečním zapojení do Kristovy oběti, pak docházíme k překvapivému zjištění: Učedníci jsou připravováni také radostí na nastávající strádání a oběť. Z plnosti života člověka na světě nemá být nic ubíráno, ani radost, ani nastupující oběť. Také míra oběti je provázena patřičnou mírou radosti. Začlo to radostí ze světského veselí a pokračovalo to radostí z pomoci trpícím. V radosti lze také pozorovat etický, mravní růst. Nepodceňujme přitom úlohu Panny Marie, nesmrtelné duše při proměnění vody na víno. Jest to velký příspěvek k pochopení dostavujících se milostí a darů přechodného rázu na mystické cestě. Nebýt podnětu Panny Marie, že "nemají co pít", nebyl by se zázrak uskutečnil. Zároveň tu máme částečnou odpověď na otázku, co rozumět tím "a bude mu vše ostatní přidáno", bude-li hledat především království Boží. Nesmíme takových radostí vyhledávat, ke kterým dává podnět a svolení nesmrtelná duše.

Připomínám, že při té příležitosti, onoho 21. 11. 1939 jsem se dozvěděl, co mám na tomto světě dělat a mohl jsem se podle

této vědomosti bezpečně zařídit. Ale zařídil jsem se podle toho ve všem, až na jednu maličkost. Nechtěl jsem se oženit, mít manželku a děti. Toto zdráhání mělo dvoustranně nedozírné následky, a moc nepomohlo, že jsem věděl aspoň o jedné straně těchto následků. Nepřestával jsem smlouvat "ještě ne", ještě třeba jinak mohu být zástupně poslušen. Omlouval jsem sebe tím, že přece stačí, jsem-li živ bezpohlavně a v myšlenkách čistě. Mistr Lao c by byl na to řekl: "Je-li ti něco přednostně příjemno, nejsi schopen na cestě učinit další krok.")

Už napřed bys měla vědět, že se chystám k tomu, abych vysvětlil další povinné zapomenutí, při kterém ztrácíme sebe samého.

Přistupuji znovu k myšlence matky Terezy. "Být prázdný a pokorný". Je to vysvětlení podle příkladu Panny Marie a Pána Ježíše. Ale mezi námi a tímto příkladem stojí 2000 let tápání křesťanů. Příčina našeho neúspěchu v této věci je někde jinde. Napřed jsme museli vyvinout největší osobní vůli, abychom vyčerpali všechny prostředky nám propůjčené k tomuto dílu, a pak jsme museli od své vůle odstoupit, ztratit ji, zapomenout, že jsme také něco provedli a něco si zasloužili. Dost dlouho vydržíme s dojmem, že jsme si něco zasloužili, a je to pochopitelný následek toho, že žijeme na tomto světě a zapomínáme, povinně zapomínáme, že všechnu sílu ke svému konání máme od Boha. A On je tak velkorysý, že nám ani v nejmenším nepřipomene, jak mu máme být za všechno vděční. Neznáme nikoho, kdo by se takhle choval, takže nás takové chování Boží ujišťuje v tom, že Bůh buď vůbec neexistuje, nebo se o nás nestará.

Přesvědčil jsem se už v době, kdy jsem ještě ani nemohl věřit na Boha, od dvou do čtyř roků života, jak člověk sebe miluje a jak si myslí, že může sám obhájit svůj život. Při operacích za vědomí jsem křičel a vzpíral se, abych lékařům znemožnil pokračovat v operaci, ale ukázalo se, že jsem se svým odporem dlouho nevydržel. Přestal fungovat hmat a já jsem opustil svou vůli. Vědomí není závislé na funkci smyslů. Totéž se stalo Barborce v okamžiku smrti, jenže ona nemohla uhájit své živé hmotné tělo a její duše se přestěhovala do jemnějšího těla, ve kterém dosud žije. Toto jemné tělo máme všichni a hmotná smrt je nemůže porušit.

Máme připravenu půdu pro vyslovení dalšího povinného zapomenutí, a tím je umět zapomenout na sebe. Ale to bychom neuměli sami dosáhnout, kdybychom neměli čtyři pomocníky, o nichž víme, a celou řadu jiných pomocníků, o nichž nevíme.

Čtyřmi pomocníky, o nichž víme, jsou: tvrdý spánek beze snu, intenzivní činnost takového druhu, že nám jde jen o ni a ne o nás, nezištná láska k bližnímu a námi nevyvolané události.

(Napřed bych se měl vypořádat s pomocníky, o nichž nevíme. Jsou to síly pořád k nám přitékající od Boha přes náš pro jejich příjem dokonale vybavený organismus a jsou to tytéž síly, které se rovněž ustavičně od nás vrací zpět do Boha, jsouce mezitím obohaceny naší a dalšími úrovněmi existence a vědomí. Jejich hlavní smysl spočívá v tom, že nejsme oddělenými bytostmi ani od stvořeného, ani od Boha a těšíme se z tohoto spojení aniž o tom víme a máme otevřenou cestu ke všemu stvořenému i k Bohu.)

Jsme denně nuceni na sebe zapomenout, když tvrdě spíme beze snu. Je to dokonalý odpočinek od sebe, ale nejen to, jde tu o obnovu vědomí opravdu spojeného s Bohem, bez našeho úzkého úseku vědomí. Zúžení našeho vědomí za běžného stavu bdělého vědomí bez mezery povahy spánku by mělo za následek ztrátu jistoty nebo oslabení jistoty, se kterou si počínáme jako bychom byli věčnými bytostmi. Ustavičně bychom trnuli strachem, že umřeme.

(O tom jsem se přesvědčil ze života zvířat, především z husího transu, do kterého jsem vstoupil za pomoci těchto zvířat. Husy nemají potřebu si udržovat podvědomý pocit nesmrtelnosti, protože nemusejí udržovat komplexní strukturu organismu, jaký máme my lidé, ale přece jen i ony se musí přibližovat pocitem sounáležitosti jednotlivé husy se stádem, tj. rozšířením vědomí, k nesmrtelnosti. V tom transu neměly husy tělo, proměnily se tam ve světelný efekt života. Ani já jsem tam neměl tělo a cítil jsem se zajedno s celým stádem husí, se kterým jsem prodléval v jejich transu. I husy zažívaly tuto jednotu života se mnou. Nedivil jsem se, že po probuzení mne považovaly za bratra, jehož světlo svítilo více a jinak než jejich, takže mne poslouchaly. Vodíval jsem je na pastvu za sebou, nikoliv před sebou s proutkem v ruce. Člověk husí trans nepotřebuje, protože ten má jen povahu časoprostorovou, tedy stvořenou. Člověk ve spánku obnovuje paměť na svou nestvořenou podstatu, nezávislou na času a prostoru, a odtamtud bere jistotu, kterou zvíře nemá. Jako jsem začal rozumět husám, tak rozumím pomocí nepatrně rozšířeného vědomí i duším žijícím v záhrobí, a nemusím znát jejich řeč. Co se týče duší, které jsou už svobodné a nejsou závislé na ničem stvořeném, nýbrž jedině na Bohu, a jsou v jeho příbytku, vyzařují odtamtud existencí Boží, poznáním Božím a láskou Boží, neboť dovršily úkol spočívající v tom, že jsou lidé stvořeni k obrazu Božímu. O svatě Terezii z Avily

např. vím, že pomáhá lidem podle vůle Boží, a to velmi konkrétně, protože zná situaci těch, kterým pomáhá. Nehraje si na všemohoucího Pána Boha, ale tam, kde pomáhá, jedná v souladu se Všemohoucím a Vševědoucím. Je ve stavu nebe, a tam se už nemusí starat, jen i tam musí milovat, a tato samovolná láska ji bezpečně vede.)

Tvrký spánek jako dokonalý prostředek, jímž si odpočíváme od své omezenosti, neboť zároveň zatím svému vědomí nemůžeme dopřát vnímání příbytku u Boha, který tam máme připraven od věčnosti, tento druh tvrdého spánku je, smím-li se vůbec lidsky o něm vyjádřit, zároveň jedinečným prostředkem utajení života ve věčnosti, i trvalou, pravidelně se opakující posilou pro hledajícího království Boží, přičemž není ani třeba, aby i běžně v životě pozemském přebývající člověk vůbec se nestaral o království Boží, a přesto oklikami bez starosti o ně do něho krácel prostě tím, že žije jako člověk na Zemi, ano právě na planetě Zemi, kde jsou jedinečné podmínky pro tuto samovolnou cestu, a kde nad to má k dispozici v sobě celý vesmír v malém, aniž o tom ví. To je konečně další utajení, které souvisí s utajením předešlým. Kdyby tyto věci nebyly běžnému člověku utajeny, přestal by svým životem podporovat pomoc Boží vesmíru, tedy poskytovanou Bohem vesmíru, přestal by stát na straně Spasitelově, který vede všechno stvořené do věčné svobody. Tady ti možná napadne, že se tu vyskytuje další utajení, a to utajení absolutní jednoty Spasitele se Stvořitelem a Duchem svatým osvětitelem. Tohle však není utajením, nýbrž pouhou nevědomostí člověka o tom, že tato svatá Trojice nikdy společně nezačala působit, nýbrž věčně společně jedná, ale my si toto jednání musíme uměle rozkládat do trojího působení, abychom si vůbec mohli učinit jakous takous představu o všemohoucnosti Boží.

Proč zatím nevíme o utajené jednotě lidského jednotlivce s Bohem a proč ji prostě zaspáváme v tvrdém spánku? Protože musíme sestoupit do základního pocitu oddělenosti všeho od všeho, který ve všem stvořeném existuje, abychom tomuto stvořenému mohli zblízka podat pomocnou ruku, zblízka, ne odněkud z nadoblačné výšky, abychom mohli jednou milovat vesmír jako svého bližního a jako sebe a pomáhat oběma nastupující, pro nás vědomě nastupující spasitelnou a osvěcující láskou Boží, která je v nás i v celém vesmíru skryta. Promiň mně, Martinko, že jsem musel zapomenout na pohádkové podání, a musel jsem začít psát věčněji. Nelam si hlavu s tím, že třeba dnes ještě všemu napsanému nerozumíš. Dospělí na tom nejsou lépe než ty. Vždyť je velký rozdíl mezi tělesnou dospělostí, duševní

dospělostí a nakonec duchovní dospělostí. To jsou ta tři podlaží v našem a Noemově korábu. Nemalemyslni! Všechno je v každém z nás dokonale připraveno ke svému rozvinutí, jak věděl svatý Pavel, když řekl, že smysly, ani oko, ani ucho tuto nádheru nemohou vnímat.

Zatím jsem vysvětloval těžší stránku věci: že i povinné zapomenutí je velmi užitečné. Stejně užitečná jsou povinná vzpomnutí. Prvním z nich je vzpomnutí na lásku k bližnímu jako na nepostradatelný prostředek k nabytí lásky k Bohu. Mám však za to, že bych měl doporučit při této příležitosti malou knížku Alfréda Fuchse O deseti svatých. Je to zatím jediná kniha o svatých, která ob stojí ve světovém měřítku. Alfréd Fuchs. Lidová demokracie o něm píše jako o novináři dne 18. 2. 1991 toto: Před 50 lety, dne 18. února 1941, byl umučen v koncentračním táboře Dachau český novinář a katolický myslitel PhDr. Alfréd Fuchs. Ve smrti heroickým způsobem osvědčil zásady a pravdy, které hlásal. Patřil k těm intelektuálům prvních desetiletí dvacátého století, kteří dlouho hledali, rozumem se dopátrávali vyšších životních hodnot, hlásali zásady universalismu a spolupráce.

Narodil se v pražské židovské rodině dne 23. 6. 1892. Po maturitě studoval na filozofické fakultě KU a zároveň chodil na některé přednášky teologické fakulty. Každého udivoval svou vynikající pamětí, nadáním a pracovitostí. S literární a žurnalistickou prací začal již ve studentských letech. Jako čtrnáctiletý vydal dva překlady Heinyovy poezie, jako dvacetiletý student překlad Goethových balad. Přispíval do celé řady časopisů nejrůznějšího zaměření, nejčastěji do Lidových listů. V jeho článcích a literárních pracích nacházíme dokonalost i obdivuhodné úsilí o syntézu, která je plodem jeho uvědomělého křesťanství (konvertoval již r. 1921).

Své nevšední schopnosti a kulturně politickou vyspělost uplatnil v řadě publikací, jako například: Novinář (1924), Dnešní myšlenková krize (1926), Autorita (1930), Zákulisí novin (1931), Chytrost či moudrost v politice (1932), Kurs křesťanské státovědy (1938), Propaganda v demokracii (1938), Anekdoty o řečnících (1939).

Dr. Fuchs byl velmi váženou osobností a v literárních kruzích měl mnoho přátel. Patřili k nim O. Březina, J. Š. Baar, J. Florian, V. Zahradník, norská spisovatelka S. Undsetová, francouzský básník P. Caludel, anglický spisovatel G. K. Chesterton aj.

V říjnu 1940 byl dr. Fuchs zatčen, vězněn na Pankráci, v Tereziňě a pak poslán do Dachau s poznámkou, že jeho návrat je

nežádoucí. Do vlasti byla přivezena jen urna s popelem a uložena na hřbitov v Praze - Břevnově...(napsal Stanislav Zeman)

Píši o něm proto, že byl mým učitelem v České akademické lize v Praze od roku 1934 do roku 1938 vedle dr. Dacíka, dr. Habáně, dr. Urbana a jiných. Byl lepší než jmenovaní teologové, protože měl bohatou vnitřní zkušenost a k tomu úžasnou hbitost intelektu. Uměl obhájit největší tajemství víry.

Vedle jeho knihy O deseti svatých si nejvíce cením knihu aforismů Křesťan a svět.

Budu teď psát o příkladu prostáčků, a byl bych rád, kdyby sis dovedla vážit jak těch prostých, tak těch nejvyš vzdělaných. Dr. Fuchs byl schopen přímočarosti těch prostáčků, rozum mu nezatarasil cestu k Bohu. Kdyby byl žil vedle zprvu méněcenného člověka svatého Josefa Kupertinského nebo Gerarda Majella, byl by si jich vážil stejně jako největších mudrců. Uvedu podle knihy Naše světla od Rudolfa Schikory, vydáno Exercičním domem ve Frýdku 1947, např. tato jména prostáčků: sv. Vavřinec z Brindisi (1559 - 1619), sv. Vavřinec Justinián (1381 - 1455) a sv. Vavřinec, jáhen, za živa upálen r. 258. Ale nejvýznamnější mezi těmi prostáčky byl svatý Josef Kupertinský (1603 - 1664). Byl uchvácen v mládí myšlenkou, že patří Bohu a že se s ním musí setkat ještě během svého pozemského života. Ve své prostoduchosti si myslel, že kněz u oltáře je vědomě spojen s Bohem. Proto toužil být knězem. Neměl k tomu jinak nejmenší předpoklady. Stěží se naučil číst a psát, ale podle pravidla, že náhoda je služkou bláznů a pro svou nezlomnou víru v Boha, stal se, zevně nahlíženo, celou soustavou náhod napřed knězem a pak nejmoudřejším člověkem své doby. Moudří k němu chodili na radu. Uvedu však jako pohádku příklad děvčátka žijícího ve 20. století. Smím!

Byl jsem svědkem hrdinného dětství malé asi pětileté Julinky, která - aniž chtěla spáchat sebevraždu - umřela proto, že jí rodiče nedovolili jít svým životem vědomě k Bohu. Marně se snažil výborný lékař Příbyl zachránit její život. Tady léky a péče přicházející zvnějška nepomohly. Julinka potřebovala schválení a podporu od nejbližšího okolí. Její otec dceři přísně nařizoval, aby nechodila s babičkou do kostela, aby se nemodlila, aby přestala věřit na Boha, že je to všechno nesmysl. Julinčina maminka sice nechávala ji s babičkou chodit do kostela, ale když by byl její manžel přišel o místo proto, že nechává svou dceru veřejně vyznávat Boha, smířila se s tím, že babička, její maminka, odejde z rodiny a Julinka bude mít vychovatelku, která dítě bude poučovat

o nevěrectví. Od té chvíle Julinka, jsouc násilím odtržena od zbožné babičky, začala chřadnout, přestala jíst a umřela.

Po smrti malé Julinky měla její matka živý sen, ve kterém viděla dceru stoupat po žebříku do nebe. Volala na ni, aby se vrátila. Ale Julinka odmítala: "Nemohu se k vám vrátit, protože jste mi bránili, abych šla k Bohu. Jdu bez vašeho svolení a nevrátím se."

Sen byl tak živý, že si její matka nedokázala ponechat jen pro sebe a svěřila se o něm bez vědomí svého manžela přítelkyni, paní Boženě Brtnové, o které věděla, že je věřící. Ptala se jí, co by se dalo pro Julinku učinit. Paní Brtnová přišla ke mně na radu.

Řekl jsem jí: "Julinka měla velmi dokonalou, přestože dětskou představu o tom, jaký duchovní smysl má její život. Tento smysl se dá naplnit jen životem v lidském těle. Ze snu je patrné, že Julinka tento duchovní smysl života neopustila. Jenže po smrti svého hmotného těla nemá toto živé lidské tělo k dispozici. Jen ono v sobě obsahuje všechny vesmírové síly pocházející od Boha, pomocí nichž je člověk přiveden na svět. Jedině týmiž silami by se mohla Julinka zase vrátit k Bohu. Na této cestě zpět platí, že z těchto sil nesmí nic chybět, aby se takové spojovací dílo mohlo uskutečnit. Lidské tělo představuje sílu od Boha, o které by se zjednodušeně dalo říci, že dělo máme proto, aby nám zprostředkovalo návrat k Bohu. Není ničím jiným nahraditelné. Zeptejte se, paní Brtnová, zda by ta maminka byla ochotna porodit znovu Julinku a slíbit jí, že jí nebude bránit v náboženské výchově."

Paní Brtnová tento slib a ochotu té paní dostala. Pro manžela té paní bylo srozumitelné jen to, že jeho žena nemůže žít bez nějakého dítěte. O Julince nepadlo mezi manželi ani slovo. Otec dítěte měl jedinou výhradu. Kostel ve Vizovicích ani babička tamtéž mu už nevadily, ale doktora Příbyla nepřestal podezřívát z toho, že Julinku špatně léčil a že jí způsobil smrt, proto zakázal se s ním stýkat. Ve Vizovicích se seznámili s lékařem Hubem, který byl mým dobrým známým jako spoluvězeň v koncentračním táboře Sachsenhausen-Oranienburg. Byl nábožensky založen a mnou v tomto smyslu "zkažen". Tam také babička Julinčina měla svůj domov, takže nová Julinka tam žila podle svého založení nerušeně. (Dali jí jiné křestní jméno, které neprozradím.)

Julinčina maminka se však přece jen občas se svou dceruškou potěšila ve Zlíně. Chodila pro jistotu jinými ulicemi než kde je kostel. A tu se stalo něco velmi zajímavého.

Maminka s Julinkou se nechtěně potkaly na ulici s doktorem Příbylem. A tu malá holčička slušně pozdravila doktora: "Dobrý den pane doktore!" (To místo setkání jsem si dal ukázat, abych znal ve městě trasu, kterou Julinka trefí, neboť jsem toužil se s ní setkat.)

Maminka s dcerou šly naštěstí opačným směrem než doktor, takže se spolu do řeči nedostali. Zato maminka si dceru pořádně vyzpovídala:

"Jak víš, že je to doktor?"

"Ale maminko, což si nepamatuješ, že mne tenhle doktor léčil dříve než ten u babičky?" Líčila pak způsob léčby a pamatovala si, že jí tehdy přestalo chutnat jíst. Dále všechno bylo vymazáno z její paměti. Kdy ten výmaz končil a kde začínal novým záznam? O tom ti povím v dalším příběhu o Julince.

Nečekaně jsem se dověděl o tom od samotné Julinky dne 18. července 1960, poslední den před odjezdem s celou rodinou ze Zlína do Plzně, kde od té doby bydlíme. Netušil jsem, proč se mám na cestě Zlínem zastavit též u kostela, ale znal jsem podobné nečekané pokyny a věděl jsem, že jim mám vyhovět ihned bez váhání, jinak zanedbám možnost poučení mně se naskytující. Jdu tedy kolem kostela a spatřím, že z něho vychází paní Božena Brtnová s Julinkou, kterou jsem ještě nikdy před tím neviděl. Julinka mě slušně pozdravila místně zvyklostním způsobem:

"Dobrý den, strýčku. Tetička Boženka mi právě řekla, že odjíždíš daleko pryč."

"Ano, a tys Julinka?"

Děvčátko na to:

"Vím, že mě znáš, ale takhle mě jmenuje jen teta Boženka. Naši o tom nevědí. Ty však o tom víš, vid' strýčku. Vždyť jsi byl přítom právě jako tetička."

Neptal jsem se, při čem jsem byl, protože jsem věděl, že se Julinka rozpomněla, jak se dostala do tohoto nového těla. Stalo se to pomocí shodného zacházení s dospělou myšlenkou na duchovní smysl lidského života. V tomto případě si vzájemně pomáhali při zhmotnění této myšlenky: maminka zemřelé první Julinky, která musela myšlenku porodit, Julinčina babička, která si přála napravit minulou chybu, že si dala Julinku vzít, tetička Boženka, která věřila na převtělování a jediná znala všechny zúčastněné osoby i obsah myšlenky a já, který dovedl utnout drakovi-času jedním mávnutím mečem všechny tři hlavy.

Věz, že jsem tím dořikal všechna povinná zapomenutí. Každý člověk představuje při svém narození myšlenku připravenou k tomu, aby se z ní vyvinula touha po duchovním životě v náruči Boží. Myšlenka Julinčina měla jen tu přednost před mnoha milióny lidí, že musela přestát v plném svém rozsahu nepohodu a odpor, které ji potkaly. Mohlo se tak stát jen proto, že blázinkovi dítěti posloužila náhoda jedinečným způsobem. My rozumní a dospělí se nesmíme na náhodu spoléhat, ta jedná jen za bláznů. Jak by k tomu oni přišli, že nemají náš rozum a nemohou podle toho jednat. Mají jen cit, který jim dovoluje, aby nepropadli beznaději.

(Zbývá mi vysvětlit jen dva pojmy: stětí tří hlav drakovi jednou ranou a převtělování. První pojem: Člověk vnitřně prošel - a to není časoprostorová záležitost - šesti dny Božího tvoření a sedmým dnem Božího odpočnutí, dále rájem, pádem z ráje, potopou svého světa zmatením jazyků při stavbě babylonské věže, proto je vnitřně připraven pro duchovní růst. Musí ještě překonat mnoho mnoho překážek. O jedné jsme si promluvili v případě Julinky. O jiném bychom si mohli promluvit u případu Barborky, ale to je případ běžného přerůstání myšlenky původně spojené s pocitem oddělenosti do myšlenky zbavené tohoto krunýře.

Převtělování, jak se mu vulgárně rozumí, neexistuje. Například myšlenka první Julinky přerostla svou povahou a podstatou hranice lidské bytosti nadané pocitem oddělenosti. Tato myšlenka nesměla být znovu spoutána tělem, nýbrž naopak tělem osvobozena od stávajících překážek postavených záměrně do cesty dualistickým řádem. I ten pochází od Boha a je hrou lásky věčné naší individuality, Indové říkají Atmana. Museli bychom mít možnost ocitnout se v nynějším postavení Julinky, abychom **věděli**, jak je blažená a jak my všichni jsme vnitřně blažení, i když o tom nevíme. Blažení proto, že jsme všichni dětmi Božími, které jen zdánlivě od Boha odešli, ale skutečně se k němu vracíme. Lidská duše má potřebu tohoto návratu. Viz podobenství o marnotratném synu. Na něm se dá ukázat, právě jako na smrti Ježíšově na kříži, že nejde o převtělování, nýbrž jen o chvilkové zapomenutí, aby hra lásky byla úplná. Vysvětlil jsem jen velmi zhruba trikaladristi a hru na schovávačku. Více v této pohádce učinit nemohu.)

26. 2. 1991

Pohádka o dvou sudičkách

(Důležité upozornění před začátkem pohádkového vyprávění. Pohádka je mi opět jen záminkou k tomu, abych tě mocí obrazu pravdy přiblížil k pravdě samé. Život lidský je jakousi ustavičnou aproximací, přibližováním k pravdě. Narození člověka na svět právě tak jako odchod člověka ze světa, oba úkazy jsou velkolepým obrazem neustávajícího pochodu člověka k pravdě. My se radujeme při příchodu člověka na svět a pláčeme při jeho odchodu. Oběma od sebe se lišícími stavy prozrazujeme, že nechápeme, co se tu vlastně děje. Nejde tu o pouhé přivolání člověka k životu nebo o pouhé jeho odvolání z něho. Je pravděpodobné, že ti zatím uniklo tohle.

Já je v drobném lidském životě orámováním malé části cyklu dlouhé cesty celého vesmíru ze stavu být stvořen, a tedy být nesvoboden, do stavu uvědomit si, jsem nestvořen, jsem svoboden, a dokonce od věčnosti svoboden. Dnes o tom ovšem nevím a tato nevědomost není něčím, na čem by nám nemělo záležet. Zatím však budu muset pokračovat v rozkouskování celku, ale budu přitom trnout netrpělivostí, až si budu smět aspoň vzpomenout na Otcovský dům poznání a lásky. Martinko, drž mi palce, abych nepolevil a nezůstal u pouhé pohádky.

V minulé pohádce jsem se snažil vysvětlit, co všechno dokáže hrstka lidí, která se zaměřila za stejným cílem. Dokáže prosadit znovuvynoření myšlenky i přes hranice smrti. To se dá provést jen tehdy, když jde o myšlenku dozrálou a zdánlivě přerušenu nebo dokonce smrtí zmařenou. Přitom je nutné, aby všichni zúčastnění jednali tak, jako by nebylo jiné síly a jiného vlivu než vlivu jejich vůle. Opravdu musejí všichni zúčastnění jednat tak, aby se všechno zdařilo jen jejich úsilím. Ale aspoň jeden z nich by měl vědět, že tomu tak není, a přesto by nepolevil ve vlastním úsilí, nýbrž naopak, tam kde ostatní ztrácejí víru, měl by projevit pevnost poznání, stále nově nadřazovaného nad povrchovou nevěrou. Martinko, přej mi, abych se vydržel tvářit jakože já všechno nebo aspoň něco dělám sám.

Jde-li o to, aby se znovu vynořila myšlenka tak výtečná, jakou měla Julinka, pak lidská vůle působí v souladu s vůlí Boží a uskutečnění dobrého úmyslu nedá na sebe čekat. Kdyby ses však Martinko o totéž pokusila v případě Barborky, nejednaly byste podle vůle Boží, tj. ve shodě s vůlí Boží, protože Barborka neměla žádnou dozrálou představu o životě jako Julinka. Naopak vykonává úlohu v jemném těle a stále dokonaleji do ní vrůstá, která není tělesně vymezena, takže může např. působit i na tebe, přestože pozemské tělo nemá, a kdyby je měla, působila by jen tělesně, a to by v jejím případě nedospělé ideje bylo věru málo. Přev-

tělení ideje je jen jedním z mnoha nástrojů podpory duchovního vzestupu. Nepokoušej se o nic takového v případě Barborky, protože v tomto případě bys nebyla kompetentní k tomu, abys mohla rozhodovat. Festíná lente! Pospíchej pomalu! A také jinudy! Chyba, že se s Barborkou nevidíš, není na její straně, nýbrž obecně řečeno, jdeš a půjdeš jinudy.

A mně jde teď o to, abych ti vysvětlil ono "jinudy", tj. jaké síly účinkují při utváření děje lidského života od chvíle narození člověka na svět až po jeho fyzickou smrt. Opět nebudu chtít dokazovat nic více.

V četných pohádkách se dovídáme, že u kolébky každého dítěte stojí sudičky, které dítěti určují průběh jeho života. Pokud se těmi sudičkami myslí síly pocházející z vůle Boží a pokud se v pohádce správně říká, že tyto síly neurčují definitivně běh života, nýbrž společně s jinými silami, kterým říkám události nadosobní povahy, a pokud jednájí během celého lidského života, pozměňující ustavičně jeho průběh, je podkladem obrazu pohádky pravda, tedy obrazu pohádky samotná pravda.

Nadosobními silami myslím **jednak** síly pronikající do nás ze sedmi úrovní vědomí, z nichž jen jedna je aspoň částečně otevřena a stává se v tomto smyslu osobní, zatímco ostatní zůstávají zdola nahoru zavřeny, a proto je nazývám nadosobními, **jednak** vliv událostí nezpůsobených jedincem, které ho provázejí na každém kroku. Obojí, jak síly z vyšších úrovní vědomí působící na naši úroveň vědomí, tak události, za které, jak se zdá, nemůžeme, jednak duševní stavy, které, pokud ještě primitivně myslíme, nám přinášejí nepokrytě ustavičně se mísící vlivy nadsmyslové s vlivy smyslovými. Tohle poslední by mohlo být nesrozumitelné nebo mnou vymyšlené. Ale na tyto zkušenosti si pamatuji z útlého mládí, kdy jsem žil ještě v náručí přírody.

Když mě ve stavení a nikde v nejbližším okolí nemohli najít, moje maminka pomocí nějaké bezdrátové telegrafie, zamontované současně v ní, ve mně a v přírodě, jí prozradila, kde jsem. Ani se nenamáhala a řekla mému staršímu bratranci Vašíkovi:

"Vylez na stráň po cestičce až k okraji lesa k té osamocené borovici. Tam ho najdeš. Ale musíš se odvolat na mě, že syna volám, jinak ho dolů nedostaneš. Nevím, co tam každý den dělá, asi tam něco slyší."

Tam mne Vašík opravdu našel. Byl to Václav Kicl z Radavy, který zemřel dne 16. 7. 1988 v Probulově u Orlíka nad Vltavou, kam ho odstěhovali ze zaplavené vesnice Radavy i s manželkou jeho Růženkou.

Jak mne tam tehdy Vašík nacházel? Stál jsem těsně u borovice a objímal jsem ji oběma rukama. Tento strom mne naučil stýkat se se širokým okolím pomocí proudícího života uvnitř pod kůrou stromu. Nikdy jsem se nedivil, proč stromy vydrží stát na jedno místě a není jim dlouhá chvíle.

Opřu se ještě o zkušenost napsanou v knize Jitro kouzelníků, kterou napsal Jacques Bergier a Louis Pauwels, znovu vydáno v Praze 1990 v nakladatelství Svoboda. Autor píše o mé zkušenosti na str. 170 toto:

Ve svém slavnostním proslovu na universitě v Oxfordu v roce 1946 přináší Jean Cocteau tuto anekdotu:

"Můj přítel Pobers, profesor na katedře parapsychologie v Utrechtu, byl poslán na Antily, aby tam studoval úlohu telepatie, běžně užívané mezi primitivy. Když ženy chtějí poslat vzkaz muži nebo synovi ve městě, obrátí se na strom a otec nebo syn přinese, oč ho požádaly. Jednoho dne, když byl Pobers přítomen tomuto jevu a zeptal se selské ženy, proč používá právě stromu, byla její odpověď překvapující a schopná rozřešit celý moderní problém našich instinktů zakrslých vlivem strojů, na něž se člověk spoléhá. Otázka zněla: "Proč se obracíte ke stromu?" A odpověď: "Protože jsem chudá. Kdybych byla bohatá, měla bych telefon."

Elektroencefalogramy jogínů v extázi vykazují křivky, které neodpovídají žádné z mozkových činností, jež známe ve stavu bdění nebo spánku. Je mnoho iluminovaných bílých míst na mapě civilizovaného ducha: předvídání budoucnosti, intuice, telepatie, génius atd. V den, kdy průzkum těchto oblastí se skutečně rozvine, kdy prorazíme stezky různými stavy vědomí, které naše klasická psychologie nezná, odhalí studium dávných civilizací a národů tak zvaně primitivních snad skutečné technologie a podstatné aspekty poznání. Namísto kulturního centralismu nastoupí relativismus, který nám ukáže historii lidstva v novém i fantastickém osvětlení. Pokrok nespočívá v množení žárovek, ale ve stálém spojování pojmů." Konec citátu.

Upozorňuji jen, že může dojít k tomu, že události, které kolem nás probíhají, budeme umět dešifrovat jako koordinovaný shluk sil převáděných z bezčasovosti do času a prostoru. Tohle asi, aniž nám do dokáže vysvětlit, umí malé dítě. Také matka v dohasínajícím souzvuku s dítětem, ví o dítěti a dítě o ní mnohé, co si nepotřebují sdělovat slovy. Dítě a matka jsou jakýmsi pohybujícími se stromy, které o sobě vědí, neboť jsou vybaveny schopnostmi telepatie. Takové schopnosti se mohou projevit i u sourozenců. Zním např. příklad Vladěny X., o jejímž narození

věděl její bratr v zákopech před Leningradem za druhé světové války a písemně se vyjádřil, jaké jméno mají dát právě se narodivší sestřičce. Dokument je v té rodině zachován a je pro mne menším zázrakem než vědomí Barborky o Martince, ačkoliv jedna z nich žije v záhrobí, v jemném těle, a druhá v Brně, ve hmotném těle.

Důležité upozornění: Kdyby se Martinka snažila o to, aby získala své vědomé spojení s Barborkou, působila by rušivým způsobem na spojení Barborky s ní, nebo by se musela dostat do mediálních transů, což je velmi nežádoucí, protože by o sobě nevěděla, deklasovala by své postavení vědomé bytosti. Co je přirozené směrem od Barborky k Martince, je nepřirozené směrem od Martinky k Barborce. Vím o tom např. od paní Mičanové z Plzně. Když se snažila spatřit svého zemřelého manžela, musel si on k tomu "vypůjčit" sílu, která je tam u nich jaksi na přiděl a velmi přísně obhospodařována podle zákona oddělenosti sfér. Nakonec u paní Mičanové vše dopadlo nečekaně takto: Tam za dveřmi na ni čekal neznámý muž a řekl jí: "Váš manžel je tamhle za těmi dveřmi na duchovním školení. Otevřu vám ty dveře, ale dovnitř nesmíte." Jmenoval i jméno školitele, pana Spěváčka, vyspělého mystika, který zemřel dávno před tím. Otevřenými dveřmi viděla paní Mičanová jen krásné neoslnivé žluté světlo, žádné ohraničené bytosti.. Kupodivu nebyla tím zklamána, protože ještě dlouho pociťovala blahodárny účinek toho setkání. Dnes už je dávno po smrti a chodí do téže školy, jenomže do nižší třídy. O tyto vědomosti ani v nejmenším nestojím. Mohu o nich mluvit jako o něčem přirozeném, protože přibližně do roku 1935 jsem prošel postupně všemi lidsky dosažitelnými úrovněmi vědomí napřed extaticky a pak po jejich převodu do běžného vědomí až od 21. 11. 1939 jsem začal soustavně po dobu pěti měsíců prožívat vědomí nad všemi zmíněnými úrovněmi atd. Všechno musí jít samovolně bez použití vlastní vůle.

Všechno dohromady, co jsem uvedl pod trojím "jednak", je způsobováno převodem nestvořeného do stvořeného, který bez našeho vědomí probíhá bez mezer soustavně u každého tvora, u všeho stvořeného podle povahy stvořeného nástroje. Tomuto převodu se nelze vyhnout. Od Boha ustavičně pocházíme a k Bohu se ustavičně vracíme, ale toto druhé nasměrování je nevnímání tak dlouho, jak je zapotřebí k zachování pocitu oddělenosti na té které úrovni vědomí.)

Nyní ti ukáži na svém životě, neboť je to pro mne nejsnazší, co se děje při tomto přechodu z úrovně na úroveň, a pomohu si obrazem dvou sudiček. Nejnnutnější vysvětlivky budu uvádět v

závorkách. Sudičku předvídající relativní dobro, působící v životě člověka, budu označovat písmenem "D" a budu jí vkládat do úst lidskou řeč, jak je zvykem v pohádkách. Podobně si budu počínat se sudičkou "Z", která předvídá výchovu relativním zlem. Jde o vysvětlování předvídání, nikoliv o osudový předpis. Nechme tedy obě nastoupit a promluvit:)

D.: Rodí-li se na světě cokoli, ať je to člověk, zvíře nebo rostlina, jde o něco, co je předurčeno k tomu, aby šlo k nejvyššímu jedinému dobru, kterému my dvě sudičky také máme sloužit. Ber na vědomí, sestro, že tomuto úkolu se nikdy nezpronevřím.

Z.: Ani já ne. Jsme rodné sestry a nebudu popírat tvůj úkol. Víš, že tento úkol trvá tak dlouho jako vesmír a dokud bude trvat, máme obě dvě svá práva, od kterých nesmíme ustoupit, ani v drobnostech, ani ve velkém a celku. Promluv teď ty o tom, kdo se právě rodí.

D.: Ve stádiu vývoje, ve kterém má být zachován pokrok, jak víme, je třeba existence mnoha drobných dober a mnoha drobných zel. Přeji si, aby u tohoto nově se rodícího člověka převažovalo ono drobné dobro.

Z.: A já si přeji, aby toto drobné dobro nevybočilo z rámce vesmírového řádu, a proto je budu tlumit, aby vedle něho zbylo místo pro drobné zlo.

D.: Víš, sestro, budme si stále vědomy toho, že nestojíme proti sobě, nýbrž že jsme dvěma stranami jednoho a téhož úkolu, aby existence jako my, sloužila existenci nezávislé na čemkoliv stvořeném, tak aby nakonec zvítězilo dobro.

Z.: Promiň sestro, připadá mi, že jsi zaujatá. Dokud trvá vesmír, nemáme právo požadovat, aby zvítězilo dobro nad zlem, nebo zlo nad dobrem, nýbrž jen, abychom svůj úkol splnily a pak odešly z jeviště.

D.: Já ovšem svůj úkol chápu tak, a považuji svůj úkol za splněný teprve tehdy, až zlo přestane mít jakoukoliv moc.

Z.: To se ovšem může stát jen u jednotlivců či u jednotlivých případů, nikoliv vcelku všude v celém vesmíru.

(Samozřejmě ani všude v naší sluneční soustavě. Nejsou tam podmínky k tomu, aby tam probíhal lidský život se všemi jeho důsledky na prostředí, ve kterém člověk žije. Život na naší planetě je jakýmsi uzavřeným celkem po stránce živočišné a rostlinné. Proto při růstu zárodku budoucího člověka v matčině těle, tam probíhají procesy, které reprodukuje vývoj života na naší planetě

aspoň po určité linii, která je pro další život člověka po jeho narození nejdůležitější a začne tam fungovat jako živá výbava. Ta má natolik živou povahu, že pokud myslíme jen logicky, můžeme se domnívat, že jsme kdysi byli nižšími živočichy než jsme se vtělili do člověka. Celá naše planeta je živý útvar a má také něco, čemu bychom mohli říkat planetární genetická paměť. Vskutku, bez této paměti bychom nemohli být lidmi. Na naší planetě musela žít např. čtyřicetkrát starší včela než je člověk, musely tu být dávno před námi rostliny a bylo by nesmyslné, že proto jsme jimi museli být dříve než jsme se stali lidmi. Miliardy let tu byla naše planeta bez života, pak milióny let se životem, začínaje životem mikroorganismů a konče jejich sloučeninami, z nichž jednou je také člověk. S primitivním pojetím převtělování si dnes už nevystačíme, ale tento výklad, nebo pokračování v tomto výkladu sem nepatří. Měli bychom se však naučit být vděční za nerostné bohatství země i za její život, které nás předcházely. Říkávám svým vnukům např. kolik miliard včel tu muselo žít před tebou Pavle, Petře, Petruško nebo Michalko, ne proto, abyste si mohli pochutnat na chlebu pomazaném medem, nýbrž proto, abyste tu vůbec žili. Buď vděčna, Martinko, Matce Přírodě, která nás tak štědře vybavila. (Tvá maminka je také součástí vybavenosti Přírodou.)

D.: Jenže přichází-li člověk na svět, je v sobě nositelem celého vesmíru v malém. Nuže smíme si přát, aby právě v tomto jedinci převážilo dobro nad zlem. Jakmile se poruší rovnováha mezi dobrem a zlem ve prospěch dobra do té míry, aby se člověk osvobodil od zlého a tím povýšil dobro na vítěznou svobodu, ocitne se na Zemi bez potřeby pomocníků nebo pomocnic a my pak můžeme odejít a máme svůj úkol splněn.

Z.: Snad bys nechtěla jít do důchodu? Víš dobře, že budeme sloužit až do skonání vesmíru. Totéž bych mohla říci já, a mohla bych způsobit, aby zlo přemohlo dobro a pak bychom mohly odejít obě.

D.: Dodej, prosím tě, že by se to mohlo stát též tehdy, kdybychom byly samy dvě jedinými rozhodujícími činitelkami - a ty dobře víš, že tomu tak není. Nezbyvá nám tedy než v souladu s ostatními činiteli jednat tak jak nám zákon káže. Když vidím ten soulad všech sil dohromady, jsem plna radosti nad tou vznešeností zákona.

(V této první fázi výkladu o zosobnění vesmírových sil, ne všech, ale těch nejznámějších a nejdiskutovatelnějších, jsem si přál, abych dospěl k tvrzení, že vesmírové síly jednájí tak dis-

ciplinovaně, že každá se drží svého úkolu, který nepřekračuje. Tento fakt je základem trvání vesmíru a také možnosti člověka, držet se tohoto pevného žebříku a šplhat se po něm bezpečně vzhůru až po hranice mezi stvořeným a nestvořeným.

Budu se v dalším rozhovoru sudiček snažit vysvětlit mnohem těžší věci, ale nepustím se tak daleko, ačkoliv mám na to právo, jednak abych přešel na symbolismus Ježíšova života, jednak na zjevení síly boží pomocí lidského života. Toho by bylo najednou přespříliš, zatížil bych příliš text obrazy. Mně by takový postup nedělal potíže, ale přinejmenším bych rozladil čtenáře. Doporučuji však, abyste např. události, duševní hnutí, city, myšlenky a myšlení samo považovali za vesmírové síly, zaměstnané konkrétní, námi zjistitelnou činností. Tím samozřejmě ještě nic pozitivního nedosáhnete, ale provedete přípravu, o níž se budou bavit v dalším jako by smyšleném textu obě sudičky:)

D.: Dám dítěti k dispozici skvělou matku, která je provede všemi úskalími, mezi něž se dostane.

Z.: Já zase způsobím dítěti utrpení, které nebude přímo utrpením matčiným, nýbrž přímo utrpením dítěte, takže matka nebude moci dítěti přímo pomoci.

(Relativní dobro i zlo mají za úkol zjednávat mezi sebou rovnováhu, ovšem jen na té úrovni, na které jednájí nebo mají právo jednat. Situace se však může z vůle člověka vymanit z úrovně, na níž původně byla. Pak začnou působit jiné síly než osudové, v tomto vyprávění znázorněné sudičkami. Když jsem se ocitl ve svých dvou letech před doktorem Kafkou na pražské dětské klinice, Betlémské náměstí č. 2, lékař předpokládal, že dítě operaci nepřežije, že je beztak pozdě, dítě tak jako tak za dvě nebo tři hodiny zemře na celkovou otravu krve. Maminka se však nedala odbýt a trvala na operaci. Vyžádala si deset minut k tomu, aby se mohla naposled s dítětem potěšit. Odněsla mě do blízkého chrámu svatého Martina a tam mě upřímně obětovala Bohu, abych směl umřít v jeho náruči. Tím se dítě dostalo z dosahu moci sudiček, my říkáme osudu nebo karmy.

Mé utrpení při operacích za vědomí bylo tak velké, že jeden ze smyslů, a to hmat, nevydržel tak velké bolesti a přestal fungovat uprostřed nesnesitelné bolesti. To se stalo během dvou let čtrnáctkrát. Vědomí se vždycky vymklo ze zásahu smyslů a rozumu. Zbylo čisté vědomí. Pomocí tohoto vědomí mě maminka dostala do bezprostředního působení Božího, nebrzděného tělesností a jejími funkcemi. Už nikdy potom jsem nebyl tolik závislý na tělu jako jiní lidé. Měl bych se vyjádřit lépe takhle: Byl

jsem závislý na tělu jinak než ostatní lidé. Poznával jsem, že jsem tím, který myslí a tělo je jen sluhou myslícího principu. Toto poznání mě nepřiblížilo k víře v Boha, ale za to aspoň trochu k přímému poznávání Boha a zavedlo do mne nepřekonatelný instinkt o tom, co je nesprávné a co nemám dělat. V tom instinktu byla obsažena obrovská síla odolávat pokušení jednat nesprávně v tom nejširším smyslu slova.

Všechno na jedné straně začalo velkým nezaviněným utrpením dítěte a na druhé straně neochvějnou pravou vírou v Boha, při které matka byla ochotna obětovat Bohu i jediné dítě. Řekneš si, že šlo o jedinečnou příležitost, která se hned tak nevyskytne. Ale není tomu tak. Prozradím z četných příkladů podobného druhu aspoň jeden, při kterém nešlo o bezprostřední ohrožení života dítěte, kdy však zbožná matka vložila své dítě do rukou božích, stejně upřímně, jako by bylo dítě přímo ohroženo na životě. Paní A. Z. ze Zlína měla velmi zbožnou a věřící matku. Ta svou jedinou dceru zasvětila na celý život Bohu. Mohu se unadivit, jakými vynikajícími způsoby ta dcera řeší své životní záležitosti. Neměla štěstí ani na manžela, ani na syna ani na bratra. Všichni trpěli stejnou povahovou slabostí, ale paní A. Z. jim čelila s hrdinnou samozřejmostí jen proto, že její matka ji vybavila silou Boží, aby tolik snesla. Paní A. Z. ví, že by vlastní silou nedokázala nic z toho, jak se obětovala a že by neměla jistotu ve svém počínání, kdyby ji nezískávala od milujícího Boha. Ale byla tu její matka, která jediná měla a má právo své dítě vložit do vůle Boží tak silně působící, že očividně předčí i vůli matky. Je zajímavé, že tato odevzdanost matčina působí svými následky i po smrti matky. Řečeno pohádkově:

Sudičky stojí u dítěte při jeho narození, ale stojí tam i matka dítěte a má větší práva než osud, neboť může tímto právem poctit i své dítě. Svolí-li, aby o dítěti a jeho vlastnostech rozhodoval především Bůh - Otec, dá do vínku dítěte schopnost snáze se zbavit sama sebe a snáze patřit Bohu. Matka spolčená s Bohem např. u mě přivedla do mého života celou řadu důležitých zákazů, o kterých jsem nejen nikdy nepochyboval, ale které jsem vždycky plnil mocí Boží a ne svou. Byl jsem tak zaujat svatostí matčinou a babiččinou, že v době, kdy jsem nevěřil na Boha někde na nebi, věřil jsem na jeho svaté, které jsem viděl žít vedle sebe a dokonce komunikovat se svatými, kteří už dávno v těle nežijí, obcovat s nimi tak dokonale, že jsem byl svědkem zázraků kolem nich.

(Nerad bych ve vás vzbudil dojem, že mně šlo někdy o mou cestu, nebo více o mou než jiných lidí, na které jsem mohl mít vliv. Často se mi však stává, že vím jen o tom, co dělám a uniká mi, co vedle

toho dělám, aniž vím, že to také dělám. Nelamte si s tím hlavu, zbytečně byste si komplikovali svou cestu o něco, za co zatím nedokážete nést zodpovědnost. Nemívám sny, zvláště ne takové, které by mně zjevovaly, co mám podniknout s jinými lidmi. Chce se ode mne, abych se vůči nim choval tak bezstarostně, jako se chovám, když jde o mou cestu. Chápejte dobře, proč jsem napomenut výjimečně snem. Choval bych se vůči jiným lidem tak bezstarostně jako vůči své cestě, která je cestou, po níž se nedá kráčet z vlastní vůle, protože já, na rozdíl od vás, jsem nikdy netoužil po spáse a po Bohu, protože jsem na cestu k Bohu nastoupil vyloženě proti vlastní vůli. Byl jsem na ni vyloženě milosrdně vržen mocí lásky Boží, takže nemám z této cesty dělat cestou svou, nýbrž mám zůstat být na ni veden Bohem. Kdybych ji dělal jako cestu svou, tou chvílí bych se musel začít lidskou vůlí starat o to, co má být vyčleněno lásce boží, jako při té bouřce na jezeře. Protože však vám je ponechán dojem, že kdybyste neudělali to nebo ono, že by to nikdo za vás neudělal, ani Pán Bůh ne, ani byste pak neměli právo na jeho pomoc, starejte se i nadále, ale mějte v těch starostech řád, ze kterého neslevíte a ve kterém nepřistoupíte ke kompromisům. Ten řád zní: "Napřed On, potom ostatní a nakonec i já."

Co např. vyprovokovalo sen, o kterém budu vyprávět jako o dokumentu, tentokrát pro vás. Dostal jsem dne 5. 3. 1991 po dlouhé době vrácen Výklad evangelia svatého Jana, jímž bych měl začít oznamovat širší lidské společnosti Cestu k Bohu. Neodjinud, jak si přeje svou vůlí S. K. Proto jsem hned 6. 3. 1991 zajel do Českých Budějovic, kde se v lednu t. r. postarala paní R. K. o mou první veřejnou přednášku o Cestě a slíbila lidem, že dostanou do ruky mé spisy. Nemínil jsem nikdy za svého života zveřejňovat své spisy. Častoval jsem jimi jen nejužší okruh svých přátel, bránil jsem se rozšiřovat jejich okruh. Dostal-li jsem zákaz na čas přerušit komunikaci s některými z nich, jako např. s MUDr. Karlem Noskem z Jánských Lázní a s jeho rodinou, dodržoval jsem zákaz a nic jsem o tomto zákazu nikomu neřekl. Teprve teď, kdy je postaráno o pokračování výkladu evangelia svatého Jana spisy Zk a P, smím rozvázat některé zákazy, např. vydávání svých spisů, ovšem s tím, že lidé, kteří přečetli Výklad přejdou na četbu O 5, Zk a P. Ale pozor, dopadne to s nimi stejně špatně jako s přítelem K. S. z Plzně. Doporučil jsem mu knížečku o bratru Lawrencovi. Řekl mi po prvním přečtení knížky: "Když jsem ji četl poprvé, nacházel jsem v ní na každé stránce mnoho objevného. Ale když jsem se do ní pustil podruhé, nic z toho jsem tam už nenašel." Takové knihy by se měly zakázat jen číst bez okamžitého uskutečnění toho, co jsme v nich našli objevného. Někdo si počíná

tak, že si ta objevná místa zapíše, aby na ně nezapomněl. Tou chvílí na ně zapomněl v tom podivném smyslu, že ta místa ztratila váhu požehnání pro čtenáře, který z nich nevyvodil okamžitě všechny důsledky. Viz Ježíšův příkaz: "Nechť ať mrtví pochovávají mrtvé, ty pojď za mnou." O tomto druhu zapomnění dobře vím, a proto jsem přečetl z knihy o Matce Tereze jen stranu 7 a 8, až do té doby, kdy skutečným tyto dvě strany tak nějak po svém, jak jste už byli toho svědky z citátů ze zmíněné knihy.

V Budějovicích jsem nepořídil. Paní R. K. jsem nenašel a vrátil jsem se s knihou domů. S. K. by řekl: "protože jsem neměl dost informací o bydlišti paní R. K. a ani o jejím místě zaměstnání." Ale skutečnost je jiná. Paní R. K. neměla dostat knihu do ruky bez následujícího úvodu k ní. Výklad evangelia svatého Jana vznikl za zvláštních okolností. 4. července 1950 mě ráno probudil syn slovy: "Táto, jak je možné, že ti hlava neshořela, když ti hořela bílým světlem?" Syn si pak sáhl na mou hlavu, jestli je opravdu celá a hmotná, ale nepřestal se divit. Ihned tentýž den jsem začal psát Výklad evangelia svatého Jana. Chtěl jsem zanechat pro syna dokument o celkovém smyslu křesťanství, a to návodným způsobem.

Nemohl jsem pochybovat o tom, že vidění světla bylo způsobeno jiným než normálním zrakem. Poznal jsem, že syn je připraven pro duchovní poznání. Nic víc než připraven. Netroufal jsem si však rozvíjet toto nadání u tak malého dítěte vnitřní modlitbou, jako si troufal pan Reitinger z Českých Budějovic u své malé holčičky. Jen jsem se snažil koordinovat vnitřní nadání dítěte s jeho postojem k zevnímu světu. Správný vnitřní postoj k duchovním pravdám jsem pouze zapsal v následujícím výkladu, ale krotil jsem se. Jen jednu stránku tohoto spisu jsem napsal bez rezerv. Podlehli jsem nadšení ze zjevené pravdy. Psal jsem tehdy za přítomnosti dvou dcer, syna a manželky. A tu jsem začal být neviditelný. Začli mě hledat, ale nenašli mě.

Teprve po doznění toho nadšení jsem byl znovu viditelný. Tahleto strana tedy nepochybně za něco stojí. Mám ji uchovánu v originále i se čmáraninami dvouleté nebo ještě mladší dcery Aničky, která tehdy seděla na stole, na němž jsem psal. Protože mě přestala vidět, začala čmárat i na stránku, na kterou jsem psal.

A nyní ke slíbenému snu, který je v mých očích mou povahou přisouzený způsob vedení sebe i jiných, tedy něco jako práce sudiček. Napřed jej vyslovím a pak teprve vysvětlím:

Byl jsem s rodinou někde na výletě. V té poslední verzi snu byli na výletě jednak už dávno zemřelí členové rodiny, maminka a

babička a také já se třemi ještě malými dětmi, a já také mlád, ale se zkušenostmi z té zpáteční cesty k domovu lesem, neboť jsem jí už sám vícekrát prošel. Šel jsem proto napřed do mírného svahu lesem, děti za mnou. Ony trhaly při cestě jahody. Poslední z dětí šel syn a nevěděl, že má keříčky jahod poodhrnout, aby na jahody přišel. Musely mu je ukázat jeho dvě sestry. Maminka s babičkou vůbec jahody nesbíraly. Cesta se v lese větvila. Původním směrem dál lesem se nemělo jít. Proto jsem na rozdvojení cesty zůstal stát a ukázal dětem, že mají jít vpravo dolů k řece, přes kterou budou muset přejít. Věděl jsem, že u břehu narazí na dost neschůdný a bahnitý terén, ve kterém se cesta bude ztrácet. Ale tady sen končil. Zůstal jsem stát, abych ukázal cestu i mamince a babičce.

Stručný výklad: Člověk je složitá bytost. Má v sobě už dál nepokračující genetické prvky, ale také prvky vývojové. Všechny nutno sjednotit znalostí cesty, tj. znalostí sebe. Ty dosud pokračující prvky mají zájem o svět a jeho plody a kvůli nim se výlet koná, čili kvůli nim má pozemský život smyslů a rozumu dostupný smysl a pak smysl přechodu přes řeku. Oba dva protichůdné směry cesty nutno propojit. To se snažím vysvětlit v pohádce o dvou sudičkách.

S pozemským životem člověka je tomu jako s knihou s duchovním ale skrytým obsahem. Dáme-li se nadchnout světskými věcmi, jdeme lesem - světem dál hlouběji do lesa. Měl jsem to štěstí, že jsem byl od tohoto směru velmi brzy odvrácen utrpením. Mohlo se to stát také jinak, např. správně vedenou výchovou. Nechme o tom chvíli mluvit dále sudičky:)

D.: Umožnila jsi tomu dítěti, aby tolik trpělo, ale aniž jsi chtěla, přiblížilas je k čistotě života.

Z.: Vysvětlí mi tohle, abych i já mohla pokračovat v kladení překážek.

D.: Mileráda, teď mám v životě dítěte chvíli první slovo já. Dítě ztratilo mnohokrát styk se smysly, se světem i se svou matkou. Víš, co řekl lékař: Vzali jsme dítěti jeho svět, má-li zůstat naživu, musí mu jej jeho matka znovu vrátit.

Z.: Ona je toho schopna.

D: Ale jako milující matka je schopna mu zároveň vrátit něco většího.

Z.: Ale o tom my dvě nemáme právo rozhodovat. Dítě je malé, nemá ještě rozum a tu špetku rozumu, kterou má, já pustím směrem k sebeuplatnění ve světě.

D.: Já však mu budu soustavně ztěžovat toto sebeuplatnění, abych je udržela při tom větším, do čeho přímo zasahovat nemohu.

Z.: Jakým způsobem to chceš provést, musím o tom vědět.

D.: Poskytnu dítěti příležitost, aby se soustavně nezištně obětovalo.

Z.: V tom ti nemohu bránit, ale způsobím, aby se dítě muselo obětovat stále víc, až mu jednoho dne přejde trpělivost a ono začne přednostně myslet na sebe. (Toto se zlé sudičce málem povedlo, nebo aspoň opětovaně přechodně dařilo, neboť v dítěti vznikal rozpor mezi sebeuplatněním a sebeobětováním.)

D.: Ale já mám pro dítě připraven skvělý lék, kterým se z této chyby vždy opětovně vyléčí. I při své otevřenosti, v jedné věci bude vždy mlčenlivé: Nebude nikdy nikomu říkat o své oběti a tak si podrží sílu, kterou se znovu vzpamatuje a bude schopno stále větší oběti, větší než dříve.

(Seznámili jsme se zhruba s podmínkami, za kterých se dostavuje tak zvaný osud, i s podmínkami, za kterých se z osudu vymaňujeme. K tomuto protipohybu dochází opětovaně tak, jak je mi opětovaně ukazováno opakujícími se sny, z nichž je patrný pozitivní vývoj, pokud se vracím z výletu, říkám tomu jak se vracím ze života jako z dovolené, k životu, který má smysl vzkříšení z mrtvých. Přestaneme být mrtvými, kteří pochovávají mrtvé a začneme se radovat z nového vína, ze smyslu života, který pochází z Boha a do věčnosti se vrací.

!Tohle ti, Martinko, už nemohu vyprávět jako pouhou pohádku, protože nám byl před dvěma tisíci lety ukázán skutečný život Pána Ježíše Krista, po prvé v historii lidstva dokonale propracovanou soustavou událostí, která může sloužit jako obecně platný příklad. Můžeme mu dokonce rozumět, protože všichni známe stejné východisko - narození člověka, stejné pokračování života jako pokračování v něčem, co bylo stvořeno pro nás, stejné pomalé odumírání světu, které by mělo předcházet před tělesnou smrtí, a konečně bychom měli poznat vzkříšení v těle s Ježíšem Kristem a všechno, co z něho se dostává do našeho vědomí. Přitom bychom si měli být vědomi toho, že jsme si život nedali, nýbrž jen řetězovitě předávali, a jako nám nepatří jeho začátek, nepatří nám ani jeho konec. Všechno je nám propůjčeno.)

Bylo by správné, kdybychom se nespolehali, že nám nic neuniklo z dějového vyprávění pohádek, že jsme své úsekové

vědomí doprovodili z věčného do časoprostorového procesu a že jsme nezanechali temná místa na té dlouhé cestě zhora dolů. Bude dobře, když tento pohled doplníme opačným vhladem zdola nahoru, o čemž je k dispozici už celá řada knih i z mého pera. Začáteční z nich je Výklad evangelia svatého Jana, Cesta vědomí, Blahoslavenství, Umění následovat Krista, Sladké jho a pak už zmíněné spisy: Otázky a odpovědi číslo pět, Úlohy, Zkušenost se životem jako se zjevením, které vyústí do četných komentovaných překladů, jako např. Cesta Zen a mými přáteli přeložené knihy Allana Wattse jako Moudrost nejistoty, Svrchovaná totožnost, Muž, žena a příroda, všechny mnou komentované, vlastní překlady sufiho Inayata Khana, Svaté Terezie z Avily, Jeana Herberta aj. Tato četba může přiblížit metodu cesty, ale žádné studium nemůže nahradit cestu samu, po které se nedá kráčet, neboť ona je součástí našeho života nejen na úrovni vědomí, o které víme, nýbrž i na šesti dalších úrovních, o kterých nevíme, ale které jsou rovněž v nás obsaženy. Tady by jako začátek mohl posloužit překlad Věčné filozofie od Aldous Huxleye, zase jen jako studijní materiál. Naštěstí nikdo z nás není opuštěn Svědkem všeho, jehož svědectví má povahu pomoci Skutečností připravenou pro nás od věčnosti, které říkáme přibytěk duše u Boha, do něhož se jen vědomě vracíme a začínáme si jej uvědomovat napřed jen vzpomínkou. Právě z této vzpomínky, která se mi poprvé objevila v sedmnácti letech, jsem všechno psal a mohl bych psát ještě tisíc let. Přijdou po mně jiní, kteří budou doplňovat mé poznatky tak jako já jsem jen doplňoval poznatky předchůdců, jako např. Mistra Eckeharta a Šrí Aurobinda Ghose nebo svaté Terezie z Avily. Nezůstaňte u studia a odvažte se jít do věčnosti, i když vás na každém kroku bude doprovázet nejistota a utrpení z nevědomosti.

7. 3. 1991

Dovětek k pohádkám pro všechny

Pohádky předávám po částkách svým nejbližším, tj. nejsnáze dosažitelným přátelům, abych zjistil, jak na ně jejich obsah působí. Bez této konfrontace bych se neobešel.

Zjišťuji však, že nikdo z mých přátel neví, kdo tyto pohádky vypráví. Jsou dva. Jedním z nich je, ten kdo tyto pohádky píše. Toho ovšem objevili všichni. Ale kdyby někdo objevil toho druhého, poznal bych to na něm i já. Byl by jím uchvácen takovým způsobem jako já ve svých sedmnácti letech. Byl jím uchvácen bratr Vavřinec v osmnácti letech, malá Julinka v pěti letech, svatá Kateřina Sienská v šesti letech. Nikdo z nich od té chvíle bez něho

nedokázal ani chvíli žít. Psal jsem tedy pro ně zatím zbytečně. Ale pro mne je útěchou život Pána Ježíše Krista. On mezi námi nežil zbytečně. To jsem se dověděl až 21. 11. 1939, tedy téměř ve 27 rocích svého lidského věku. Od té chvíle mám k dispozici ucelený pohled na smysl lidského života. Mohl bych krok za krokem sledovat Ježíšův život ve vztahu k lidskému životu, ale nepotřeboval jsem se tím zabývat. Zažil jsem z milosti Boží zjevení Ježíšova života. Je popsáno ve zkratce ve XIII. kapitole evangelia svatého Jana:

Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otcí; miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce. Když byli u večeře a ďábel již vložil do srdce Jidáše Iškariotského, syna Šimonova, aby ho zradil, Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všecko do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu se vrací, odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán. Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: "Pane, ty mi chceš mýt nohy?" Ježíš mu odpověděl: "Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš." Petr mu řekl: "Nikdy mi nebudeš mýt nohy!" Ježíš odpověděl: "Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl." Řekl mu Šimon Petr: "Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!" Ježíš mu řekl: "Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čisti, ale ne všichni." Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: Ne všichni jste čisti.

Když jim umyl nohy a oblékl si svůj šat, opět se posadil a řekl jim: "Chápete, co jsem vám učinil? Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte. Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil. Ale má se naplnit slovo Písma: Ten, který se mnou jí chléb, zvedl pro mně patu. Říkám vám to již nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili, že já jsem to. Amen, amen, pravím vám, kdo přijímá toho, koho pošlu, mne přijímá. A kdo přijímá mne, přijímá toho, který mě poslal." (Konec citátu.)

Máme před sebou zdůvodnění příchodu Syna Božího v těle na zem. Nikdo před tím neřekl a neukázal podrobně svým životem, ani nemohl a nesměl ukázat, co pro nás učinil Ježíš, protože nikdo ani ve Starém zákoně ani v Indii nevstoupil na kříž,

neležel v hrobě, nevstal z mrtvých, neseslal celému kolektivu učedníků najednou Ducha svatého atd., a potom učinil všechno, o čem píše svatý Jan ve svém Zjevení.

Jeden indický Mistr se nade mnou ustrnul a způsobil, že jsem zvládl padmasanu s úplným účinkem takového zvládnutí, tj. s okamžitým přechodem do samadhi. Bylo mi jasno, že mně chtěl ukázat, jak jeho čistě indická metoda je stejně účinná jako zcela určitým způsobem prožitý sedmnáctiletý život člověka, který pár dní před tímto samadhi **absolutně bez mé vůle** přešel do extáze také tak snadno dosažené po pouhém přečtení jediné věty. Ale svatá Terezie (1515 - 1582) mě správně upozornila, abych nedoporučoval nikomu svůj způsob života do mých sedmnácti let, po němž se samovolně dostavila extáze. Nemám zapomínat, že lékaři svými operačními zásahy za vědomí mě dostali uměle do opuštění sama sebe několikrát od mých dvou do čtyř let, takže mohla potom následovat série neodolatelných vnitřních příkazů, za které jsem rovněž nemohl a které by se nemohly dostavit u nikoho, kdo nebyl vystaven tak nesnesitelným zkouškám jako já od dvou do čtyř let. Ty příkazy byly vesměs relativně správné. Nedovedl jsem je však předvídat, ani jsem nepoznával, kdy jejich platnost končí. Naopak chápal jsem je, jakmile se začly objevovat, jako neměnné zákony, které mě měly pomáhat navždy. Bylo to vědění, bez kterého bych se byl neobešel, nebo, kdybych je byl postrádal, byl bych zašel daleko hlouběji do lesa lidských sklonů a vášní, podobných instinktům zvířat a rostlin. Ti si s nimi vystačí dokonce svého pozemského života, ale my si s nimi vystačíme jen potud, pokud se smíříme s tím, že zemřeme jako zvířata. Toto smíření není u člověka na místě, protože máme mít podíl s Kristem navěky...a kdybychom neměli nohy čisté, potom, co jsme nabyli čisté tělo, zařadili bychom se na úroveň zvířat. Zvířata se neproviňují svou úrovní, která odpovídá třem úrovním vědomí ze sedmi, které může dosáhnout jen člověk. Něco jiného jsou tři podlaží Noemova korábu, našeho těla. Jen na jednom z nich jsou zvířata, zatímco na třetím dlí Duch Noemův, ten duch, kterého se musel Ježíš zříci až na kříži, ne dříve.

Nabízí se nám znovu srovnání se životem Ježíšovým. Přišel na svět jako my, co nevědomé dítě, ale tomuto příchodu předcházela čistý život Panny Marie korunovaný tím, že se vzdala v nejvýznamnější životní záležitosti své vůle a dala přednost vůli Boží a stala se tak služebnicí Boží. Tohleto lidská matka nedokáže udělat. A protože tak nedokáže jednat, zůstáváme po celý svůj život duchovně nevědomými. Která matka měla to štěstí jako moje, že jí lékaři prozradili, že s největší pravděpodobností

zemřu při první operaci za vědomí. A ona pochopila, že své dítě musí odevzdat Bohu, že se musí smířit s tím, že nebude mít své dítě. Odevzdala je Bohu. Vidíte, věci se dají částečně napravit tím, že matka, ne jako moje pod tlakem událostí, nýbrž dobrovolně vírou uzná, že každý člověk a tedy i její dítě, pochází od Boha a jemu patří. Smíř se s tím i ty, Martinko, že jak ty, tak i tvá sestřička Barborka, přestože žijete na opačných březích řeky života, od Boha pocházíte a jemu patříte především. Těm dvěma světům, ve kterých dnes žijete, jste jen propůjčeny, abyste se v nich mohly připravit k životu věčnému, který je bezbřehý. Takové srovnání našeho života nám mohl poskytnout jen Pán Ježíš, protože on věděl, že od věčného Otce pochází a k němu se vrací, a kdo ho chce následovat, musí projít toutéž cestou jako On, i křížem, i zmrtvýchvstáním už během svého života na některém břehu. Příklad Pána Ježíše je jasný: Mohl-li On, který věděl, že je věčný, věnovat se čestně pozemským věcem, svému světskému povolání až do třiceti let, oč snazší je pro nás pořádně žít ve světě, když víme jen tolik, že pořádný život ve světě je nutný co příprava na život věčný. Chce se od nás vlastně jen jediné, abychom se zodpovědně stavěli i k nepatrným povinnostem života. Nevymlouvejme se, že nemáme takovou matku, jakou byla Panna Maria. My ji totiž máme, jenomže o ní nevíme. Je jí naše nesmrtelná duše. Bez této partnerky bychom nebyli lidmi a nemohli bychom vejít do království Božího.

Ještě něco k rozdílu mezi hinduistickým a křesťanským pojetím Cesty k Bohu. Měli bychom si přiznat, že jogický přístup k Cestě je příkladný, a že se od něho lišíme jen užíváním prostředků. Pro jogina je lidský život v těle ničím nenahraditelným prostředkem, jak se dostat k vědomému spojení s Bohem. Měli by se však dát poučit Pánem Ježíšem o tom, co může a co nemůže učinit Mistr, i kdyby byl tak velkým mistrem, jakým je Kristus.

Pravý Mistr je schopen umýt nohy svých učedníků tak, jak učinil Ježíš, podtrhuji slovo Ježíš, protože Ježíš může jen připravit další cestu učedníků tak, aby měli podíl s Kristem. Doufám, že vám neušlo, že věčný Kristus na kříži dokonale a ve všem opustil pozemského Ježíše právě tak, jako my se musíme dostat nad své lidství, neboť máme kam se dostat. Náš příbytek u Boha není jen příbytkem lidským, vždyť je věčný, nestvořený, zatímco člověk je dočasným i když nepostradatelným nástrojem moci Boží, určeným k tomu, aby se obětoval napřed pro život svůj, pak svého, pak lidstva a posléze pro život vesmíru. Naučme se takhle zblízka dívat na Ježíšův život. Mohlo by se dost nepřesně říci, že Ježíš žil po svém zmrtvýchvstání v novém těle. Lépe by se dalo říci, že

každé tělo má svůj zdroj u Boha, a Ježíš už potom žil v tomto zdrojovém těle. Proto po svém zmrtvýchvstání upozorňoval zahradnici, aby se ho nedotýkala, neboť teprve šel k Otcí. Prozradil tím, že i zde šlo o proces, nikoli o jednorázový akt. Svatá Terezie z Avily řekla, že Ježíš v těle už se nikdy na svět nevrátí a přece s ním mluvila a svým duchovním zrakem jej viděla. Pokud tuto tělesnou proměnu někteří hinduističtí Mistři nepochopí, nemohou dovést své žáky dál než k umytí nohou. Poznal jsem se však s jedním z nich, který měl za sebou hathajogickou techniku jak kříž, tak zmrtvýchvstání, ale protože obojí zvládl jen technikou, nebyl schopen kolektivního působení Duchem svatým jako Kristus při seslání Ducha svatého. Zkrátka chyběla mu Ježíšova "třícítka" a "trojka" Ježíšova s učedníky, tj. přípravný převod tělesnosti působením milosrdenstvím, prokazovaným bližním všude tam, kde bližní nepotřeboval nebo ještě nepotřeboval duchovní pozdvižení, nýbrž pouhé zdraví, nebo jinou pomoc světského rázu, pro kterýžto úkol Ježíš ustanovil právě a jedině Jidáše. Lidská vlastnost pojmenovaná Jidášem, nebyla schopna jiného poslání než toho, a proto hynula, jakmile tento úkol splnila. Objevte tu důležité upozornění pro léčitele a lékaře, aby se snažili během svého pozemského života přejít na další duchovní úkoly. Mám toto upozornění uchystáno především pro paní B. K. a pro pana J. Z. Paní B. K. např. by zahynula, kdyby nemohla léčit, a pan J. Z. by byl vážně nemocen, kdyby jen léčil. Tomu chybí dokonce smíření s Kristem, přestože jeho sil používá.

Ježíš byl prostě člověkem první kategorie, tj. vtělením Božím, které přišlo na svět bez přičinění muže, jen tím, že se Panna Maria vzdala sebe. Učiní-li totéž člověk třetí kategorie, jimiž jsme my všichni, nestane se vládcem nebo vládkyní nebes, nýbrž jen vědomě přejde do příbytku u Boha. Přece však i pro člověka třetí kategorie kyne ještě lepší úděl, když si buď počíná jako Eliáš nebo když má partnera, který své eliášovství za něho obětuje, jako učinil sv. Jan pod křížem. Vysvětlil jsem jinde. Pak se ale nesmí spokojit se spásou pro sebe, nýbrž musí se obětovat za dílo Spasitelovo. Pokud víme, tohle prvně dokázal Gotama Buddha. Napřed sice šel za svou osobní spásou, ale když neuspěl u žádného Mistra, založil si s několika přáteli vlastní ašram. Ale když ani tam neuspěl, učinil nepatrné gesto, odložil své předsevzetí být spasen pro sebe, čímž se ocitl v nirváně a z ní vyšel k práci pro bližního nedbaje už na sebe.

Čili opakují: Tím druhým, který ví, nejsem já, nýbrž On, a kdokoli Ho poznal, je jím tak unešen a tak zaujat, že se od něho nemůže vzdálit a musí se jím řídit. Tedy v první řadě: přestane být

svůj a je Jeho. Myslel jsem, že z mého psaní prolne ono přitažlivé proměnění, jako do mne vešlo po přečtení jediné věty v 17 letech. A ono se to nestalo, protože tomu nepředcházelo oněch třináct let soustavné oběti proti vlastní vůli. Mluvím zde však jen o stavu začátečního znovuzrození, o křtu vodou, v pravém slova smyslu, nejen symbolicky nebo formálně. Pak se začne rozvíjet další proces a jím je znovuzrození z Ducha. Mezi oběma těmito procesy je následování Krista. Teď už by k tomu mohla promluvit buď Martinka, nebo kterékoliv dítě připravené životem a vírou.

20. 3. 1991

OBSAH

Představuje se vypravěč pohádek.....	_1 str.	2
1. Pohádka o potopě.....	_1 str.	3
2. Pověst o stvoření světa.....	_1 str.	14
3. Pád z ráje.....	_2 str.	1
4. Zmatení jazyků při stavbě Babylónské věže.....	_2 str.	21
5. Pohádka o tom, na co jsme neměli zapomenout.....	_2 str.	33
6. Pohádka o tom, na co musíme zapomenout.....	_3 str.	1
7. Pohádka o dvou sudičkách.....	_3 str.	11
Dovětek k pohádkám pro všechny	_3 str.	24